Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

14 САКАВІКА 2018 г. СЕРАДА № 49 (28665)

БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

Чаму нельга запускаць гастрыт
СТАР. 8

Пра заробкі педагогаў і не толькі
СТАР. 9

Ку́пальных спраў майстры
СТАР. 13

ЛІЧБА ДНЯ

100,9 %

склаў індэкс спажывецкіх цэн на тавары і паслугі ў лютым 2018 года ў параўнанні са студзенем; са снежнем 2017 года — 101,7 %, паведамілі ў Нацыянальным статыстычным камітэце. Харчовыя тавары ў лютым падаражэлі на 0,6 % у параўнанні са студзенем 2018 года і на 3,9 % у параўнанні з лютым 2017-га. Цэны на нехарчовыя тавары выраслі на 0,2 % у параўнанні са студзенем 2018 года і на 2,2 % у параўнанні з лютым папярэдняга года. Індэкс цэн і тарыфаў на платныя паслугі ў лютым склаў 102,5 % да студзеня 2018 года і 110,9 % да лютага 2017 года.

НАДВОР'Е СЁННЯ

Брэст	+ 11°
Віцебск	+ 3°
Гомель	+ 3°
Гродна	+ 8°
Магілёў	+ 3°
Мінск	+ 6°

ISSN 1990 - 763X

Кісяя з Гарадка

Дырэктар Гарадоцкага Дома рамёстваў і фальклору народны майстар па ткацтве Марына ГУШЧА *(на фота справа)* і яе вучаніца Яніна КЛІМЕНКА, маладая ткачыха гэтай установы і кіраўнік гурт-ка, робяць вэлюм для маладой з ільну для калекцыі Віцебскага абласнога метадычнага Цэнтра традыцыйнай культуры і народ-най творчасці. Менавіта гарадоцкія ткачыхі знайшлі і аднавілі старажытную тэхналогію ажурнага ткацтва, якая па-народнаму называецца кісяя. Гэтая тэхналогія ў 2013 годзе ўнесена ў Спіс нематэрыяльнай культурнай спадчыны Беларусі.

— Гарадоцкая кісяя вядома з канца васямнаццатага стагод-дзя, — кажа Марына Леанідаўна. — Мы выкарыстоўваем для ткацтва свой, беларускі, матэрыял — ніткі Аршанскага льно-камбіната.

Анатоль КЛЯШЧУК, фота аўтара.

■ Тэма для абмеркавання

БАРАЦЬБА ЗА «ЧЫСТЫЯ» ПРАДУКТЫ

Што нам дасць Закон «Аб вытворчасці і абароце арганічнай прадукцыі»

За апошнія паўстагоддзя прыкметна ўзмацнілася залежнасць інтэнсіўнай сельскай гаспадаркі ад унясення мінеральных угнаенняў, пестыцыдаў, гербіцыдаў, выкарыстання хімічна сінтэзаваных сродкаў абароны раслін, энергаёмістай тэхнікі. Гэта ставіць пад пагрозу здароўе прыроды і чалавека. Рэшткавыя дозы хімічных элементаў назапашваюцца ў глебе, у прадуктах харчавання. Менавіта таму ў свеце з'явіўся новы трэнд — вырошчванне экалагічна чыстых прадуктаў. Не засталася ўбаку ад яго і наша краіна. Але для таго, каб падобная вытворчасць не стала стыхійнай, патрэбна заканадаўчая база. Пакуль праект Закона «Аб вытворчасці і абароце арганічнай прадукцыі» знаходзіцца на разглядзе ў Палаце прадстаўнікоў. Карэспандэнт «Звязды» пабывала на адным з яго абмеркаванняў у профільнай камісіі.

СТАР. 5

ВОГНЕННЫЯ «БЫЧКІ»

Да чаго можа прывесці курэнне на балконе?

Вясна на вуліцы ўжо пакрысе ўступае ў свае правы. На балконы зноў пацягнуцца курыльшчыкі. Вось толькі недакуркі яны не заўжды складваюць у попельніцу, а адпраўляюць іх у «вольнае падзенне». І невядома, ці даляцяць тыя да зямлі (забрудзяць наваколле) або стануць непрыемным «сюрпрызам» для кагосьці з суседзяў.

...З-за таго, што аўтамабілі ў суседнім двары стаялі прыпаркаваныя ў тры шэрагі, прыбраць снег адтуль было немагчыма. Таму, каб не мясіць кашу і не пэцкаць абутак, вырашыў пайсці ўздоўж дзевяціпавярховіка па прачышчанай сцежцы. І раптам перада мной зваліўся чыйсьці недакурак. Я тут жа ўзняў галаву, каб выказаць гаспадару недакурка ўсё, што пра яго думаю, — вядома ж, у межах прыстойнасці. Але дзе ты там знойдзеш неахайнага курца, калі над табой вокны 64 кватэр?

А мінулым летам «бычок» заляцеў і да мяне на лоджыю. На вуліцы тады было каля трыццаці градусаў вышэй за нуль. Натуральна, сядзець з задраенымі вокнамі ў такое спякотнае надвор'е не вельмі хацелася. І, лежачы на канапе, бакавым зрокам заўважыў, як зверху «верталёцікам» проста на падаконнік планіруе недакурак. На шчасце, побач стаяла банка з вадой, якую я тут жа і выплюхнуў на нязванага госця. Адкуль ён прыляцеў — чорт яго ведае...

— Дакладнай статыстыкі, колькі ж пажараў узнікла з-за безадказ-ных курцоў, у ратавальнікаў няма, — кажа **афіцыйны прадстаўнік Мінскага гарадскога ўпраўлення МНС Вольга МЕЛЬЧАНКА.** — Але такія выпадкі раз-пораз трапляюць у зводкі. Увосень 2016 года экіпаж ратавальнікаў выехаў на сталічную вуліцу Каліноўскага. Паступіла паведамленне аб тым, што ў доме на першым паверсе палае балкон. Ратавальнікі прыбылі літаральна праз пяць хвілін, але... балкон тады згарэў цалкам.

СТАР. 4

ЗВЯЗДА
Да чытача з любоўю!

ПАДПІШЫСЯ І ВЫЙГРАЙ КАРЫСНЫЯ ПРЫЗЫ!

Ідзе падпіска на «Звязду» на II квартал 2018 года!

ЗАСТАВАЙЦЕСЯ З НАМІ — БУДЗЕ ЦІКАВА!

НАПЕРАДЗЕ — ІНВЕСТЫЦЫІ І ТЭХНАЛАГІЧНЫ ПАРК

Місія завяршаецца, а супрацоўніцтва — не. У хуткім часе цяперашні пасол Індыі ў Беларусі Панкадж Саксена скончыць сваю работу ў нашай краіне. Што зроблена ім за гэты час і як развіваюцца ўзаемаадносіны нашых краін? Пра гэта ішла размова падчас сустрэчы пасла і Прэзідэнта Беларусі Аляксандра Лукашэнкі.

«Індыя для нас важная краіна, з якой мы хацелі б заўжды мець вельмі цёплыя, добрыя адносіны. У нас вялікая гісторыя, вялікі фундамент узаемаадносін, якія пачынаюцца яшчэ з савецкіх часоў, нашага сяброўства паміж дзвюма велізарнымі дзяржавамі. Тады былі закладзены асновы нашых адносін. І добра, што мы захавалі гэта сяброўства», — сказаў Прэзідэнт.

Па словах кіраўніка дзяржавы, ён сустракаецца з тымі замежнымі пасламі, якія ўнеслі значны ўклад ва ўмацаванне двухбаковых адносін. «Я лічу, што ў вас атрымалася вельмі шмат зрабіць для таго, каб зблізіць нашы дзяржавы», — падкрэсліў заслугі пасла беларускі лідар. Тым больш у апошні час двухбаковы дыялог быў вельмі інтэнсіўным. Пра гэта сведчаць узаемныя афіцыйныя прэзідэнцкія візіты. «Мы прапанавалі цікавыя варыянты для індыйскіх бізнесу, дзяржавы тут, у цэнтры Еўропы. І я хачу, каб вы перадалі кіраўніцтву Індыі, што мы свята будзем прытрымлівацца гэтых дамоўленасцяў», — адзначыў Аляксандр Лукашэнка.

Беларусь зацікаўлена і ў індыйскіх інвестыцыях, і асабліва — ва ўзвядзенні беларуска-індыйскага навукова-тэхналагічнага парка. Кіраўнік дзяржавы заявіў, што наша краіна гатова забяспечыць магчымасці і неабходныя прэферэнцыі для яго стварэння на самых выгадных умовах. «Індыя — магутная дзяржава, значыць, у вас ёсць інтарэс працаваць у Еўропе, на постсавецкай прасторы. Мы таксама зацікаўлены ствараць у вас сумесныя прадпрыемствы для вытворчасці тых тавараў, якія крытычна важныя для вашай эканомікі: аўтамабіле-, трактара- і сельгасмашынабудаванне. Вы добра ведаеце нашы магчымасці. Таму тут у нас павінен быць рух насустрач», — сказаў беларускі лідар.

Пасол Індыі, у сваю чаргу, падкрэсліў, што паміж нашымі краінамі няма раздражняльнікаў і мы падтрымліваем блізкі кантакт у міжнародных арганізацыях. «Мы ўдзячны Беларусі за падтрымку індыйскіх кандыдатур на розных міжнародных пляцоўках», — дадаў Панкадж Саксена.

Панкадж САКСЕНА, Надзвычайны і Паўнамоцны пасол Рэспублікі Індыя ў Рэспубліцы Беларусь:

— За той перыяд, што я кіраваў індыйскім пасольствам, мы дасягнулі двух найважнейшых вынікаў. Першае — гэта тое, што адбыўся трэці дзяржаўны візіт Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь у Індыю. Другое — святкаванне 25-годдзя ўстанаўлення дыпламатычных адносін паміж нашымі краінамі. Я павінен сказаць, што той факт, што візіт Прэзідэнта Беларусі ў Індыю адбыўся менавіта ў год адзначэння гэтай даты, надаў дадатковыя пазітыўныя адценні нашым кантактам, новы кірунак намаганням па дыверсіфікацыі і пашырэнні двухбаковых адносін. Падобныя перагаворы на найвышэйшым узроўні, рэгулярны абмен візітамі надзвычай важныя для пашырэння беларуска-індыйскага супрацоўніцтва.

ПЕРСПЕКТЫВА НЕ НА АДЗІН МІЛЬЁН

Кіраўнік дзяржавы Аляксандр Лукашэнка прыняў з дакладам кіраўніка спраў Прэзідэнта Віктара Шэймана. У ходзе сустрэчы размова ішла аб перспектывах пашырэння эканамічнага супрацоўніцтва Беларусі з краінамі афрыканскага кантынента. Прэзідэнт праінфармаваны аб выніках візіту Віктара Шэймана ў Рэспубліку Зімбабвэ, які адбыўся па даручэнні кіраўніка дзяржавы.

У прыватнасці, адбыліся перагаворы з прэзідэнтам Зімбабвэ Эмерсанам Мнангагва, а таксама першым віцэ-прэзідэнтам, міністрамі розных галін краіны, старшынёй Рэзервовага банка. У ходзе перагавораў былі дасягнуты дамоўленасці і падпісаны кантракты на суму амаль $58 млн, у тым ліку па пастаўках беларускіх трактароў на $43 млн і тэхнікі для лясной гаспадаркі на $15 млн. Размова ішла таксама аб стварэнні зборачных вытворчасцяў беларускай сельскагаспадарчай і горназдабываючай тэхнікі. Акрамя таго, Зімбабвэ зацікаўлена ў закупцы беларускіх угнаенняў, цяпер рыхтуецца кантракт на суму амаль $10 млн.

Дасягнуты дамоўленасці па развіцці супрацоўніцтва і па многіх іншых напрамках: стварэнні сумесных прадпрыемстваў па перапрацоўцы мяса і малака, для рэалізацыі праектаў у жыллёвым, прамысловым і дарожным будаўніцтве, у галіне транспарту, ва ўзвядзенні лагістычнага комплексу, пераняцці беларускага вопыту па рэкультывацыі зямель і ірыгацыі засушлівых раёнаў. Прапрацоўваюцца магчымасці двухбаковага супрацоўніцтва ў галіне электраэнергетыкі.

Прэзідэнт быў таксама праінфармаваны аб перспектывах стварэння прадпрыемства па здабычы карысных выкапняў. У прыватнасці, беларускія спецыялісты могуць быць задзейнічаны ў геолагаразведцы, здабычы нафты і газу ў гэтай багатай на рэсурсы краіне.

■ Ва ўрадзе

НА БРЭСТЧЫНЕ ПАЧНУЦЬ СЕЯЦЬ УЖО НА НАСТУПНЫМ ТЫДНІ

Пасяўная кампанія можа пачацца ў Брэсцкай вобласці ўжо праз тыдзень. Аб гэтым падчас пасяджэння Прэзідыума Савета Міністраў заявіў прэм'ер-міністр Андрэй КАБЯКОЎ. Паводле яго слоў, сёлета перад аграрыямі стаіць задача павялічыць узровень вытворчасці прадукцыі сельскай гаспадаркі на 4,8 % у параўнанні з вынікамі 2017 года.

«У тым ліку гэта датычыцца прадукцыі раслінаводства — на 5 %, жывёлагадоўлі — на 4,6 %. Асноўная задача, якая зараз стаіць перад Мінсельгасхарчам, аблвыканкамамі, райвыканкамамі, — правядзенне веснавой пасяўной на высокім арганізацыйным і тэхналагічным узроўнях», — растлумачыў Андрэй Кабякоў. Пры гэтым кіраўнік урада адзначыў, што рэгіёнам краіны да 25 сакавіка неабходна забяспечыць гатоўнасць тэхнікі на ўзроўні не ніжэй за 95 %.

На правядзенне веснавых палявых работ прадугледжаны льготныя крэдыты банкаў на суму 320 млн рублёў. Пры гэтым Андрэй Кабякоў звярнуў увагу, што дадзеныя крэдыты будуць выдзяляцца толькі ў тым выпадку, калі будуць вернутыя рэсурсы, выдадзеныя ў 2017 годзе і папярэдніх гадах на адпаведныя мэты. У мясцовых бюджэтах на 2018 год прадугледжаны сродкі, у тым ліку субсідыі, уключаючы выплату надбавак за рэалізаваную прадукцыю, у суме 191 млн рублёў.

Таксама ён адзначыў, што калі аблвыканкамы, Мінсельгасхарч, канцэрны «Белдзяржхарчпрам» і «Беллегпрам» аператыўна спрацуюць па падборы плацежаздольных арганізацый-нарыхтоўшчыкаў на выкуп дзяржзаказу, то будзе выдзелены аванс на палявыя работы ў памеры 180 млн рублёў. Адпаведны праект указа будзе накіраваны на разгляд кіраўніка дзяржавы. Таксама ўрад ужо накіраваў на разгляд Прэзідэнта праект распараджэння па падтрымцы ў выглядзе перадачы з дзяржрэзерву паліва ў аб'ёме 50 тысяч тон, якое вярталі сельгасарганізацыі.

Вырашаць пытанне па пастаўках малака

Беларусь плануе ўрэгуляваць пытанне з пастаўкамі малака праз прыняцце дарожнай карты. Пра гэта журналістам у Савеце Міністраў заявіў **міністр сельскай гаспадаркі і харчавання Леанід ЗАЯЦ.** Плануецца, што новая дарожная карта будзе лепш улічваць інтарэсы дзвюх краін.

Ён таксама адзначыў, што ў найбліжэйшы час у Маскве адбудзецца сустрэча на ўзроўні намеснікаў прэм'ер-міністраў для абмеркавання гэтага пытання. «Упэўнены, што разгляд і прыняцце гэтай дарожнай карты здымуць забарону паставак нашых прадпрыемстваў на расійскі рынак», — адзначыў Леанід Заяц. Таксама, па яго словах, сыравіна, якая паступае з беларускіх гаспадарак на малочныя прадпрыемствы, праходзіць праз неабходны кантроль. Той жа самы кантроль ёсць і ў працэсе перапрацоўкі. Пры адгрузцы гатовай прадукцыі кожная партыя даследуецца ў лабараторыях.

Ілья КРЫЖЭВІЧ

■

Памяць, якой ганарымся

Беларускі саюз ветэранаў вайны ў Афганістане адзначыў 25-годдзе

Урачысты сход адбыўся ў Рэспубліканскім палацы культуры ветэранаў. Віншаванне арганізацыі ад Прэзідэнта зачытаў начальнік галоўнага ідэалагічнага ўпраўлення Адміністрацыі Прэзідэнта Аляксандр Ільясевіч.

Сімвалічна, што 25-годдзе аб'яднанне адзначае ў год векавога юбілею Узброеных Сіл Беларусі. Значную ролю саюза ветэранаў у жыцці грамадства адзначыў міністр абароны Андрэй Раўкоў.

«Створанае ў 1993 годзе ў найскладанейшы перыяд, калі вырашалася пытанне будучыні Беларусі, аб'яднанне воінаў-інтэрнацыяналістаў унесла значны ўклад у захаванне і ўмацаванне беларускай дзяржаўнасці, падтрымаўшы выбар беларускага народа ў 1994 годзе і далей. Саюз ветэранаў вайны ў Афганістане захаваў згуртаванасць сваіх радоў і сёння актыўна ўдзельнічае ва ўмацаванні краіны і ваенна-патрыятычным выхаванні грамадзян. У Беларусі афіцыйна прызнана высокая сацыяльная роля подзвігу воінаў-інтэрнацыяналістаў. Нікому не ўдасца перапісаць гісторыю, прынізіць ролю тых, хто першым прыняў выклік сіл, якія сёння называюцца міжнародным тэрарызмам», — сказаў Андрэй Раўкоў.

Прывітальныя словы ветэранам выказалі прадстаўнікі Міністэрства працы і сацыяльнай абароны, Міністэрства па надзвычайных сітуацыях, Міністэрства адукацыі, Генеральнай пракуратуры. Старшыня Беларускага саюза ветэранаў вайны ў Афганістане Валерый Гайдукевіч адзначыў, што сёння задачамі аб'яднання з'яўляецца патрыятычнае выхаванне моладзі і аказанне дапамогі тым, хто знаходзіцца ў цяжкіх жыццёвых умовах.

«Дарогамі Афганістана прайшлі больш за 30 тысяч нашых суайчыннікаў. Больш за 770 з іх не вярнуліся з той вайны. Мы свята захоўваем у сэрцах памяць пра нашых баявых таварышаў», — падкрэсліў Валерый Гайдукевіч.

Марыя ДАДАЛКА.

БДУ «замацаваўся» ў Турцыі

Інфармацыйна-адукацыйны цэнтр БДУ адкрыўся ў Анкары. Ён дзейнічае на базе офіса адукацыйнай кампаніі «Атлас» (Atlas private educational services), а яго работу з беларускага боку каардынуе факультэт даўніверсітэцкай адукацыі БДУ.

Мяркуецца, што функцыянаванне цэнтра ўмацуе адукацыйныя і культурныя сувязі паміж установамі вышэйшай адукацыі Беларусі і Турцыі, а таксама значна спросціць абмен інфармацыяй. У прыватнасці, цэнтр будзе аказваць кансультацыйныя паслугі па паступленні ў Белдзяржуніверсітэт, а таксама ў іншыя беларускія ВНУ. У рамках візіту ў Турцыю дэлегацыя БДУ прыняла ўдзел у міжнароднай адукацыйнай выстаўцы «A2 International Education Fairs of Turkey». Яна з'яўляецца адным з найважнейшых мерапрыемстваў у цэнтральна-азіяцкім рэгіёне па рэкламе і прасоўванні адукацыйных паслуг на рынку Азіі і Блізкага Усходу.

Надзея НІКАЛАЕВА.

Члены Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь выказваюць глыбокія спачуванні намесніку прэм'ер-міністра Рэспублікі Беларусь Міхаілу Іванавічу Русаму ў сувязі з напаткаўшым яго горам — смерцю БАЦЬКІ.

Калектыў Інстытута журналістыкі Белдзяржуніверсітэта глыбока смуткуе з прычыны смерці былога дацэнта кафедры перыядычнага друку, ветэрана Вялікай Айчыннай вайны ДУБОВІКА Вадзіма Іванавіча і выказвае шчырыя спачуванні яго родным і блізкім.

ИЗВЕЩЕНИЕ
о повторном проведении открытого аукциона по продаже объектов недвижимости в Пинском районе

Лот № 1	
Наименование объекта	Капитальное строение (здание специализированное животноводства – свиноферма) (130/С-3217)
Продавец объекта	ОАО «Новодворское-агро»
Организатор торгов	ОАО «Новодворское-агро»
Общая площадь здания	837,2 кв. м
Начальная цена продажи с учетом НДС	20880,00 руб.
Сумма задатка (бел. руб.)	1 044,00 руб.
Площадь земельного участка (га) с кадастровым № 125487502601000017	0,1014 га
Характеристика объекта	Одноэтажное сооружение, ограждение отсутствует, сети электроосвещения и водоснабжения отсутствуют, имеются повреждения крыши, окна отсутствуют
Условия оплаты	По договоренности победителя аукциона с собственником имущества. Обязательным условием в договоре купли-продажи является обязанность Покупателя возместить расходы Продавца, связанные с изготовлением последним всех правоустанавливающих документов, а также затраты по проведению рыночной оценки предмета аукциона
Условия аукциона	Без условий

Повторный аукцион состоится 28.03.2018 года в 10:00 по адресу: 225735, Брестская обл., Пинский район, д. Чухово, ул. Полесская, 1а.

Дополнительная информация опубликована в газете «ЗВЯЗДА» № 25 от 06.02.2018.

УНН 290481563

■ Будзь у курсе

ПРАЕЗД СТОЯЧЫ І ЛАЯЛЬНАСЦЬ ДА ЖЫВЁЛ

Унесены змяненні ў Правілы перавозак пасажыраў, багажу і грузабагажу па чыгунцы

Адпаведная пастанова Саўміна ўступіць у законную сілу ў найбліжэйшы час пасля яго афіцыйнага апублікавання, паведамілі ў прэс-цэнтры магістралі.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

Асноўныя змяненні, прадугледжаныя дакументам, датычацца правілаў перавозак ручной паклажы, жывёл, парадку пераафармлення праязных дакументаў і іх вяртання.

У частцы перавозкі ручной паклажы выключаецца пункт, які раней устанаўліваў розныя патрабаванні да габарытных памераў прадметаў, якія перавозяцца бясплатна ў якасці ручной паклажы. Напрыклад, калі раней быў устаноўлены пэўны пералік прадметаў і іх памеры (лыжы з палкамі, снаўборды, саджанцы раслін, веласіпеды і інш.), то новым дакументам выключаны абмежаванні па пераліку прадметаў. Галоўнае — захаванне габарытных нормаў: сума трох вымярэнняў не павінна перавышаць 200 сантыметраў, а вага павінна быць не больш за 36 кілаграмаў.

У частцы перавозкі жывёл таксама прадугледжаны найбольш лаяльныя ўмовы. Новы дакумент выключае неабходнасць дадатковай аплаты пры перавозцы дробных жывёл (калі яна ажыццяўляецца ў лік нормы ручной паклажы на месцах, прызначаных для яе размяшчэння).

Што датычыцца парадку пераафармлення праязных дакументаў, пастановай прадугледжана кампенсацыя пасажыру розніцы кошту першапачатковага і новааформленага праязнога дакумента ў выпадку змяншэння кошту паездкі пры пераафармленні праязнога дакумента на іншы цягнік, які адыходзіць раней.

Змены датычацца і вяртання кошту праезду ў выпадках магчымых нестандартных сітуацый. Так, пашыраецца і ўдакладняецца пералік выпадкаў, пры якіх пасажыр пры вяртанні нявыкарыстанага праязнога дакумента (білета) на цягнік з нумаравanымі месцамі мае права атрымаць у білетнай касе агульны кошт праезду. Напрыклад, пры адсутнасці месца ў цягніку згодна з набытым праязным дакументам (білетам) і пры згодзе пасажыра на выдзяленне перавозчыкам іншага месца ў вагоне ніжэйшага тыпу і (або) класа пасажыру кампенсуецца розніца ў кошце праезду, а пры выдзяленні месца ў вагоне больш высокага тыпу і (або) класа дадатковая аплата не спаганяецца.

Таксама дакументам вызначана, што пры затрымцы адпраўлення цягніка больш чым на адну гадзіну са станцыі пасадкі пасажыра, які накіроўваецца з перасадкай на ўзгодненыя цягнікі (інтэрвал паміж якімі складае больш за адну гадзіну), ён можа вярнуць на першапачатковай станцыі адпраўлення праязныя дакументы (білеты), набытыя на ўвесь маршрут руху.

У частцы праезду пасажыраў з дзецьмі ва ўзросце да 10 гадоў прадугледжана зняцце абмежаванняў па выдзяленні ніжніх месцаў толькі бацькам з дзецьмі. Цяпер ніжнія месцы могуць выдзяляцца любому даросламу, які суправаджае дзяцей да 10 гадоў.

Важна адзначыць, што пастановай закладзены асновы, якія дазваляюць перавозчыку ўдасканальваць формы праезду пасажыраў і тэхналогіі ў частцы афармлення праязных дакументаў.

Акрамя гэтага, дакумент дапоўнены нормай, якая рэгламентуе магчымасць упаўнаважаным асобам пры выкананні службовых абавязкаў прымяняць тэхнічныя сродкі, якія ажыццяўляюць гука- і відэазапіс.

Сяргей РАСОЛЬКА

■ Вясна ідзе

Жаўрукі ўжо дома

Напрыканцы першага тыдня сакавіка ў Гродзенскім раёне сябры АПБ бачылі першых палявых жаўрукоў

Палявыя жаўрукі заўсёды прылятаюць рана, яны першыя прадвеснікі вясны. Бывае, ужо ў лютым мы заўважаем гэтых птушачак, як было ў папярэднія два гады. Сёлета вясна ў нас позняя. У пачатку сакавіка — маразы і снег. Але палявыя жаўрукі ўсё адно не марудзілі, а вярнуліся на Радзіму як найхутчэй. Чаму яны так спяшаюцца?

— Першымі з выраю вяртаюцца самцы палявых жаўрукоў, — тлумачыць **дырэктар грамадскай арганізацыі «Ахова птушак Бацькаўшчыны» (АПБ) Аляксандр ВІНЧЭЎСКІ.** — Яны хочуць паспець заняць найлепшыя месцы для гнездавання. Раней за ўсіх прылятаюць самыя моцныя, у якіх найбольш шанцаў займець патомства. Хутка мы пачуем у небе іх песні.

Дарэчы, маразоў яны не баяцца і корм сабе знаходзяць: жывяцца насеннем, стрэсеным на дол і снег. Рагатыя жаўрукі і жаўрукі-смецюхі нават адзначаліся ў нас на зімоўцы. Сярод іншых незвычайных відаў, якія заставаліся ў нас на зіму, можна адзначыць канаплянак, сняжурак, шэрых і белалобых гусей ды гуменнікаў.

Калі прылятаюць іншыя?

Вось пяць птушак — вястунняў вясны, якіх адносна лёгка пазнаць: белы бусел, вясковая ластаўка, чорны свіргуль, звычайная зязюля і шчурка-пчалаедка.

Недзе ў другім тыдні сакавіка вяртаюцца ў краіну першыя буслы, у першай палове красавіка — вясковыя ластаўкі і зязюлі, у маі — свіргулі і шчуркі-пчалаедкі. Навошта сустракаць птушак?

— Назіраць птушак, якія толькі-толькі вяртаюцца да нас з далёкіх краёў, — прыемна і захапляльна, выдатная магчымасць адчуць прыродныя змены, адзначыць надыход сапраўднай вясны. Усе гэтыя птушкі «Жывой вясны» шырока распаўсюджаныя, акрамя шчуркі-пчалаедкі. Пабачыць яе будзе сапраўднай удачай. Паведамляйце нам, калі іх убачыце, — запрашае **кіраўнік аддзела развіцця АПБ, каардынатар кампаніі «Жывая вясна» па Беларусі Карына САЛАВЕЙ.**

А яшчэ ў межах кампаніі адбудуцца конкурсы фотаздымкаў і слоганаў (падрабязней глядзіце на ptushki.org), пройдуць птушыныя экскурсіі, прэзентацыі, святы і гульні ў школах.

Даведка: Кампанія «Жывая вясна» пачалася ў 2006 годзе як еўрапейскі праект. Потым далучылася і Сярэдняя Азія. З 2010 года «Жывая вясна» пайшла ў Афрыку: з верасня жыхары гэтага кантынента назіраюць, як абраныя пяць відаў птушак ляцяць на зімоўку ў іх краіны. Летась у больш чым 700 падзеях кампаніі паўдзельнічала больш за 150 000 чалавек у краінах Еўропы, Цэнтральнай Азіі і Афрыкі. Дзякуючы актыўнаму ўдзелу аматараў і прафесіяналаў наша краіна апынулася на 3-м месцы сярод 55 краін-удзельніц.

Сяргей КУРКАЧ

■ Здарэнне

ВЫПАДКІ НА МЯЖЫ

З наступленнем вясны актывізаваліся памежныя кантрабандысты.

У Маларыцкім раёне вартавыя мяжы спынілі дзве легкавыя машыны, якія ішлі з Украіны на нашу тэрыторыю. Не проста спынілі — давялося нават страляць з аўтамата ўгару. Аказалася, кіроўцы нездарма ўцякалі. Машыны былі літаральна забітыя... цялячымі тушамі. Мужчыны спрабавалі правезці 1630 кілаграмаў мяса на суму больш за 4 тысячы рублёў. Тавар і транспартныя сродкі затрыманыя.

А днямі над пагранічнай заставай «Знаменка» ў Брэсцкім раёне быў заўважаны беспілотнік. Калі лятальны апарат пасадзілі, убачылі, што да яго прывязаны груз — упакоўка з 300 пачкамі цыгарэт. Як паведаміў **афіцыйны прадстаўнік Брэсцкай пагранічнай групы Сяргей ДЗМІТРЫЕЎ,** асобы, якія спрабавалі перакінуць кантрабанду паветрам, установлены. Яны будуць прыцягнуты да адказнасці па трох артыкулах, а гэта азначае буйныя штрафы. І самым бяскрыўдным на гэтым фоне выглядае парушальнік, які ішоў пехатою з Украіны без усялякай кантрабанды. 44-гадовы мужчына ішоў 7 сакавіка ў Столінскі раён, каб павіншаваць былую жонку са святамі. Але ж, нягледзячы на свята, грамадзянін атрымаў два пратаколы: за незаконнае перасячэнне мяжы і парушэнне правілаў знаходжання.

Святлана ЯСКЕВІЧ

ШТО Ў СВЕЦЕ РОБІЦЦА

КІРАЎНІКОМ ЦРУ ЎПЕРШЫНЮ СТАНЕ ЖАНЧЫНА

Дырэктарам Цэнтральнага разведвальнага ўпраўлення ЗША ўпершыню ў гісторыі стане жанчына — ведамства ўзначаліць Джына Хаспел. Пра гэта амерыканскі прэзідэнт Дональд Трамп напісаў на сваёй старонцы ў «Твітэры». У лютым 2017-га Хаспел заняла пасаду намесніка кіраўніка ЦРУ. На новай пасадзе яна зменіць Майка Пампея, якога Трамп прызначыў дзяржсакратаром замест Рэкса Тылерсана. Абедзве прапанаваныя кандыдатуры павінен будзе зацвердзіць Канграс. Хаспел служыла ў ЦРУ з 1985 года. Яна ў тым ліку кіравала тайнай турмой ведамства ў Тайландзе, пісала The New York Times.

ПРАВЫЯ ПЕРАМАГЛІ НА ВЫБАРАХ У КАЛУМБІІ

Правыя партыі, якія выступаюць супраць мірнага пагаднення з Рэвалюцыйнымі ўзброенымі сіламі Калумбіі (ФАРК), перамаглі на парламенцкіх выбарах у Калумбіі.

Першы вынік паказаў «Дэмакратычны цэнтр» пад кіраўніцтвам Івана Дуке. Назіральнікі не выключаюць, што перамога правых можа паставіць пад пагрозу падпісанае ў 2016 годзе мірнае пагадненне з ФАРК, дзякуючы якому гэтыя выбары — упершыню за многія гады — прайшлі спакойна па ўсёй краіне і ў якіх, таксама першы раз, удзельнічалі кандыдаты ад «Агульнай альтэрнатыўнай рэвалюцыйнай сілы». Праўда, партыя былых паўстанцаў набрала ўсяго 0,35 % галасоў у сенаце і 0,22 % у ніжняй палаце.

ЕС АБМЯРКУЕ АДНОСІНЫ З ТУРЦЫЯЙ

Кіраўнікі дзяржаў і ўрадаў краін — членаў Еўрасаюза ў ходзе саміту 22—23 сакавіка ў Бруселі абмяркуюць стан адносін з Турцыяй, заявіла прадстаўнік балгарскага старшынства ў Савеце ЕС Моніка Панаётава. Як вядома, адносіны ЕС і Турцыі пагоршыліся пасля спробы ўзброенага пераваротy ў краіне ў 2016 годзе: Еўрасаюз раскрытыкаваў рэакцыю турэцкіх улад, масавыя арышты і іншыя меры Анкары і прыпыніў падрыхтоўку перагаворнага дасье аб уступленні Турцыі ў ЕС.

КІТАЙ АБВЯСЦІЎ АБ ПАЧАТКУ РАСПРАЦОВАК 6G

Навукоўцы Кітая распачалі распрацоўку стандарту сувязі шостага пакалення. Пра гэта на палях першай сесіі Усекітайскага сходу народных прадстаўнікоў 13-га склікання паведаміў міністр прамысловасці і інфарматызацыі Мяа Вэй. «Развіццё «інтэрнэту рэчаў» павінна ажыццяўляцца адначасова з пашырэннем магчымасцяў тэхналогій мабільнай сувязі», — сказаў ён. Па словах міністра, хуткі тэхналагічны рост забяспечвае не толькі магчымасць зносін паміж людзьмі з дапамогай мабільнай сувязі, але і ўзаемадзеянне паміж чалавекам і машынай, а таксама паміж машынамі непасрэдна. «Гэта будучыня чалавецтва, — заўважыў Мяа Вэй. — Жаданне быць падрыхтаваным да яго — адна з прычын актыўных работ у галіне мабільнай сувязі».

■ Ну і ну!

Замежнікі адмовіліся разлічвацца...

У сталіцы затрымалі грамадзяніна Польшчы, які спрабаваў абрабаваць таксіста і ўкрасці яго машыну.

Ранкам у міліцыю паступіла паведамленне ад кіроўцы таксі пра тое, што тры пасажыры на вуліцы Жукоўскага не аплачваюць паслугі і спрабуюць сагнаць аўтамабіль. На месца выбылі супрацоўнікі Кастрычніцкага РУУС, зламыснікаў — трох грамадзян Польшчы — затрымалі.

Высветлілася, што іншаземцы прыехалі ў Мінск для адкрыцця даччынай фірмы яшчэ ў лютым. У адзін з дзён, адпачываючы ў бары, ужывалі алкагольныя напоі. Пасля кампанія вырашыла вярнуцца дадому на таксі. Калі прыехалі па патрэбным адрасе, палякі за паслугі цалкам не расплаціліся. З-за гэтага ўзнік канфлікт з кіроўцам. 24-гадовы грамадзянін Польшчы забраў у яго кошт аплачанай паездкі, 10 рублёў і металічны тэрмас. Спужаўшыся, кіроўца таксі выбег з машыны і выклікаў міліцыю. Усіх траіх затрымалі і даставілі ў міліцыю для далейшага разбору. Па інфармацыі Кастрычніцкага РУУС г. Мінска, галоўны фігурант справы быў моцна п'яны, матывы свайго ўчынку растлумачыць не мог. Зараз ён знаходзіцца ў ІЧУ, у адносінах да яго заведзены крымінальныя справы за грабеж і згон транспартнага сродку.

Сяргей РАСОЛЬКА

«БЕЛЛІТ: МАБІЛЬНЫ ГІД»: ПРА БЕЛАРУСКУЮ ЛІТАРАТУРУ — НЯСУМНА!

Бясстрашная авантурная лекарка і вандроўніца Саламея Пільштынова. Уладная і разумная Бабароза, матрыярх адной мінскай сям'і. Студэнтка шведскай школы Алена. Хуліганка, захопніца замкаў, жорсткая, але справядлівая Босая. Што аб'ядноўвае ўсіх гэтых літаратурных гераінь?

Юлія ЦІМАФЕЕВА, літаратарка і перакладчыца, упэўнена, што ніводная з іх проста не можа пакінуць чытача абыякавым. Яны адважныя, шчырыя, адкрытыя, непрадказальныя і супярэчлівыя, ты можаш з імі не пагаджацца, спрачацца, але аповед пра іх усё роўна цябе захоплівае. «Я быў старэйшы за яе амаль на тры гады, а яна была разумнейшая за мяне на тры тысячы прачытаных кніг, на трыста пабачаных фільмаў, на трыццаць незнаёмых мне слоў...», — так апісвае галоўны герой рамана Альгерда Бахарэвіча «Белая муха, забойца мужчын» сваю сустрэчу ў далёкім юнацтве з жанчынай па мянушцы «Босая». Хто яны, жанчыны, што кінулі выклік Краіне замкаў і патрыярхальнаму грамадству, і ці можа быць хоць нейкі хэпі-энд у гэтай гісторыі, Юлія Цімафеева прапаноўвае даведацца нам самім. У перадсвяточныя дні ў рамках праекта «БелЛіт: мабільны гід» адбылася першая публічная лекцыя, прысвечаная прыгожай палове чалавецтва.

Юлія ЦІМАФЕЕВА: «Хацелася б, каб жанчыны пісалі больш пра сябе і не тое, што ад іх чакаюць, а тое, што яны самі адчуваюць».

— Мне цікавая жанчына ў літаратуры, я сама паэтка, і ў нейкай ступені займаюся прасоўваннем бачнасці жанчын у літаратуры, — прызналася Юлія. — Хацелася б, каб жанчыны пісалі больш пра сябе і не тое, што ад іх чакаюць, а тое, што яны самі адчуваюць.

Праект «БелЛіт»: мабільны гід» ладзіцца пры падтрымцы Мабільнай бібліятэкі МТС.

— Для нас гэта выдатная нагода згуртаваць людзей, неабыякавых да беларускай літаратуры і роднага слова, — падкрэслівае **кіраўнік групы па сувязях з грамадскасцю кампаніі МТС Вольга ТКАЧЭНКА.** — «БелЛіт» — менавіта так мы называлі прадмет «беларуская літаратура» ў школе. Як мы яе ўспрымалі? З якімі эмоцыямі? У кожнага, безумоўна, будзе свой адказ на гэтае пытанне. Для кагосьці беларуская літаратура «скончылася» разам са школьнай праграмай. А нам бы хацелася абудзіць жаданне працягнуць гэтае знаёмства, адкрыць для сябе сучасную беларускую літаратуру, новых аўтараў і новыя творы. Таму мы будзем рады бачыць на лекцыях як маладых людзей, так і сталых чытачоў, якія жадаюць заставацца ў трэндзе. Падчас літаратурных сустрэч можна будзе не толькі паслухаць прафесіяналаў, задаць ім пытанні, але і падзяліцца ўласнымі думкамі наконт любімых твораў, аўтараў і прыемна правесці час у сяброўскай атмасферы аднадумцаў.

Усяго запланавана шэсць лекцый. Пагружэнне ў свет беларускай літаратуры будзе адбывацца пры ўдзеле пісьменнікаў, выкладчыкаў і медыйных асоб. І першае пагружэнне прайшло надзвычай паспяхова — пры поўнай зале. Арганізатары нават хваляваліся, ці зможа яна змясціць усіх ахвотных. У сваёй лекцыі Юлія Цімафеева распавяла пра мемуары Саламеі Пільштыновай «Авантуры майго жыцця», творы Паўла Касцюкевіча «План Бабарозы», Альгерда Бахарэвіча «Белая муха, забойца мужчын», Анкі Упалы «На заснежаны востраў» і вершы паэткі Вальжыны Морт.

— Хто такая Саламея Пільштынова і чым яна мусіць нас здзівіць? — інтрыгавала Юлія. — Гэта было фенаменальнае жыццё для жанчыны ў XVIII стагоддзі. Наша гераіня нарадзілася на Навагрудчыне ў сям'і збяднелага шляхціча. У 14 гадоў бацькі аддалі яе замуж за нямецкага лекара, і маладая сям'я з'ехала ў Стамбул, дзе ў мужа была лячэбная практыка. Саламея прыглядалася да таго, што ён рабіў, і ў 15—16 гадоў яна ўжо пачала сама лячыць, а ў 17 гадоў займела ўласную практыку. Праўда, не заўсёды лячэнне завяршалася паспяхова, таму лекарцы даводзілася хавацца. «Але сэрца Бог даў мне мужнае, а не палахлівае», — казала яна сама пра сябе.

Саламея наведала шматлікія гарады і краіны, яе прымалі пры двары турэцкага султана Махмуда I, расійскай імператрыцы Ганны Іаанаўны, аўстрыйскага імператара Карла VI, князёў Радзівілаў і Патоцкіх. Усё яе жыццё было поўнае нечаканасцяў і авантур, але прыродны розум, смеласць і знаходлівасць заўсёды дапамагалі ёй выходзіць з самых неверагодных і небяспечных сітуацый.

— Я лічу сябе падрыхтаваным чытачом, паколькі навучалася ў ліцэі на філалагічным профілі, і, напрыклад, верш Вальжыны Морт «Беларуская мова», пра які сёння ішла гаворка, ведаю на памяць. Добра «знаёмая» я і з Саламеяй Пільштыновай. Але ўпэўнена, што сюды можа прыйсці любы ахвотны, бо форма падачы літаратурнага матэрыялу — вельмі сучасная, — падзялілася сваімі ўражаннямі пасля лекцыі **студэнтка першага курса філалагічнага факультэта БДУ Міхаліна БУРВІНА.**

Наступная лекцыя «Беларуская літаратура: «вялікая» ці «малая»?» адбудзецца 21 сакавіка. Паразважаць на тэму, якое месца займае беларуская літаратура ў сусветнай, як яе бачаць за мяжой і ці карэктна наогул падзяляць літаратуру на «малую» і «вялікую», запрашае пісьменнік Альгерд БАХАРЭВІЧ. *Зарэгістравацца на лекцыі і падпісацца на e-mail-рассылку можна на сайце праекта http://gidbellit.by/.* Усе заняткі для наведвальнікаў бясплатныя. Месца правядзення — бізнес-клуб Imaguru (вул. Фабрыцыуса, 4), пачатак у 19.00.

Кожны слухач лекцый атрымае залікоўку, дзе будуць адзначацца заняткі, якія ён наведае, і тэматычныя тэсты, якія пройдзе на сайце CityDog. Лепшыя студэнты ў дадатак да новых ведаў і яркіх эмоцый атрымаюць і «чырвоныя» дыпломы.

Надзея НІКАЛАЕВА.

УНП 800013732

Расклад наступных лекцый:

4 красавіка

«Біблія Скарыны: паспяховы стартап XVI стагоддзя»

Алесь СУША, культуролаг, скарыназнаўца, намеснік дырэктара Нацыянальнай бібліятэкі па навуковай рабоце і выдавецкай дзейнасці.

18 красавіка

«Невядомая беларуская літаратура: пра што вам не казалі ў школе»

Ганна СЕВЯРЫНЕЦ, настаўніца гімназіі, пісьменніца, даследчыца беларускай літаратуры.

4 мая

«Воркшоп: як правільна чытаць і разумець паэзію»

Вальжына МОРТ, паэтка, выкладчыца крэатыўнага пісьма ў Карнэльскім універсітэце (ЗША).

23 мая

Дыскусія «Зала славы беларускай літаратуры: хто нашы геніі?»

Ганна БУТЫРЧЫК, кандыдат філалагічных навук, дацэнт, загадчыца кафедры замежнай літаратуры БДУ.

Марына КАЗЛОЎСКАЯ, перакладчыца, кандыдат філалагічных навук, загадчыца кафедры беларускай мовы і літаратуры Ліцэя БДУ.

Шахцёрская сталіца стане тэатральнай

У Салігорску трэці раз пройдзе адкрыты фестываль — форум тэатральнага мастацтва «ТЭАТРОН line — 2018».

З 22 па 25 сакавіка самі тэатры прыедуць у шахцёрскую сталіцу. І не толькі з Беларусі, але і з іншых краін. Цяпер ідзе прыём заявак ад удзельнікаў: дзіцячых тэатраў, дзе акцёрам па 10—16 гадоў, студэнцкіх і маладзёжных аматарскіх тэатраў (узрост удзельнікаў да 35 гадоў). На форуме плануецца правядзенне дзвюх асобных праграм: «ТЭАТРОН line для малых» — спектаклі і інтэрактыўныя мерапрыемствы для дзяцей ад 3 да 7 гадоў, а таксама навінка — «ТЭАТРОН over a cup of tea», якая прадугледжвае спектаклі і інтэрактыўныя праграмы па творах англійскіх пісьменнікаў.

Арганізатары фэсту — Салігорская дзіцячая школа мастацтваў і яе сямейны тэатр «Чамадан», кафедра рэжысуры і цэнтр эксперыментальнай рэжысуры «Адкрытая пляцоўка» Беларускай дзяржаўнай акадэміі мастацтваў, Цэнтр беларускай драматургіі Рэспубліканскага тэатра беларускай драматургіі.

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ.

ВОГНЕННЫЯ «БЫЧКІ»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

27 верасня 2017 года адзначылася тым, што ў Мінску згарэлі адразу два балконы. Удзень запалалі рэчы на балконе двухпакаёвай кватэры, размешчанай на першым паверсе ў доме па вуліцы Кунцаўшчына. На шчасце, тым усё і скончылася — далей балкона полымя прайсці не паспела, бо пільныя мінакі вельмі хутка набралі нумар «101» — гаспадароў дома не было. А вось ужо ўвечары яшчэ адзін недакурак запаліў рэчы на балконе восьмага паверха ў доме на процілеглым канцы сталіцы — у Зялёным Лузе. Як і ў папярэднім выпадку, дома таксама не было нікога. Але тут ужо агонь заўважылі значна пазней. У выніку ён пашкодзіў аконную раму, закурадыміў пакой і яшчэ рэчы, якія знаходзіліся на балконе кватэры паверхам вышэй.

Ды і драўляная балконная рама не заўжды з'яўляецца надзейным ахоўнікам ад непагашаных недакуркаў. Паказальны выпадак здарыўся напрыканцы лютага ў Мінску, калі ратавальнікі тушылі раму ў чатырохпавярховым доме на завулку Казлова.

Недакурак вельмі доўга тлее. І без старонняй дапамогі хутка ён не згасне. А паколькі ён лёгкі, то прадвызначыць, па якой траекторыі паляціць, проста немагчыма. Скажам, калі яго выкінулі з акна дзявятага паверха, то ён вельмі проста можа стаць непрыемным «сюрпрызам» для жыхароў другога ці трэцяга. Або ўвогуле прыляцець па сыходнай з суседняга пад'езда.

Зрэшты, небяспека ўзгарання пагражае і самім аматарам пакурыць на балконе. Пакінутая запальнічка пад уздзеяннем прамых прамянёў сонца можа разагрэцца да высокай тэмпературы і дэфармавацца або ўвогуле разарвацца.

Пажар на балконе небяспечны тым, што часта гэтая частка кватэры ператворана ў сховішча непатрэбных рэчаў. Знайсці своечасова вогненнага «госця», які, напрыклад, заваліўся на кіпу макулатуры паміж старым рондалем і роварам, вельмі цяжка. Асабліва калі на вуліцы цёпла і рама ўвесь дзень расчынена насцеж. А ў дамах старой пабудовы і дагэтуль ёсць балконы, дзе аконных рам няма ўвогуле. Таму ўмовы для пажару там створаны проста ідэальныя. Гаспадар кватэры рызыкуе заўважыць полымя толькі тады, калі агонь ужо пачне пранікаць праз аконную раму ў кватэру. І добра яшчэ, калі дома нехта знаходзіцца і паспее своечасова прыняць меры. А калі не? Затушыць пажар таксама не заўжды лёгка — не сакрэт, што многія двары ў сталіцы «забіты» аўтамабілямі літаральна «пад завязку». А аўталесвіцы неяк жа трэба падабрацца да патрэбнага балкона.

Калі ж з-за пажару была знішчана маёмасць на суму, большую за тысячу базавых, то да курыльшчыка будзе ўжыты артыкул Крымінальнага кодэкса. Ну і, канешне ж, давядзецца ў поўным аб'ёме кампенсаваць нанесены ўрон.

www.tut.by

— Знайсці вінаўніка можна не заўсёды, — працягвае Вольга Мельчанка. — Курыльшчыкаў у нас вельмі шмат, і прыцягнуць іх да адказнасці перад узнікненнем надзвычайнай сітуацыі немагчыма з-за таго, што курэнне ў нас не забаронена. Да таго ж агонь часта знішчае саму крыніцу ўзгарання, і судовыя эксперты не маюць магчымасці правесці патрэбнае даследаванне. Але калі недакурак усё ж нейкім чынам захаваўся, то вылічыць «падпальшчыка» цяжкасці не складае. Дапамагаюць і сведчанні відавочцаў.

Напрыклад, калі некалькі гадоў таму згарэў балкон па вуліцы Убарэвіча, то вінаўніцу пажару знайшлі даволі хутка. Ёй аказалася трыццацігадовая жанчына, якая кінула недакурак. У такім выпадку штраф будзе не толькі за выкідванне смецця, але і за неасцярожнае абыходжанне з агнём. На сёння гэтая сума складае ад 30 да 50 базавых велічынь. Калі ж з-за пажару была знішчана маёмасць на суму, большую за тысячу базавых, то да курыльшчыка будзе ўжыты артыкул Крымінальнага кодэкса. Ну і, канешне ж, давядзецца ў поўным аб'ёме кампенсаваць нанесены ўрон. Дык можа, усё ж танней пераабсталяваць пад попельніцу непатрэбную бляшанку?

Валяр'ян ШКЛЕННІК.

БАРАЦЬБА ЗА «ЧЫСТЫЯ» ПРАДУКТЫ

Надзённая неабходнасць і экспартны патэнцыял

Намеснік міністра сельскай гаспадаркі і харчавання Уладзімір ГРАКУН аргументавана гаворыць пра неабходнасць прыняцця гэтага закона:

— Плошча зямель у свеце для вытворчасці арганічнай прадукцыі павялічылася за 10 гадоў з 30,2 млн га да 58 млн га. Аб'ём рэалізацыі арганічнай прадукцыі за гэты перыяд на сусветным рынку вырас да 89,7 млрд долараў (павялічыўся ў 2 разы). Асаблівасцю згаданага сегмента рынку з'яўляецца стабільна высокі рост (ад 10 да 20 % у год). Згодна з экспертнымі ацэнкамі, да 2020 года міжнародны абарот арганічнай прадукцыі павялічыцца да 130 млрд долараў. У сусветным маштабе вядзецца актыўная работа па распрацоўцы і ўдасканаленні нарматыўна-прававога рэгулявання арганічнай вытворчасці. З 179 краін свету, якія ажыццяўляюць гэтую вытворчасць, 87 маюць адпаведныя законы, 17 краін знаходзяцца ў працэсе распрацоўкі і прыняцця нарматыўна-прававой базы, 20 маюць стандарты, але не маюць законаў. Сярод краін СНД па арганічнай сельскай гаспадарцы прынятыя законы ва Украіне, Казахстане, Малдове, Грузіі, Таджыкістане, Арменіі... Вытворчасць арганічнай прадукцыі нарошчваецца, і яна карыстаецца вялікім попытам. Мы маем магчымасць забяспечыць сваё насельніцтва якаснай прадукцыяй і маем экспартны патэнцыял. Ужо ёсць заказы на такую прадукцыю (сёння адна толькі Расія гатовая закупіць яе на 400 млн долараў).

Ці рэальна адмовіцца ад пестыцыдаў?

У нашай краіне шырокае распаўсюджванне атрымала інтэнсіўная сельская гаспадарка (калі без павелічэння плошчаў павялічваецца прадукцыйнасць). Па вытворчасці прадуктаў харчавання на душу насельніцтва мы знаходзімся на перадавых пазіцыях. Аднак узнікае пытанне, якім чынам атрыманы такія высокія вынікі? **Прарэктар па навуковай рабоце Гродзенскага дзяржаўнага аграрнага ўніверсітэта, кандыдат сельскагаспадарчых навук Сяргей ТАРАСЕНКА** тлумачыць:

— Ёсць прамая залежнасць паміж ступенню хімізацыі і велічынёй атрыманага ўраджаю. Наступствы высокага ўзроўню хімізацыі — у грунтавыя паверхневыя воды трапляе ад 15 да 40 % выкарыстаных мінеральных угнаенняў. У той жа час арганічныя ўгнаенні выкарыстоўваюцца з большай карысцю для культур і з меншымі стратамі. Асноўныя мінеральныя ўгнаенні (азотныя, фосфарныя, калійныя) утрымліваюць значную колькасць соляў цяжкіх металаў. З пункту гледжання аграхіміі гэтыя солі — мікраэлементы. Гэта як у медыцыне, няма шкодных рэчываў, ёсць шкодная колькасць. Розніца паміж атрутай і лекамі толькі ў дозе. Так і тут.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Важна ведаць, што сістэмы нейтралізацыі пестыцыдаў у прыродзе не існуе. Хімічныя рэчывы (гербіцыды, інсектыцыды, фунгіцыды, стымулятары росту) трапляюць у сельскагаспадарчую прадукцыю, у глебу, у паверхневыя і грунтавыя воды. Менавіта гэта і служыць прычынай таго, што многія сёння адмаўляюцца ад іх прымянення.

Тым не менш накарміць усіх людзей арганічнай прадукцыяй — гэта ўтопія, лічыць Сяргей Тарасевіч:.

— Інтэнсіўныя тэхналогіі вырошчвання сельскагаспадарчых культур павінны развівацца. Сёння экалагізацыя сельгасвытворчасці праз зніжэнне доз сродкаў абароны раслін, адмову ад хіміі, замена іх біялагічнымі рэчывамі, выкарыстанне агратэхнічных метадаў барацьбы з пустазеллем знаходзіцца на першым месцы... Трэба імкнуцца да гэтага, але арганічнае земляробства таксама мае права на існаванне. Тым не менш пры відавочных плюсах для здароўя і экалогіі гэта вытворчасць мае недахопы. Мы праводзілі розныя даследаванні, напрыклад, падчас практыкі студэнты рукамі здымалі каларадскага жука, апрацоўвалі расліны выключна адварамі і настоямі. На жаль, індэкс урадлівасці атрымаўся нізкі.

Што датычыцца цаны, то арганічная прадукцыя каштуе на рынку даражэй, але ў яе суму ўключаны і даследаванні на ўтрыманне хімічных рэчываў. Спецыялісты нашага ўніверсітэта правялі і анкетаванне. Гатоўнасць набываць арганічную прадукцыю па цане, удвая вышэйшай за традыцыйную, выказалі 28 % рэспандэнтаў, па цане традыцыйнай — 63 %.

Справа не толькі фермераў

На думку спецыяліста, з прыняццем закона арганічнай сельгасвытворчасцю будуць займацца фермерскія гаспадаркі, гаспадары прысядзібных участкаў, але ніхто не забараняе і буйным сельскагаспадарчым прадпрыемствам займацца такой дзейнасцю. «Наш закон павінен адпавядаць прынцыпам міжнароднай арганізацыі арганічнага земляробства, тады наша прадукцыя будзе сертыфікавана і можа быць канкурэнтаздольнай. Мы павінны мець орган па сертыфікацыі і сістэму сертыфікацыі такой прадукцыі. Развіццё арганічнага земляробства грунтуецца на новых ведах і тэхналогіях, тут патрэбны і досвед, і эксперымент», — лічыць Сяргей Тарасенка.

Попыт на арганічную прадукцыю (пры пастаянным росце вытворчасці ў Еўропе толькі за 2015 год склаў больш за 28 %) стабільна перавышае прапанову. Гэта ведаюць многія, **таму спецыяліст «Цэнтра экалагічных рашэнняў» Наталля ПАРЭЧЫНА** лічыць, што рынак такой прадукцыі яшчэ не насычаны, беларусам ёсць дзе працаваць.

Першыя крокі ў нашай краіне былі зроблены яшчэ ў 90-я гады, актыўна арганічная тэма пачала развівацца ў 2009—2012 гадах: гэта былі першыя семінары, сустрэчы з практыкуючымі фермерамі, са студэнтамі, выступленне розных замежных экспертаў і практыкаў. Сёння выдаюцца і розныя публікацыі (у тым ліку ў часопісе «Родная прырода»).

Пачынаючы з 2012 года на пастаяннай аснове ў Акадэміі кіравання пры Прэзідэнце стаў праходзіць тыдзень экалагізацыі сельскай гаспадаркі. Навучаюцца першыя намеснікі старшынь райвыканкамаў па сельскай гаспадарцы, старшыні сельсаветаў. Заняткі па арганічнай сельскай гаспадарцы праводзяць у рамках навучальных курсаў «Інавацыйнае развіццё АПК» і «Кіраванне харчовай і экалагічнай бяспекай». За гэтыя гады больш за 300 кіраўнікоў пазнаёміліся з тэмай арганічнай сельскай гаспадаркі. Да нас у краіну рэгулярна прыязджаюць замежныя эксперты, якія выступаюць як перад фермерамі, так і перад студэнтамі ўніверсітэтаў і каледжаў сельскагаспадарчых спецыяльнасцяў (Чэхія, Польшча і многія іншыя). З 2012 года праходзяць практычна штогод міжнародныя навукова-практычныя канферэнцыі па арганічнай сельскай гаспадарцы. Сёлета ўпершыню была канферэнцыя для маладых навукоўцаў. Колькасць удзельнікаў падобных мерапрыемстваў пастаянна расце. Гэта навукоўцы, фермеры, бізнесмены, прадстаўнікі сертыфікацыйных органаў. Праводзяцца круглыя сталы, розныя адукацыйныя візіты. Нашы спецыялісты таксама прымаюць удзел у шэрагу розных канферэнцый, як у СНД, так і ў еўрапейскіх краінах.

Арганічная вытворчасць — гэта спосаб сельскагаспадарчай вытворчасці, пры якім не выкарыстоўваюцца хімічныя прэпараты, гармоны росту, антыбіётыкі, метады геннай інжынерыі. Вынік дасягаецца за кошт правільнага выбару сорту, агратэхнічных прыёмаў, папярэджання ўзнікнення хвароб і распаўсюджвання шкоднікаў механічнымі і біялагічнымі метадамі. Практыкуюць такое гаспадаркі больш чым у 170 краінах свету.

Тэма арганічнай сельскай гаспадаркі адзначана і ў некалькіх стратэгічных дакументах: «Нацыянальны план дзеянняў па барацьбе з апустыньваннем і дэградацыяй зямель», «Нацыянальная стратэгія ўстойлівага развіцця Беларусі на перыяд да 2030 года», «Нацыянальная стратэгія адаптацыі сельскай гаспадаркі да змены клімату».

— Акрамя працы з фермерамі вядзецца актыўная работа з насельніцтвам па фарміраванні пакупніцкага попыту, — адзначае Наталля Парэчына. — Калі не будзе ўнутранага попыту, цяжка будзе казаць аб развіцці арганічнай сельскай гаспадаркі ў цэлым. Таму праводзяцца фэсты, пакуль толькі для Мінска, але мы плануем пашыраць мерапрыемства на ўсе абласныя, а затым і раённыя цэнтры.

Вольга ПРАЛЮК.

КУЛЬГАЦЬ НЕ ПРЫЙДЗЕЦЦА

Калі аперацыю на каленным суставе зробяць у Гомельскай абласной бальніцы

Цяпер тут праводзяць аперацыі з дапамогай новага артраскапічнага комплексу. Відэа ў фармаце UHD 4K, магутная святлодыёдная крыніца святла і сістэма кіравання выявамі даюць магчымасці лепш разгледзець пашкоджанні костак і адразу ж іх «адрэстаўраваць». Пакуль што гэта адзіны апарат такога класа ў нашай краіне, гаворыць загадчык траўматолага-артапедычнага аддзялення Юрый КОС:

— Штогод на Гомельшчыне выконваецца каля 500 артраскапій. Пашырэнне тэхнічнага арсенала дазволіць праводзіць у два разы больш аперацый, павялічыць эфектыўнасць лячэння. Перадавыя тэхналогіі скарачаюць час аперацыі на трэць. Важна, што невялікая траўматычнасць тканак дазволіць пацыенту хутчэй вярнуцца да звычайнага жыцця.

Журналістаў у аперацыйную запрашаюць, каб яны на свае вочы пераканаліся, якім чынам 4D эфект апарата дапамагае вырашыць праблему пацыента. Антон, які пашкодзіў калена пяць месяцаў таму, тым часам сам з цікавасцю пазірае вакол і дае інтэрв'ю, знаходзячыся на аперацыйным стале. Да гэтага яму зрабілі спінальную анестэзію — ён не адчувае сваю нагу, якая ўжо падрыхтавана да ўмяшання хірургічных інструментаў.

Артраскапія — аператыўнае ўмяшанне, якое лічыцца найбольш аптымальным метадам пры механічных пашкоджаннях суставаў, артрозах, парывах звязак і некаторых запаленчых захворваннях суставаў. Штогод на Гомельшчыне выконвалася каля 500 такіх аперацый. Цяпер будзе ўдвая больш.

Антон — спартсмен. Вольная барацьба для 18-гадовага хлопца — сэнс жыцця. Ён вучыцца ў Гомельскім дзяржаўным вучылішчы алімпійскага рэзерву і будучыню звязвае толькі са спортам. Таму недарэчная бытавая траўма, якая выклікае пастаянныя болі і блакады ў каленным суставе, — сапраўдная перашкода для далейшага руху ў спорце высокіх дасягненняў. Малады чалавек спадзяецца, што новыя спартыўныя перамогі ўсё ж будуць. Між тым кансерватыўнае лячэнне, праведзенае напярэдадні, станоўчых вынікаў не прынесла. Наступны этап — аперацыя. За яе ходам спартсмен наглядае сваімі вачыма на вялізным маніторы.

Урачы робяць зусім невялікія надрэзы на калене і ўводзяць інструмент. Ён незаўважна прасоўваецца ў тканкі і, здаецца, павольна плыве ў вадкасці. Камера, а значыць, і вока хірурга бачыць павялічаную карцінку сустава знутры — выява на экране. Між тым галоўная фішка для прафесіяналаў — менавіта ў прасунутых магчымасцях гэтага комплексу. Загадчык траўматолага-артапедычнага аддзялення Гомельскай абласной клінічнай бальніцы, галоўны траўматолаг Гомельскай вобласці Юрый Кос гаворыць, што новая сістэма абсталявана магутнай святлодыёднай крыніцай святла з працяглым тэрмінам службы, плюс комплекс рабочага інструментарыя, мноства патрэбных опцый і рознага праграмнага забеспячэння:

— Усё гэта дазваляе проста падчас аперацыі ўдакладняць дыягназ — бо мы ў рэжыме анлайн бачым праблемы сустава і адразу ж карэктуем хірургічнае ўмяшанне. Гэта сапраўды новы якасны крок у параўнанні з тым абсталяваннем, на якім мы да гэтага працавалі папярэднія адзінаццаць гадоў.

Дарэчы, дыягназ, пастаўлены юнаку напярэдадні ўрачамі з дапамогай ультрагукавога даследавання і магнітна-рэзанансной тамаграфіі, — пашкоджанне меніска — не пацвярджаецца. Складаныя тэрміны, зразумелыя медыкам, для журналістаў Юрый Казіміравіч растлумачвае проста:

— Мы бачым, што храсток тут разлахмачаны. А вось і той адломак храстка, які маладому чалавеку сапраўды перашкаджаў нармальна хадзіць і тым больш змагацца з сапернікамі на дыване. Мы выдалім адарваную частку храстка, якая блакіруе калена. Затым пашкоджаную частку «адшліфуем». Гэта значыць, правядзём хондрапластыку. Фактычна абсталяванне дазваляе нам падчас аперацыі ўдакладняць дыягназ і прыняць адзінае правільнае рашэнне.

На экране адарваны кавалачак храстковай тканкі выглядае як белы каменьчык. Насамрэч на тонкім інструменце хірурга — ледзь заўважны, у некалькі міліметраў абломачак. Менавіта ён і быў той прычынай, чаму нага ў Антона страчвала часам нармальныя функцыі. Пятнаццаць хвілін — і калегі Юрыя Коса пачынаюць зашываць дзве маленькія дзірачкі на калене хворага.

Сярод пацыентаў галоўным чынам мужчыны ад 18 да 40 гадоў. Урачы кажуць, што новае абсталяванне дазволіць праводзіць удвая больш аператыўных умяшанняў. Да таго ж павялічыцца эфектыўнасць лячэння і значна скароціцца час правядзення аперацыі. Дарэчы, на артраскапічны комплекс было выдаткавана каля $240 тысяч са сродкаў абласнога бюджэту.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНЫХ АУКЦИОННЫХ ТОРГОВ ПО ПРОДАЖЕ СОБСТВЕННОСТИ СП «ВЕСТАВТО» ОАО

Наименование объекта		Начальная цена продажи, руб. без НДС	Размер задатка, руб.
ЛОТ № 1. Капитальное строение (инв. №100/С-10202) – гостиница, пл. 8117,3 кв. м, расположенное на земельном участке пл. 1,1818 га с кадастровым номером 1401000000010002563 по адресу: Брестская обл., г. Брест, ул. Коммерческая, 19		**1 946 880,00**	**24 336,00**
Организатор торгов	РУП «Институт недвижимости и оценки» Брестский филиал		
Срок заключения договора купли-продажи	Не позднее 20 рабочих дней с момента подписания протокола аукционных торгов		
Условия оплаты	Оплата производится в соответствии с заключенным договором купли-продажи		
Условия продажи	Без условий		
Номер р/с для перечисления задатка	BY76BPSB30121789380179330000 в ОАО «БПС-Сбербанк» Региональная дирекция № 100 по Брестской области, BIC Банка BPSBBY2X, г. Брест, ул. Мицкевича,10 УНП 201028245		

Аукцион состоится 27 марта 2018 г. в 11.00 по адресу: г. Брест, ул. Наганова, 10 – 325 Брестский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки»

Перечень документов для участия в аукционных торгах и иную информацию можно узнать по телефонам: (0162) 20-92-13; 21-88-81

Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Брест, ул. Наганова, 10, каб. 329 в рабочие дни с 9.00 до 17.00. Последний день приема заявлений – 26 марта 2018 г. до 17.00

Центр Промышленной Оценки

- **Организация аукционов**
- **Оценка всех видов имущества**

Извещение о проведении повторного аукциона

Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703
Продавец	ОАО «Трест Белтрансстрой», г. Минск, ул. Советская, 8

Предмет аукциона

Наименование	Назначение	Общая площадь	Инвентарный номер	Адрес
Лот № 1				
Механический склад цемента	Здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ	45,2 кв. м	100/С-47322	г. Брест, ул. Карасева, д. 100
Здание компрессорной станции	Здание специализированное иного назначения	62,4 кв. м	100/С-47332	
Начальная цена Лота № 1 с НДС		**11 692,56 бел. руб.**		
Лот № 2				
Растворный узел	Здание специализированное иного назначения	498,7 кв. м	100/С-47330	г. Брест, ул. Карасева, д. 100
Начальная цена Лота № 2 с НДС		**23 261,52 бел. руб.**		
Лот № 3				
Административное помещение	Административное помещение	59,9 кв. м	350/D-315996	г. Гомель, ул. Д. Бедного, 7-6
Начальная цена Лота № 3 с НДС		**51 294,00 бел. руб.**		
Лот № 4				
Административное помещение	Административное помещение	65,8 кв. м	350/D-315997	г. Гомель, ул. Д. Бедного, 7-7
Начальная цена Лота № 4 с НДС		**29 293,20 бел. руб.**		

Сведения о земельном участке: Лоты № 1, № 2 расположены на земельном участке пл. 0,8420 га, предоставленным продавцу на праве постоянного пользования. Целевое назначение: обслуживание производственной базы. Продавец, в зависимости от количества реализованных лотов, в установленном законодательством порядке после проведения аукциона обращается за осуществлением регистрационных действий в отношении земельного участка, необходимого для обслуживания предмета аукциона. По лотам № 3, № 4 покупателю будут определены доли в праве на земельный участок пл. 0,4061 га, предоставленного для эксплуатации и обслуживания общежития, физкультурно-оздоровительного комплекса СМП № 716, административного помещения

Срок подписания договора купли-продажи: по лотам № 1, № 2 после выделения самостоятельного земельного участка для обслуживания реализованного лота (лотов) (либо определения доли в праве), между продавцом и покупателем в течение 10 (десяти) рабочих дней после получения продавцом свидетельства о государственной регистрации прав на земельный участок, должен быть заключен договор купли-продажи. По лотам № 3, № 4 договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 (десяти) рабочих дней после проведения аукциона

Задаток 10 % от начальной цены предмета аукциона перечисляется на р/с BY60BLBB30120191021390001001 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по г. Минску и Минской области (адрес банка: г. Минск, ул. Коллекторная, 11), БИК BLBBBY2X, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»

Условия оплаты предмета аукциона

Если между продавцом и покупателем (победитель аукциона либо единственный участник аукциона, согласившийся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5 %) в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и о порядке оплаты за предмет аукциона, такая оплата должна быть произведена в течение **30 (тридцати) календарных дней** после заключения договора купли-продажи

Порядок проведения аукциона, оформления участия в аукционе, определения лица, выигравшего аукцион, а также возмещения затрат за организацию аукциона, оговорен в Условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов **www.cpo.by**

Предыдущее извещение о проведении аукциона опубликовано в газете «Звязда» от 24.02.2018 г.

Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время до объявления его проданным без объяснения причин снятия

Дата и время проведения аукциона	**26.03.2018** в 11.00 по адресу: **г. Минск, ул. Советская, 8 ОАО «Трест Белтрансстрой»**
Дата и время окончания приема документов	**23.03.2018** до 17.00 по адресу: **г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки»**
Контактные телефоны	**+375 17 280-36-37; +375 29 317-95-42; auction@cpo.by; www.cpo.by**

Гайненский сельский исполнительный комитет просит опубликовать следующее объявление: «Гайненский сельский исполнительный комитет проводит аукцион по продаже земельных участков в частную собственность гражданам Республики Беларусь для строительства и обслуживания одноквартирных жилых домов»

№ лота	Адрес земельного участка	Площадь земельного участка	Наличие инженерных сетей	Начальная цена бел. руб.)	Задаток (бел. руб.)	Расходы по изготовлению документации
1	д. Беланы, ул. Березовая, уч. № 1. Кадастровый номер 623280800801000043	0,1451	Подъездные пути удовлетворительные	6000,00	1200,00	1463,99
2	д. Родевичи, ул. Школьная, У-14В. Кадастровый номер 623280810601000075	0,2018	Подъездные пути удовлетворительные	3200,00	640,00	1538,46

Аукцион проводится 14.04.2018 г. в 10.00 по адресу: д. Логоза, ул. Центральная, 2, Логойского района, Минской области, здание Гайненкого сельского исполнительного комитета. Документы принимаются ежедневно в рабочие дни с 8.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00, кроме субботы и воскресенья, до 11 апреля 2018 года (последний день подачи документов 10.04.2018 г. до 17.00) по адресу: д. Логоза, ул. Центральная, 2, Логойского района, Минской области.

Задаток перечисляется на р/с № BY60AKBB36006190211080000000 ОАО «АСБ Беларусбанк», БИК AKBBBY2X, г. Минск, код 795, ОКПО 04431493,УНН 600537220, Гайненский сельский исполнительный комитет, код платежа 04901. Победитель аукциона обязан в течение 10 (десяти) рабочих дней после утверждения протокола о результатах аукциона внести оплату земельного участка и возместить расходы, связанные с подготовкой документации. Контактные телефоны: 801774-56436, 56498

Сообщение о созыве очередного собрания акционеров ОАО «Проминвест»
30 марта 2018 года в 16.00 состоится собрание акционеров ОАО «Проминвест» по адресу: г. Минск, Логойский тракт, 31, магазин «Хозтовары-Мебель»

Повестка дня

1. Об итогах деятельности общества за 2017 г. Утверждение годового баланса.
2. О выплате дивидендов за 2017 год и распределение прибыли.
3. Избрание выборных органов.

Начало регистрации в 15.30.

УНП 100646457

■ Рэзананс

«Прачытаў беларускую кнігу сам — парай іншаму»

Ёсць такое свята — Міжнародны дзень роднай мовы. Святкуецца ён 21 лютага і, як правіла, заўсёды нечым здзіўляе. Сёлета, у прыватнасці, парадавала тое, што навіны на тэлеканалах Беларусі гучалі па-беларуску.

Аднак назаўтра, як і варта было чакаць, свята скончылася, і ўсё вярнулася на ранейшы рускамоўны лад. А значыць, праўду пісала «Звязда» (28.02): дня роднай мовы мала. Нам патрэбен, як мінімум, год... Бо гэта пра нас японскі славіст Курода пісаў: «Не разумею я гэтай ціхай і загадкавай краіны, жыхары якой пагарджаюць (грэбуюць) сваёй мовай». Яе, беларускую, і сапраўды амаль не пачуеш па тэлебачанні і радыё, у дзяржаўных установах, у крамах, на вуліцах. А будзе ж яшчэ горш (калі нічога не зменіцца), бо ў школах урокі беларускай мовы толькі раз на тыдзень. Што на іх можна вывучыць, засвоіць, зразумець?

Між тым успомнім жыццёвую аксіёму: мы — грамадзяне Беларусі, беларуская мова — першая дзяржаўная. Значыць, трэба, каб яна гучала ў нашай краіне, каб жыла і развівалася, каб у яе была будучыня...

Відавочная ісціна: засваенню роднай мовы паспрыяла б чытанне беларускіх кніг, беларускамоўных перыядычных выданняў. Любому (асабліва сельскаму) бібліятэкару душа баліць, калі вёска па-руску чытае Васіля Быкава альбо Івана Шамякіна.

Але ж шчырыя прыхільнікі беларускай літаратуры ў раёне таксама ёсць. У Пагосцкай бібліятэцы сярод такіх урач-стаматолаг Галіна Апалінараўна Дылейка, у Лешніцкай — пенсіянерка Таццяна Тарасаўна Маразенка, у аграгарадку Багушэвічы — рабочы сельскага Савета Васіль Віктаравіч Макарэвіч (яго гадавы рэкорд — 35 твораў беларускай літаратуры — ад класікаў да сучаснікаў). Жыхарка аграгарадка Уша, былая руплівіца мясцовага калгаса Валянціна Аляксандраўна Кандранцова лічыць, што добрая кніга заслугоўвае, каб да яе звярталіся не раз. Сярод яе любімых творцаў Васіль Быкаў, Міхась Лынькоў, Сяргей Грахоўскі, Уладзімір Ліпскі... У выніку на «рахунку» Валянціны Аляксандраўны 25 прачытаных альбо перачытаных беларускіх кніг.

Шкада, што такіх вось чытачоў няма сярод вясковых настаўнікаў, моладзі і падлеткаў. А таму ці трэба здзіўляцца, што элементарныя пытанні пра беларускую кнігу здольныя многіх загнаць у так званы ступар. Папрасіце мінакоў на вуліцы ці студэнтаў назваць, напрыклад, пяць твораў Быкава ці пяць сучасных беларускіх пісьменнікаў. Што пачуеце?

На першае з пытанняў адказы, магчыма, будуць, а вось на другое...

Ды і ці трэба таму здзіўляцца, калі нават супрацоўнікі нашага тэлебачання не ведаюць, дзе ў беларускіх словах правільна ставіць націск, не могуць назваць імя і сапраўды вядомага пісьменніка. Да беларускай літаратуры як нечага другаснага (ці другараднага?) ставяцца нават прадстаўнікі інтэлігенцыі... У Расіі кажуць, што чалавека, які не ведае на памяць хоць бы восем радкоў Лермантава, нельга лічыць культурным. А як у нас — наконт васьмі радкоў Багдановіча ці Купалы? Баюся, што прачытаюць іх вельмі нямногія, нават з тых, хто мае вышэйшую адукацыю і, як ні сумна прызнацца, усё тую ж прафесію настаўніка. Сярод іх і сёння ёсць, на жаль, педагогі, якія не чытаюць нічога, апроч так званай грыфаванай літаратуры. Але ж грыф Міністэрства адукацыі неабходны для падручнікаў, якіх мала для таго, каб выкладаць, напрыклад, гісторыю...

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

Бібліятэкары ўсё часцей з нейкай сарамлівасцю прызнаюцца, што да іх, каб пацікавіцца кніжнымі навінкамі, не зазіраюць нават настаўнікі-філолагі. Дык ці можна папракаць падлеткаў, што яны не любяць чытаць? Ну сапраўды, што з сучасных беларускіх твораў можа параіць настаўнік, які ніколі не гартаў часопісы «Полымя» ці «Маладосць»?

...Бібліятэка, як ніякі іншы грамадскі інстытут адчувае моц рэальнага ўздзеяння кнігі на чалавека. Для таго каб да яе — у тым ліку беларускай — прыцягнуць увагу наведвальнікаў, у нас прайшоў месячнік «Прыгарніся да роднага слова». Кожны чацвер месяца пазіцыянаваўся як беларускамоўны дзень і дзень паглыбленай прапаганды твораў беларускіх аўтараў. Штодзённа ў вясковых бібліятэках праводзіліся акцыі «Кожнаму чытачу — беларускую кнігу». Практыкаваліся агляды-сюрпрызы «Кніга — падарунак прыхільніку роднай мовы», «Твае першыя кніжкі — па-беларуску», «Беларуская літаратура: нам ёсць чым здзівіць чытача».

Бібліятэкары звярталі асаблівую ўвагу наведвальнікаў на лепшыя мастацкія творы беларускіх пісьменнікаў — юбіляраў месяца (года) Святланы Алексіевіч, Валерыя Гапеева, Максіма Гарэцкага, Янкі Маўра, Анатоля Бутэвіча, Уладзіміра Арлова, Вячаслава Адамчыка, Адама Міцкевіча... У ходзе рэкламных акцый месяца — «Знакавыя кнігі», «Кніга — фаварыт», «Кнігі жадаюць пазнаёміцца», «Эліт-кнігі юбіляра», «Незаслужана забытыя». Прайшлі сустрэчы-бенефісы з аматарамі чытання беларускіх твораў на роднай мове, працаваў лозунг «Прачытаў беларускую кнігу сам — парай іншаму».

Па выніках месячніка Пагосцкая сельская інтэграваная бібліятэка стала найлепшым папулярызатарам беларускай мовы і літаратуры. Добрыя паказчыкі ў лютым па Ушанскай, Любушанскай, Багушэвіцкай бібліятэках.

Запатрабаванасць беларускай кнігі ў бібліятэцы — паказчык таго, як яна падаецца чытачам, як бібліятэкар сам ставіцца да роднага слова.

Тамара КРУТАЛЕВІЧ,
загадчыца аддзела маркетынгу Бярэзінскай Цэнтральнай раённай бібліятэкі

■ Так ці не? Практыкум

НЕ БЛЫТАЦЬ ПАГОДУ З НАДВОР'ЕМ

«У нашай мове ёсць словы «цана» і «кошт». Дапамажыце разабрацца ў розніцы паміж іх значэннямі», — просіць спадар Санько з Брэста. Ад яго ж пытанні, ці можна ўжываць слова «гатоўка» і як будзе правільна — «мы жывём» ці «мы жывем?»

Як заўжды, на моўныя пытанні чытачоў адказваюць стыльрэдактары «Звязды» Алесь Саламевіч і Леў Глушыцкі.

1. Цана і кошт — словы блізказначныя. У розных сферах **кошт** мае некалькі азначэнняў. У агульнамоўных слоўніках кошт ёсць вартасць чагосьці, выражаная ў грашах. Яна складаецца з такіх паказчыкаў, як затраты на сродкі вытворчасці тавару, яго транспартаванне і заработную плату. Але і **цана** — гэта грашовае выражэнне вартасці тавару. Таму адрозненні паміж словамі *цана* і *кошт* (калі мы гаворым не пра строгую тэрміналогію) у большасці выпадкаў маюць не сэнсавы, а стылістычны характар. Напрыклад, *«І які кошт гэтага прадукту?»* — пытанне, якое мог бы задаць адзін калега-бізнесмен другому, просты ж пакупнік у краме спытае: *«Колькі гэта каштуе?»*, *«Па якой цане гэта малако?»* ці *«Пачым у вас смятана?»*. Ён жа заўважыць, што цэны (а не кошты!) зноў павысіліся...

2. Слова **гатоўка** ў нашай мове безумоўна ёсць. Паходзіць яно ад старабеларускай назвы *готовые гроши (пенези)*, што і якраз абазначала **наяўныя грошы**. Сёння назоўнік *гатоўка* мае адценне гутарковасці. Але тым не менш у размовах, у мастацкіх творах, а часам і ў публіцыстычных тэкстах гэтае слова можа і павінна ўжывацца.

3. У тых выпадках, калі мы проста адказваем на пытанне пра жыццё-быццё, правільна будзе сказаць менавіта **жывём** (або ідзём, бяром, спадзяёмся...). У Якуба Коласа ў «Новай зямлі» чытаем, напрыклад: *Жывём, клапоцімся, і дбаем, // І ўсе нарэшце паўміраем...*

Аднак ёсць выпадкі, калі ў такіх словах трэба пісаць -ем (-эм). Гэта сітуацыя, калі мы не расказваем, а заклікаем да чагосьці — ужываем дзеяслоў у загадным ладзе. Напрыклад, адна з рубрык «Звязды» называецца «Усміхнемся!» Калі сфармуляваць па-іншаму, то гэта значыць не «мы (калі-небудзь) усміхнёмся», а «давайце ўсміхнемся!»

У АБАРОНУ СЛОЎ

Гэтым разам мы вырашылі «абараняць» не слова, а цэлы фразеалагізм **весці рэй**.

Сёння можна пачуць, што гэты выраз незразумелы, неўжывальны, і... паспрачацца, бо яго права на існаванне можна пацвердзіць прыкладам з творчасці класіка нашай літаратуры Янкі Купалы (зусім нядаўна, дарэчы, выйшаў першы том яго персанальнай энцыклапедыі). У «Бандароўне» пясняр піша: *У гульні сама рэй водзіць, // Весела міргае, // Задзіўляе ўсіх чыста, // Як зара якая.*

Ужывалі гэты фразеалагізм і Якуб Колас, Змітрок Бядуля, Кандрат Крапіва, іншыя пісьменнікі з выдатным стылем і пачуццём мовы.

Што да сучаснай літаратурнай, то гэты выраз мае значэнне 'быць завадатарам, верхаводзіць, аказваць уплыў на ход чагонебудзь'. Сярод сінонімаў — *даваць (задаваць) тон, іграць першую скрыпку, камандаваць парадам, правіць баль, рабіць пагоду*. Яна, паводле слоўнікаў, па-першае, стан атмасферы ў дадзенай мясцовасці, а па-другое — добрае надвор'е. А яно бывае толькі на дварэ: сцвярджаць, што «важней за ўсё надвор'е... у доме», мякка кажучы, нелагічна

■ Чалавек — чалавеку

ЦІКАВЫ БЫЎ КОРАНЬ

...Хто пра што, а я пра сваю любімую школу, пра дзяцей.

Такім чынам — урок беларускай мовы. Тэма яго — корань слова. Перш-наперш тлумачу матэрыял, дзеці запісваюць прыклады, потым самастойна, як і патрабуе тэма ўрока, вызначаюць карані...

Некалькі слоў я загадзя напісала на дошцы. Адкрываю іх, кажу:

— Карані знойдзе... Андрэй. Калі ласка!

Хлопчык устае з месца, але кіруе чамусьці не да дошкі, а да дзвярэй:

— Я мігам, — кажа, — бабе Валі дровы прывезлі.

«Пры чым тут, думаю, баба?.. Пры чым тут дровы?»

— Вярніся, — прашу хлопчыка, але тога і след прастыў.

Мы працягваем урок — шукаем карані слоў, як раптам дзверы адчыняюцца і ў іх з'яўляецца... Спачатку — корч — ладны, сапраўдны... А следам за ім — Андрэй.

— Во, — кажа, — корань. Я сам знайшоў!

...І, між іншым, досыць цікавы! Потым мы скарысталі яго для розных дробных вырабаў.

А вось «корань слова» давялося шукаць з Андрэем пасля ўрокаў.

Сафія АТРОХАВА, *в. Селішча, Слуцкі раён*

■ Спявай, душа!

«У ДАМАВІНУ БЕЗ ПАРЫ МЯНЕ КЛАЛІ ДАКТАРЫ...»

Некалі «Звязда» збірала прыпеўкі...
І збірае зараз. А таму — пішыце! І, калі ласка, спявайце!

Малады ў нас аграном,
Мае новенькі дыплом.
Ды гадае трэці дзень,
Жыта ў полі ці ячмень?

Самагонку баба гнала,
Каб хутчэй разжыцца.
Ды такой нервовай стала,
Што ката баіцца.

Закачала сілікон
Дзеўка сабе ў грудзі.
У кватэру праз балкон
Зараз лазіць будзе.

Намалюю я тату́
Яркую, багатую
На пупок і на пяту
І на «кропку» пятую.

Па ваду хадзілі цёткі,
Разам з ёй — насілі плёткі.
А цяпер праз інтэрнэт
Тое робіць увесь свет!

Ой, Малахаў, будзь ласкавы,
Разбярыся ў маіх справах:
Запісаць малому ў таты
Віцьку, Міцьку ці Ігната?

Паўтара рубля з зарплаты
Заплаціў у загсе муж.
Я ўсю жытку вінавата
І ніяк не разлічусь!

На прыём пайшла па блату
Аддала ўсю зарплату.
Зараз — зубы на паліцу...
Буду голадам лячыцца.

Ў дамавіну без пары
Мяне клалі дактары.
А знайшла талковую
І жыву вясёлаю.

Любоў ЧЫГРЫНАВА,
г. Мінск.

ВОСЬ ЖА ЯЗВА!

Чаму нельга запускаць гастрыт і як лячыць каварную Хелікабактэр

Чым небяспечнае такое захворванне як хранічны гастрыт, пры якіх умовах яно ператвараецца ў язвавую хваробу, навошта і як выяўляць бактэрыі Хелікабактэр пілары і ці заўсёды іх наяўнасць вядзе да раку страўніка, расказала загадчык аддзялення прафілактыкі 31-й гарадской паліклінікі Мінска Таццяна ПЛІСЮК.

Фота Ганны ЗАНКАВІЧ.

— Таццяна Аркадзеўна, як узнікае гастрыт?

— Гастрыт — гэта запаленне слізістай абалонкі страўніка. Ён узнікае па некалькіх прычынах. Асноўная крыніца вострага гастрыту — харчовая таксікаінфекцыя, або папросту атручванне няякаснай ежай. Праз дзве-тры гадзіны ўзнікае вострае запаленне слізістай страўніка, якое суправаджаецца высокай тэмпературай і рвотай. Таксама могуць далучацца млоснасць, галавакружэнне, панос.

— Чым атручванне адрозніваецца ад ротавіруса?

— Ротавірусная інфекцыя трапляе ў арганізм праз верхнія дыхальныя шляхі. Ёсць невялікі, да трох дзён, інкубацыйны перыяд. І тут, як правіла, хварэе не хтосьці адзін у сям'і, а ўсе. Калі ў дзіцячым садку, то большасць групы. Сімптомы падобныя да атручвання — ірвота, тэмпература, панос. А вось атручванне заўсёды можна звязаць менавіта з няякаснай ежай. Часта падлеткі прыходзяць з Макдональдса — фаст-фуд, бульба фры, перасмажаная ў алеі, які некалькі разоў выкарыстоўваецца, — і праз пару гадзін пачынаецца рвота, паднімаецца тэмпература. Такая нездаровая ежа выклікае прыступ гастрыту. Ротавірусная інфекцыя лечыцца супрацьвіруснымі прэпаратамі, а харчовая таксікаінфекцыя патрабуе антыбіётыкаў.

— Ці ёсць прадукты, якімі мы знішчаем страўнік?

— Тут гаворку трэба весці хутчэй не аб прадуктах, а аб няправільным харчаванні ў цэлым. У нас, на жаль, многія, у тым ліку дзеці і падлеткі, часта не паспяваюць паесці, харчуюцца няправільна. Прымаць ежу трэба сама меней шэсць разоў на дзень, але невялікімі порцыямі. Па-першае, гэта дапамагае не набіраць лішнюю вагу. Па-другое, калі мы харчуемся кожныя 3-4 гадзіны, паляпшаецца работа страўнікава-кішачнага тракта. Ежа — найлепшы жаўцягонны сродак. Пасля яе прыёму выпрацоўваецца жоўць, яна дапамагае ў ператраўліванні страў. Калі пасля сняданку мы цэлы дзень не маем магчымасці харчавацца правільна, абмяжоўваемся перакусамі, а падчас вячэры аб'ядаемся, адбываецца расцяжэнне слізістай страўніка і магутны выкід ферментаў: жоўцевых, падстраўнікавых, у вялікай колькасці выпрацоўваецца страўнікавы сок, жоўць. Гэта вельмі высокая нагрузка на стрававальную сістэму і ўвесь арганізм. Некаторыя адразу пасля багатай вячэры кладуцца спаць, што таксама няправільна. Калі па такім прынцыпе харчавацца доўгі час, узнікнуць гастрыт, язва і атлусценне.

Калі казаць пра рацыён, то ежа павінна быць пераважна вараная, абавязкова патрэбныя кашы, малочныя прадукты, супы, мяса, рыба, садавіна і гародніна. Фаст-фуд, бульба фры ў рэстаранах хуткага харчавання — ежа на крайні выпадак. Перакусваць гэтым кожны дзень нельга.

— Як пазбегнуць хранічнага гастрыту?

— Востры гастрыт, які ўзнікае калі мы нечым атруціліся, вылечваецца. І калі вы ведзяце здаровы лад жыцця і правільна харчуецеся, ён не ператвараецца ў хранічны. Калі ж вы пастаянна парушаеце прынцыпы здаровага харчавання (недаядаеце, а пасля пераядаеце, маеце шкодныя звычкі, у прыватнасці, прымаеце алкаголь і курыце, асабліва на галодны страўнік), унутраны слой эпідэрмісу пашкоджваецца. Калі слізістую не лячыць, захворванне пераходзіць у хранічную форму. Спачатку запаляецца ўнутраная абалонка страўніка. Калі працэс ідзе далей, паглыбляецца пад слізістую — утвараюцца язвы. Калі язвавую хваробу не лячыць, гэта можа прывесці да раку страўніка.

— Бактэрыя Хелікабактэр пілары таксама выклікае гастрыт?

— Так, і гастрыт, і язвавую хваробу. Адзін з характэрных сімптомаў пры гэтых захворваннях — галодныя болі. Здаецца, калі нешта з'есці, баліць менш. На самай справе, гэта падманлівае адчуванне. Ад ежы страўнік раздуваецца, павялічваецца колькасць салянай кіслаты. З-за гэтага з'яўляецца пякотка, адрыжка кіслым, метэарызм, запоры. Такія сімптомы характэрныя, калі кіслотнасць страўніка павышаная. З паніжанай кіслотнасцю скаргі ў пацыентаў крыху іншыя, але большасць хворых адчуваюць менавіта пералічаныя дыспепсічныя сімптомы.

— Галодны страўнік не павінен балець?

— Звычайна мы адчуваем голад, болі ў норме быць не павінна. Многае яшчэ залежыць ад болевага парогу. Некаторыя хворыя адчуваюць толькі слабасць. Пасля прыёму ежы ў норме вы таксама не павінны нічога адчуваць. З язвавай хваробай пасля прыёму ежы становіцца лягчэй, але хутка боль зноў вяртаецца. Яе зноў імкнуцца заядаць, пацыенты з язвамі і гастрытамі часам нават набіраюць вагу, але пакутуюць ад ацёчнасці.

— Гэта значыць, хвароба не працякае схавана...

— Так. Але ўсё роўна не ўсе пацыенты звяртаюцца да ўрача. Прымаюць сімптаматычныя прэпараты, соду — ім становіцца крышачку лягчэй. У каго невысокі болевы парог, жывуць з болямі. І гэта вядзе да сумных вынікаў. Так узнікаюць запушчаныя формы раку страўніка. Таму калі перыядычна ўзнікаюць болі ў страўніку, запоры і панос, трэба абследавацца.

— Якім чынам гэта робіцца?

— Выконваецца гастрафібраскапія — агляд слізістай страўніка з дапамогай гастраскопа, больш вядомага як зонд. Гэта дзве не самыя прыемныя хвіліны, але працэдура вельмі неабходная. Цяпер абавязкова выконваецца біяпсія, каб не прапусціць анкалагічныя захворванні. І правяраюць на наяўнасць Хелікабактэр. Калі іх выяўляюць, прызначаецца эрадыкацыйная схема, скіраваная на іх знішчэнне.

— Якімі яшчэ метадамі можна выявіць Хелікабактэр?

— Па аналізе крыві, а таксама выконваецца дыхальны тэст. Калі ўпершыню выяўляецца язвавая хвароба, пацыенту прызначаецца лячэнне, і пасля, калі не хочацца зноў глытаць зонд, ёсць такая альтэрнатыва. Аналіз крыві на Хелікабактэр робіцца пакуль толькі на платнай аснове, а ў паліклініках, як правіла, прапануюць бясплатны дыхальны тэст.

— Хранічныя гастрыты — гэта хвароба якога ўзросту?

— Такі дыягназ ставіцца нават дзецям школьнага ўзросту. У многім тут сваю ролю адыгрывае спадчынны фактар: калі ў бацькоў ёсць Хелікабактэр, а харчуюцца ў сям'і, вядома, з агульнага посуду, то вялікая верагоднасць, што гэта бактэрыя будзе і ў дзяцей. Хелікабактэр гіне толькі пры тэмпературы 60 градусаў, яна добра знішчаецца ў пасудамыечных машынах, але зразумела, што ў хатніх умовах посуд у такой гарачай вадзе ніхто не мые. Таму, калі ў некага выяўляюцца гэтыя бактэрыі, рэкамендуецца лячэнне ўсёй сям'і.

Як вядома, не ўсе дзеці харчуюцца правільна. Іх здароўе залежыць ад таго, як іх кормяць бацькі. Важна не ігнараваць харчаванне ў школе, каб не было вялікага перапынку ў прыёмах ежы. Спачатку ў дзяцей развіваецца гастрыт, і яны прэтэндэнты на язву, асабліва язву дванаццаціперснай кішкі. Гэта стрэсавая язва. Падлеткі асабліва да яе схільныя з-за сваёй нявстойлівай псіхікі. І калі язва страўніка больш сустракаецца ў дарослага насельніцтва, то язва дванаццаціперснай кішкі — гэта пераважна хвароба падлеткаў.

— Хелікабактэр ва ўсіх выклікае язву?

— Ёсць людзі, якія жывуць з гэтай бактэрыяй усё жыццё, і яна не выклікае язвавую хваробу. Таму падхапіць яе можна дзе заўгодна: у сталоўцы, кафэ, у гасцях, калі няякасна апрацаваны посуд. Але лячыць яе важна, бо гэта прафілактыка раку, так мы не дапускаем утварэння лімфомы страўніка. Іншая справа, што не ва ўсіх Хелікабактэр можна знішчыць, лячэнне дае вынік прыкладна ў 90 % выпадкаў. Таму лепш не дапускаць запалення слізістай і прытрымлівацца прынцыпаў правільнага харчавання.

САЛЯВАЯ ПЯСОЧНІЦА

Некалькі гадоў таму ў 4-й сталічнай дзіцячай клінічнай паліклініцы з'явіўся саляны пакой. Гэты метад лячэння лекары прызначаюць хворым з бранхіяльнай астмай і іншымі захворваннямі органаў дыхання, гіпертанічнай хваробай.

Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

У пакоі створаны асаблівы мікраклімат, і дзеткі на працягу пэўнага часу там проста знаходзяцца і дыхаюць распыленымі ў паветры драбнюткімі часцінкамі солі. Хлопчыкі і дзяўчынкі з задавальненнем гуляюць тут, як у пясочніцы. За дзень пакой могуць наведаць да сямідзесяці чалавек.

Як пазбавіцца ад непрыемнага паху з рота

Ад непрыемнага паху з рота ў той ці іншай ступені пакутуюць 70 % людзей на планеце. Для гэтай з'явы нават прыдумалі спецыяльную назву — галітоз. Як адшукаць і ліквідаваць прычыну агіднага паху і стаць уладальнікам прыемнага свежага дыхання?

Жывуць з гэтай праблемай восем з дзесяці чалавек. І амаль усе яны непрыемнага паху не адчуваюць. Але ёсць спосаб праверыць, ці прысутнічае ў вас непрыемны пах з рота. Калі правесці па тыльным баку далоні языком, пачакаць 10 секунд, а потым прыкласці руку да носа, можна адчуць непрыемны пах ці яго адсутнасць.

Раніцай пах з рота моцны амаль ва ўсіх людзей, і гэта нармальна. Ноччу ў роце менш сліны, а менавіта яна знішчае большую частку мікробаў. І да раніцы мікробы кішаць і на зубах, і на шчоках, і на языку. Але калі пасля чысткі зубоў і ежы непрыемны пах застаўся, гэта можа сігналізаваць пра карыес, парадантыт ці стаматыт. Можа папярэджваць пра бранхіт ці запаленне лёгкіх, захворванне нырак, печані ці цукровы дыябет. І нават аб анкалогіі страўнікава-кішачнага тракта.

Але ўсё ж такі ў 90 % выпадкаў праблема хаваецца ў іншым. Справа ў тым, што водар тухлых яек ці сапсаванага мяса ёсць у страўніку амаль заўсёды і амаль ва ўсіх. Але з нармальным харчаваннем у здаровага чалавека страўнік ад стрававода аддзяляецца спецыяльнымі дзверцамі — сфінктарам. А ён не ва ўсіх працуе правільна і прымыкае шчыльна — такія людзі звычайна адчуваюць пякотку.

Як жа змагацца з непрыемным пахам? У першую чаргу неабходна правільна чысціць зубы і карыстацца зубной ніткай. Ва ўсім свеце гэта ўжо даўно адзін з галоўных сродкаў гігіены рота, і чысціць трэба не толькі зубы, але і язык. Але самы просты сродак барацьбы з галітозам цалкам бясплатны — як мага часцей паласкаць рот чыстай вадой і не забываць выпіваць некалькі шклянак яе ў дзень.

Таксама нельга галадаць. Калі страўнік вельмі доўга пусты, то пры ўсім здароўі сістэмы можа ўзнікнуць часовы галітоз.

Матэрыялы падрыхтавала Алена КРАВЕЦ.

■ Сацыяльны ракурс

ЗАРОБКІ ПЕДАГОГАЎ, ЭКСПЕРЫМЕНТ У ГАЛІНЕ І ПРЭСТЫЖ ПРАФЕСІІ

Як партнёры шукаюць адказы на няпростыя пытанні?

«Павышэнне прэстыжу прафесіі педагога заўсёды заставалася прыярытэтным напрамкам у дзейнасці галіновага прафсаюза», — падкрэсліў на сумеснай з Міністэрствам адукацыі калегіі старшыня ЦК Беларускага прафсаюза работнікаў адукацыі і навукі Аляксандр БОЙКА. — Мы імкнёмся да таго, каб кожны разумеў: яго праца і прафесіяналізм будуць годна ацэненыя. На рэалізацыю гэтай задачы накіравана і пагадненне паміж Міністэрствам адукацыі і Беларускім прафесійным саюзам работнікаў адукацыі і навукі. Мы ўдзячныя нашаму сацыяльнаму партнёру за канструктыўны падыход і разумеем, што магчымасці галіны — не бязмежныя, таму шэраг праблемных пытанняў яшчэ чакае свайго вырашэння. Менавіта на іх і будуць сканцэнтраваныя нашы намаганні».

Фота Сяргея НІКАНОВІЧА.

БОЛЕВЫЯ КРОПКІ

«Жорсткая партнёрская работа», — менавіта так ахарактарызаваў дзелавыя стасункі з галіновым прафсаюзам **намеснік міністра адукацыі Сяргей РУДЫ.** «Наша сумесная праца складная і адказная. Тым больш што мы пастаянна маем цэлы набор прапаноў ад нашага прафсаюза», — адзначыў ён.

Летась у цэнтры агульнай увагі знаходзіліся пытанні, якія датычацца арганізацыі і нармавання працы педагагічных работнікаў; аплаты працы асобных катэгорый работнікаў, у тым ліку тых, што задзейнічаны ў арганізацыі падвозу навучэнцаў; работнікаў, што накіроўваюцца на работу ў аздараўленчыя арганізацыі. На парадку дня былі пытанні прафесійнага пенсійнага страхавання педагагічных работнікаў, унясення змяненняў у кваліфікацыйныя характарыстыкі асобных пасад работнікаў адукацыі, распрацоўкі механізма накіравання вызваленых у выніку аптымізацыі фінансавых сродкаў на патрэбы галіны.

Але спачатку некалькі лічбаў. **Сярэднямесячная заработная плата ў адукацыі за студзень — снежань 2017 года склала 557,7 рубля,** у тым ліку ў педагагічных работнікаў 632,4 рубля, у настаўнікаў 673,5 рубля, прафесарска-выкладчыцкага складу 987,6 рубля. Памеры вучэбных стыпендый вагаліся ад 51,85 рубля (мінімальная) да 99,33 рубля (максімальная). У адносінах да бюджэту пражыткавага мінімуму мінімальная стыпендыя склала толькі 27 %, максімальная — 51,6 %. Для параўнання: у 2013 годзе гэтыя суадносіны складалі адпаведна 40 % і 76 %. Таксама працягваецца тэндэнцыя зніжэння тэмпаў росту памеру тарыфнай стаўкі першага разраду ў адносінах да бюджэту пражыткавага мінімуму.

— Перагляд тарыфнай стаўкі першага разраду з улікам змянення памеру мінімальнай заработнай платы застаецца надзвычай актуальным. ЦК прафсаюза неаднаразова накіроўваў прапановы ў Федэрацыю прафсаюзаў Беларусі па пытаннях ажыццяўлення даплат да ўзроўню мінімальнай заработнай платы работнікам галіны, у якіх налічаная заработная плата ніжэйшая за памер мінімальнай заработнай платы. Гэта датычыцца як прадстаўнікоў рабочых прафесій, так і кваліфікаваных спецыялістаў, — паведаміў Аляксандр Бойка. — Работнікі, якія тарыфікуюцца па адным і тым жа разрадзе, маюць аднолькавы працоўны стаж, але розныя памеры прэміі ў адпаведнасці з іх асабістым укладам у вынікі працы, атрымліваюць па факце з улікам даплат аднолькавы заробак у памеры мінімальнай заработнай платы. **Нізкі ўзровень заработнай платы работнікаў галіны з'яўляецца асноўнай праблемай, якая пастаянна ўзнімаецца на сумесных пасяджэннях прафсаюза работнікаў адукацыі і навукі і Міністэрства адукацыі.**

ХТО НАСТУПНЫ?

Летась міністэрствам і прафсаюзам сумесна прапрацоўвалася магчымасць удасканалення сістэмы аплаты працы прафесарска-выкладчыцкага складу. «Апошняе павышэнне заробкаў у вышэйшай школе праводзілася ў студзені 2012 года і закранала яно выкладчыкаў ВНУ, якія не маюць вучоных ступеняў і званняў. Таму важным дасягненнем з'яўляецца павышэнне з 1 снежня 2017 года тарыфных ставак прафесарска-выкладчыцкаму складу на 30 %», — падкрэсліў Аляксандр Бойка.

— У 2018 годзе ў мэтах выканання даручэнняў Прэзідэнта, дадзеных ім на Рэспубліканскім педагагічным савеце, міністэрства працягне работу над пытаннем павышэння заработнай платы педработнікам устаноў адукацыі ўсіх узроўняў, — запэўніў Сяргей Руды. — Саветам Міністраў даручана распрацаваць і ўнесці адпаведныя прапановы па дашкольнай адукацыі. Акрамя таго, па даручэнні Прэзідэнта створана рабочая група пад кіраўніцтвам рэктара БДЭУ Уладзіміра Шымава, якая павінна распрацаваць і ўнесці на разгляд кіраўніка дзяржавы свае прапановы па ўдасканаленні аплаты працы прафесарска-выкладчыцкага складу, павышэнні зацікаўленасці ў выніках педагагічнай і навуковай дзейнасці.

Сяргей Руды і Аляксандр Бойка паведамілі, што зараз **ідзе работа над праектам Указа Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь «Аб удасканаленні аплаты працы работнікаў бюджэтных арганізацый» і пастановай Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь «Аб аплаце працы работнікаў бюджэтных арганізацый».**

— Прадстаўленыя праекты спрашчаюць механізм разліку заработнай платы работнікаў бюджэтнай сферы, але выклікаюць занепакоенасць у плане меркаванай адмены дэкрэтаў і ўказаў па дадатковых мерах стымулявання працы работнікаў, якія знаходзяцца на кантрактнай форме найму, па асобных катэгорыях маладых спецыялістаў, губляюцца даплаты за вучоныя ступені і званні. Мы лічым, што гэтыя праекты патрабуюць тлумачэнняў і руплівай дапрацоўкі, — агучыў пазіцыю галіновага прафсаюза Аляксандр Бойка.

СПРАШЧЭННЕ АТЭСТАЦЫІ

Варта нагадаць, што ў студзені мінулага года ўрад прыняў рашэнне, згодна з якім маладым спецыялістам з катэгорыі педагагічных работнікаў, якія ўжо адпрацавалі па размеркаванні два гады, але працягваюць працаваць у гэтай жа ўстанове адукацыі, яшчэ на год была падоўжана выплата даплаты ў памеры адной тарыфнай стаўкі першага разраду. Зроблена гэта было для таго, каб не дапусціць зніжэння заробкаў у маладых спецыялістаў і іх адтоку з устаноў адукацыі. Захаванне даплаты яшчэ на адзін год дае магчымасць маладым педагогам прайсці атэстацыю для атрымання другой кваліфікацыйнай катэгорыі.

Яшчэ адзін важны, на думку кіраўніцтва міністэрства і прафсаюза, крок — унясенне змяненняў у Інструкцыю аб атэстацыі педагагічных работнікаў. У прыватнасці, быў адменены абавязак пацвярджаць прысвоеную больш як пяць гадоў назад вышэйшую кваліфікацыйную катэгорыю і катэгорыю «настаўнік-метадыст». Быў пашыраны пералік педагагічных работнікаў, якія дапускаюцца да атэстацыі на прысваенне другой кваліфікацыйнай катэгорыі без уліку стажу работы на пасадзе. Пашыраны паўнамоцтвы начальнікаў управленняў адукацыі абласных выканаўчых камітэтаў і старшыні камітэта па адукацыі Мінгарвыканкама. Яны атрымалі права даваць згоду на допуск педагагічных работнікаў да атэстацыі на прысваенне вышэйшай кваліфікацыйнай катэгорыі без уліку прысвоенай раней кваліфікацыйнай катэгорыі або стажу работы на пасадзе. Раней для гэтага патрабавалася згода міністра.

— Мы ведаем, што ўнясенне змяненняў у інструкцыю ўлічыла меркаванне асноўнай масы педагогаў, — пакрэсліў Сяргей Руды. — Заўвагі і прапановы ЦК прафсаюза таксама былі ўлічаны.

Намеснік міністра адукацыі паведаміў, што пачынаючы з 2015 года ў краіне рэалізуецца пілотны праект па апрабацыі нарматыўнага фінансавання ўстаноў адукацыі. Яго мэта — забеспячэнне прозрыстасці і справядлівасці размеркавання бюджэтных сродкаў. У 2017 годзе ім былі ахоплены 642 установы агульнай сярэдняй і 94 установы дашкольнай адукацыі. **З 1 студзеня 2019 года на нарматыўнае фінансаванне павінна перайсці ўся сістэма агульнай сярэдняй адукацыі,** з 1 студзеня 2020 года — сістэма дашкольнай адукацыі, а ў 2021 годзе — прафесійна-тэхнічная і сярэдняя спецыяльная адукацыя.

— Падчас рэалізацыі пілотнага праекта намеціліся як станоўчыя тэндэнцыі, так і праблемныя моманты, — канстатаваў Сяргей Руды. — Таму мы просім прафсаюз: уносьце разумныя прапановы па карэкціроўцы падыходаў, звязаных з нарматыўным фінансаваннем.

УВАГА — КАЛЕКТЫЎНАМУ ДАГАВОРУ

Аляксандр Бойка лічыць удзел у інфармацыйных праектах Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі, выступленні ў рэспубліканскіх і рэгіянальных СМІ найважнейшай задачай дзейнасці галіновага прафсаюза.

— Трэба больш актыўна выкарыстоўваць для падняцця прэстыжу работнікаў галіны тэлевізійныя праекты Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі, — адзначае ён. — На пастаяннай аснове на беларускім тэлебачанні выходзяць дзве прафсаюзныя праграмы — «Народная раніца» і «Адкрытая размова». Галоўны герой «Народнай раніцы» — звычайны чалавек працы: настаўнік, вучоны, будаўнік. Ім можа стаць кожны. Летась героямі перадачы сталі два прадстаўнікі сістэмы адукацыі: дырэктар ашмянскай школы № 1 Міхаіл Мар'янавіч Гружэўскі і дырэктар віцебскай гімназіі № 1 Валянціна Трафімаўна Шырокава.

Тэлевізійны праект ФПБ і канала СТВ перадача «Адкрытая размова» выходзіць штотыдзень і закліканы прадэманстраваць, як прафсаюзы дапамагаюць грамадзянам вырашаць іх рабочыя пытанні: наймальнік не працягнуў кантракт, не выплачвае кампенсацыю за траўму... У мінулым годзе з удзелам прадстаўнікоў прафсаюза работнікаў адукацыі і навукі выйшлі ў эфір чатыры выпускі перадачы, у якіх абмяркоўваліся тэмы працаўладкавання падлеткаў, падрыхтоўкі дзіцячых аздараўленчых лагераў, работы студэнцкіх прафкамаў, аказання дабрачыннай дапамогі.

Між іншым, у 2017 годзе ў арганізацыйныя структуры прафсаюза паступіла больш за 63 тысячы зваротаў ад яго членаў. Аналіз паказаў, што найбольш тыповыя парушэнні заканадаўства аб працы адбываюцца пры звальненні работнікаў па ініцыятыве наймальнікаў; пры заключэнні, падаўжэнні і скасаванні кантрактаў; прымяненні мер дысцыплінарнага спагнання; заключэнні калектыўных дагавораў; аплаце і матэрыяльным стымуляванні працы.

Па стане на 1 студзеня гэтага года ў галіне адукацыі было заключана 6878 калектыўных дагавораў. Летась Беларускі прафсаюз работнікаў адукацыі і навукі правёў Рэспубліканскі конкурс на найлепшы калектыўны дагавор (пагадненне). Перамагла ў ім сталічная сярэдняя школа № 51. У ЦК прафсаюза разглядаюць калектыўны дагавор як крыніцу дадатковых для работнікаў сферы адукацыі сацыяльных ільгот і гарантый, таму і ўдзяляюць яму такую вялікую ўвагу.

Надзея НІКАЛАЕВА

• **Вышэйшая школа**

НОВЫЯ ГАРЫЗОНТЫ ДЛЯ КІТАЙСКАЙ МОВЫ

Першы ў Беларусі факультэт кітайскай мовы і культуры адкрыўся ў Мінскім дзяржаўным лінгвістычным універсітэце.

Ён будзе рыхтаваць выкладчыкаў, перакладчыкаў і спецыялістаў па міжкультурнай камунікацыі ў сферы знешнеэканамічных сувязяў, сувязяў з грамадскасцю і міжнароднага турызму. Факультэт кітайскай мовы і культуры мае цесныя кантакты з Усходне-Кітайскім педагагічным універсітэтам, Пекінскім універсітэтам замежных моў, Цяньцзіньскім універсітэтам замежных моў і Шанхайскім універсітэтам замежных моў. У структуры факультэта будуць функцыянаваць дзве кафедры: кафедра тэорыі і практыкі кітайскай мовы і кафедра мовазнаўства і прафесійнай камунікацыі.

■ Космас

СМЕЦЦЕ КАЛЯ ДАЛЁКАЙ ПЛАНЕТЫ? ГЭТА «БРАТЫ ПА РОЗУМЕ»!

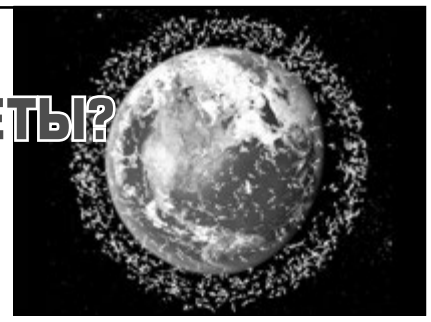

Наша Зямля акружаная велізарнай «бурбалкай» касмічнага смецця. Калі паглядзець на карту з выявай усіх рукатворных аб'ектаў, якія цяпер знаходзяцца на арбіце, стане зразумела, што ў нас над галовамі лётае не два-тры абломкі ракет ці спадарожнікаў. Ды што там, наверсе ўжо проста гіганцкая звалка! Гэты даволі сумны факт падштурхнуў астранома Гектара Сокас-Навара да цікавай думкі, якой ён падзяліўся з чытачамі навуковага выдання Astrophysical Journal.

Навара працуе ў Інстытуце астрафізікі на Канарскіх астравах і вялікую частку працоўнага часу вывучае Сонца. Чым больш спадарожнікаў з'яўляецца на арбіце Зямлі, тым больш непразрыстым становіцца гэтая самая «бурбалка» са смецця і дзеючых касмічных апаратаў. Вучоны выказаў здагадку, што тэхналагічна прасунутыя іншапланецяне, якія ўступілі ў касмічную эру, таксама спачатку будуць пасылаць мноства касмічных караблёў і спадарожнікаў на арбіту, якія ўтвараюць пояс, здольны пакінуць след на крывой бляску маці-зоркі падчас транзіту.

Навакольнае смецце, якое акружае планету, Навара назваў поясам Кларка і правёў шэраг даследаванняў, згодна з якімі дзесяціметровы тэлескоп, што працуе ў ІЧ-дыяпазоне, цалкам здольны зарэгістраваць штучнае смецце вакол Проксімы b (калі такое маецца). Гэты ж тэлескоп можа «ўбачыць» пояс Кларка вакол большасці планет сістэмы TRAPPIST-1 — TRAPPIST-1d, -e і -f.

Але з планетамі, аналагічнымі Зямлі, усё не так проста. Калі яна круціцца вакол зоркі, падобнай Сонцу, сучасныя інструменты пакуль не змогуць разгледзець вакол яе сляды пазаземнай цывілізацыі. Улічваючы тэмп развіцця сучасных тэхналогій, вельмі прасунутыя тэлескопы, здольныя на гэта, змогуць выявіць пояс Кларка на арбіце іншай планеты, падобнай на Зямлю, гадоў праз 200, ніяк не раней.

Адзіная праблема, звязаная з выяўленнем іншапланецян такім спосабам, заключаецца ў тым, што касмічнае смецце можна лёгка пераблытаць з натуральнымі кольцамі, якія знаходзяцца ў наваколлі патэнцыйна заселенай планеты. Але Навара ўпэўнены, што наступныя назіранні дапамогуць адрозніць адно ад другога, ды і даследаванні самой планеты змогуць дапамагчы ў вырашэнні задачы

■

■ Ну і ну!

РОБАТ, ЯКІ ВЫКОНВАЕ МУЖЧЫНСКУЮ МАРУ

А менавіта адну з, так бы мовіць, асноўных — каб за цябе хто-небудзь што-небудзь зрабіў.

Каманда нямецкіх студэнтаў-праграмістаў з PAL Robotics у імкненні выйграць конкурс NVIDIA Jetson Developer Challenge навучыла аднарукага гуманоіднага робата-памочніка TIAGo вельмі нечаканай і прыемнай менавіта для мужчын здольнасці — шукаць шлях да халадзільніка, каб прынесці адтуль карыстальніку піва патрэбнай маркі. Самым заўзятым гультаям, халасцякам і тым, каму раніцай прыйдзецца вельмі «цяжка» пасля ўчарашняга, у будучыні, магчыма, будзе прадастаўлены шанц абзавесціся неацэнным памочнікам для такіх сітуацый.

Глядзельным цэнтрам для робата стаў модульны камп'ютар NVIDIA Jetson TX2, прызначаны для хуткага рашэння алгарытмаў штучнага інтэлекту, у тым ліку машыннага зроку. У выніку TIAGo здольны пабудаваць свой маршрут да халадзільніка, знайсці ручку кухоннага агрэгата, адчыніць дзверцы, знайсці на паліцах сярод іншай ежы запатрабаванае «гаспадаром» піва, арыентуючыся па этыкетцы на бутэльцы або бляшанцы і форме тары (каманда пры гэтым аддаецца голасам), узяць напой маніпулятарам , зачыніць дзверцы і адправіцца ў зваротны шлях да гультаяватага заказчыка хмельнага зелля. Сам праект немцаў знаходзіцца ў адкрытым доступе, яго апісанне ёсць на сайце каманды разам з інструкцыяй па запуску. Што ж, засталося толькі каму-небудзь навучыць робата адкаркоўваць бутэлькі віна без штопара ці з ім, а таксама адкрываць шампанскае, не праліўшы ні кроплі

■

■ Знаходкі

ЗНОЙДЗЕНА НАЙСТАРЭЙШАЕ ПАСЛАННЕ Ў БУТЭЛЬЦЫ

На пляжы Заходняй Аўстраліі была знойдзена бутэлька з лістом, датаваным 1886 годам. Як стала зразумела з яго, бутэлька была скінутая больш за стагоддзе таму з карабля ў Індыйскім акіяне, прыкладна за 950 кіламетраў ад месца знаходкі, перадае ScienceAlert.

Ліст у бутэльцы знайшла мясцовая жыхарка Тоня Ілман у пачатку гэтага года, за 50 метраў ад берагавой лініі. Дзіўна, што хоць у бутэльцы не было корка, яна сама ў цэлым і яе змесціва былі ў даволі добрым стане. Ліст, як высветлілася, быў часткай эксперыментаў, якія праводзіліся нямецкімі даследчыкамі з 1864 да 1933 года, для вывучэння акіянічных плыняў. У гэты час з нямецкіх караблёў скідаліся тысячы падобных бутэлек, кожная з якіх утрымлівала ліст, які паведамляў дату, дакладныя каардынаты карабля (у момант адпраўкі ліста), яго назву, порт рэгістрацыі і маршрут, па якім ішло судна. Пры гэтым на адваротным баку ліста знаходзіўся анкетны бланк, у якім той, хто знайшоў бутэльку, паказаў бы, калі і дзе яна была выяўлена, а затым накіраваў бы ў германскую марскую абсерваторыю ў Гамбургу ці ў найбліжэйшае нямецкае консульства. Як вынікае са знойдзенага ліста, ён быў адпраўлены 12 чэрвеня 1886 года з карабля пад назвай «Паўла», які ішоў з Кардыфа на Мадагаскар.

Сям'я Ілманаў аднесла бутэльку з лістом у Музей Заходняй Аўстраліі. Спецыялісты пацвердзілі, што ў пасланні напісана дакладная дата: сапраўды, карабель «Паўла» ішоў па адпаведным маршруце ў 1886 годзе. Хоць у рамках эксперымента з нямецкіх караблёў скідаліся тысячы такіх бутэлек, знойдзенае пасланне стала ўсяго толькі 663-м знойдзеным з іх на цяперашні момант.

Згодна з Кнігай рэкордаў Гінеса, папярэдняе самае старое пасланне ў бутэльцы блукала па хвалях 108 гадоў і 138 дзён (дарэчы, яно было часткай падобнага эксперымента, які праводзіўся Вялікабрытаніяй). Знаходка Тоні Ілман правяла ў моры на 24 гады больш, але не змагла пабіць неафіцыйны рэкорд, які належыць пасланню японскага марахода Цюнасуке Мацуяма, які пацярпеў караблекрушэнне ў 1784 годзе. Аповед пра яго лёс, выразаны на какосавай пальме, дасягнуў Японіі толькі ў 1935 годзе, гэта значыць праз 151 год

■

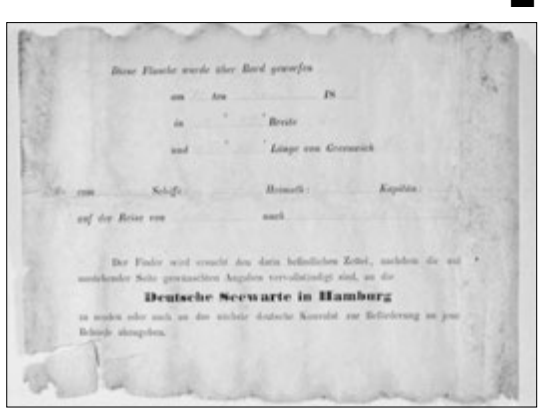

Deutsche Seewarte in Hamburg

■ Экзотыка

ЮБАРЫ — САМАЯ ДАРАГАЯ ДЫНЯ Ў СВЕЦЕ

Дыня Юбары, якая расце выключна ў цяплічным асяроддзі, з'яўляецца самым дарагім ласункам для жыхароў Японіі. Нягледзячы на сваю невялікую геаграфічную распаўсюджанасць, яна вядомая далёка за межамі японскіх астравоў дзякуючы сваім непераўзыдзеным смакавым якасцям. Але характэрна тое, што сярод іншых суродзічаў яе вылучае не толькі экзатычны і незвычайны смак, але і высокая цана — ад некалькіх сотняў да дзясяткаў тысяч долараў за штуку (!).

Японцы, акрамя ўсіх сваіх заслуг, добра вядомыя як селекцыянеры, якія выводзяць вельмі незвычайныя сарты раслінных і пладовых культур. Натуральна, што далёка не ўсе іх спробы маюць поспех. Мноства вырашчаных культур так і не атрымалі ўхвалы грамадскасці, а некаторыя з іх і зусім не прыдатныя да ўжывання. Чаго цалкам не скажаш пра Юбары. Гэты плод атрымаў шырокае прызнанне мноства гурманаў ва ўсім свеце. І з кожным годам ён набывае ўсё большую папулярнасць, з'яўляючыся ў меню самых дарагіх рэстаранаў Еўропы, Азіі і Амерыкі.

Сваю назву «Кароль Юбары» (Yubari King) гэтыя дыні атрымалі ад аднайменнага правінцыяльнага японскага горада Юбары, які размешчаны на востраве Хакайда. Тут яны былі вырашчаны ўпершыню і працягваюць вырошчвацца да гэтага дня. Растуць згаданыя пладовыя культуры выключна ў цяпліцах, дзе ствараюцца спецыяльныя штучныя ўмовы, якія дазваляюць гэтаму сорту бахчавых паўнавартасна фарміравацца і спець да адпаведнай кандыцыі. За цяплічным кліматам і ўмовамі ўтрымання сочаць вельмі строга. На працягу ўсяго перыяду вырошчвання Юбары тэмпературны рэжым і ўзровень вільготнасці паветра некалькі разоў змяняецца ў залежнасці ад перыяду, пачынаючы з моманту фарміравання кветкавых завязяў да моманту паспявання плода. Менавіта дзякуючы чаргаванню кліматычных змяненняў у цяпліцы дасягаецца разнастайная смакавая палітра гэтага сорту.

Японскія селекцыянеры сцвярджаюць, што асноўная асаблівасць смаку гэтых дынь забяспечваецца дзякуючы вулканічнаму попелу ў глебе. Сорт Юбары з'яўляецца канталупай, гэта значыць сінтэзам двух сартоў. Тыя, хто яго каштаваў, кажуць пра яго «сакавіта», «востра», «салодка» — менавіта такія смакавыя адценні застаюцца пасля ўжывання згаданай ягады. Паводле слоў тых, хто яе пакаштаваў, смакавыя адчуванні пры адкусванні долькі Юбары ярка чаргуюцца, у той жа час плаўна змяняючы адзін аднаго: спачатку на пярэдняй частцы языка адчуваецца канталупа, пасярэдзіне — кавун, а перад момантам праглынання адчуваюцца ноткі ананаса. Усё гэта вельмі інтрыгуе і зачароўвае, асабліва калі пацікавіцца коштам гэтай японскай дыні.

Для многіх садаводаў і простых абывацеляў не зусім зразумела, чаму дыні сорту Юбары такія дарагія. Сапраўды, гэта складана зразумець для чалавека, які далёкі ад японскіх традыцый і светапогляду. У цэлым варта адзначыць, што з прычыны свайго ладу жыцця японцы маюць асаблівы запал да рэдкай садавіны, адной з якіх і стала каралеўская дыня. У Японіі мяркуюць, што гэта незвычайны сорт дыні: ён мае ўнікальны смак, водар, вытанчаны знешні выгляд і прыгожае лупінне. Характэрна, што акрамя складанасцяў у працэсе вырошчвання, смакавых асаблівасцяў і малой распаўсюджанасці на планеце, гэтыя дыні сярод японскіх грамадзян цэняцца таксама за іх практычна ідэальныя круглыя формы і наяўнасць выключна гладкай тонкай лупіны. Адпаведна, чым больш круглявая форма плода і чым больш у яго гладкая лупіна, тым большай увагі ён варты. Гэта тлумачыцца тым, што скура Юбары па сваіх узорах падобная на старажытныя парцалянавыя вазы, якія вельмі цэняцца на Усходзе. Таму сярод японскіх гурманаў такія дарагія падарункі вельмі цэняцца, асабліва калі іх дарыць у пары.

Як ужо гаварылася, гэтыя дыні вельмі дарагія, у сярэднім цана за іх у пару ўраджаю складае ад 50 да 200 долараў ЗША за штуку, усё залежыць ад памеру, спеласці, пары года і іншых паказчыкаў. Купіць у розніцу іх даволі складана, таму што пры паспяванні ўраджаю аптавікі набываюць іх вялікімі партыямі, пасля чаго выстаўляюць на аўкцыёны, дзе цана на каралеўскую дыню ўзрастае ў разы.

Акрамя таго, на аўкцыёнах прынята выстаўляць найлепшыя першагатунковыя дыні Юбары, якія з'яўляюцца першым ураджаем у сезоне. Цана такой садавіны можа дасягаць ужо некалькіх тысяч долараў. Так, штогод у пачатку вясны праводзяцца аўкцыёны па продажы дынь Юбары. Рэкардсменам, які набыў самыя дарагія дыні, стаў жыхар Японіі, уладальнік супермаркета прэфектуры Ніігата. Яны абышліся яму каля 28 тысяч долараў за пару

■

Падрыхтаваў Іван КУПАРВАС.

У ПЭЎНЫ ЧАС, У ПЭЎНЫМ МЕСЦЫ

Як і ў якіх умовах пачынала ажыццяўляцца ідэя беларускай нацыянальнай дзяржаўнасці

Падчас круглага стала, прысвечанага падзеям стагадовай даўнасці, якія разгортваліся ў Беларусі (гл. «Звязду» за 17 студзеня), удзельнікі дыскусіі не абышлі ўвагай асоб, якія ўзялі на сябе смеласць у канцы 1917 года абвясціць аб праве беларусаў на самастойнае нацыянальнае дзяржаўнае ўтварэнне і пачаць ажыццяўляць гэту ідэю. Як трапна заўважыў тады акадэмік Міхаіл Касцюк, «прайшло сто гадоў, а мы так і не зразумелі, не дапрацавалі гэта разуменне для саміх сябе, што гэта была за апантаная кагорта».

Яны сапраўды былі першымі на шляху беларусаў да мэты «людзьмі звацца». Ім не было ў каго вучыцца, яны дзейнічалі найперш па ўласным разуменні і сумленні, бо ведалі, што, акрамя саміх беларусаў, гэта не патрэбна фактычна нікому. Памыляліся, у чымсьці былі рамантыкамі і ідэалістамі. Але за адну гэту ідэю — даць беларусам сваю дзяржаўнасць — мы павінны як мінімум пра іх ведаць. Як і пра тыя варункі, у якіх яны спрабавалі дадзеную ідэю ажыццявіць. Менавіта пра гэта мы і гутарым з **Валянцінам МАЗЕЦАМ, кандыдатам гістарычных навук, супрацоўнікам аддзела навейшай гісторыі Беларусі Інстытута гісторыі НАН.**

— Валянцін Генрыхавіч, людзі, якія сто гадоў назад рабілі спробу стварыць Беларускую Народную Рэспубліку, — гэта тыя самыя дзеячы, якія ачольвалі 1-ы Усебеларускі з'езд, ці ўсё-ткі нехта з іх пасля разгону з'езда бальшавікамі выбыў з гульні?

— 14 снежня 1917-га, калі прыехала большасць дэлегатаў, з'езд сфарміраваў Савет з'езда. У лік 57 чалавек Савета з'езда былі вядомыя дзеячы беларускага нацыянальнага руху: Язэп Варонка (старшыня), Алесь Бурбіс, Язэп Дыла, Яўхім Карскі, Яўсей Канчар, Аркадзь Смоліч, Сымон Рак-Міхайлоўскі, Аляксандр Цвікевіч і іншыя. У ноч 17 на 18 снежня 1918 года, «замацоўваючы сваё права на самавызначэнне, абвешчанае Расійскай рэвалюцыяй, і сцвярджаючы дэмакратычны рэспубліканскі лад у межах Беларускай зямлі для выратавання роднага краю і засцярогі яго ад падзелу і адрыву ад Расійскай дэмакратычнай федэратыўнай рэспублікі», 1-ы Усебеларускі з'езд пастанавіў: «неадкладна ўтварыць са свайго складу орган Краёвай улады ў асобе Усебеларускага Савета сялянскіх, салдацкіх і рабочых дэпутатаў, які часова становіцца на чале кіравання краем». І ўжо сама назва органа краёвай улады — «савет» сведчыць пра тое, што арганізатары з'езда — у аснове сваёй прадстаўнікі партый сацыялістычнага кшталту — бачылі будучыню менавіта ў стварэнні сацыялістычнай дзяржавы. Але разуменне сацыялізму і права нацый на самавызначэнне ў бальшавікоў Аблвыкамзаха і ў беларускіх нацыянальных дзеячаў было розным. Пасля гвалтоўнага разгону з'езда яго дэлегаты не спалохаліся, а сабраліся 18 снежня 1918 года ў дэпо Лібава-Роменскай чыгункі, дзе пастанавілі: «Савет з'езда прызнаць выканаўчым органам з'езда, абавязкам якога з'яўляецца правядзенне ў жыццё ўсіх рашэнняў і пастаноў з'езда».

Разам з тым, заставацца і працаваць у Мінску ўсяму складу Савета з'езда ў тых абставінах было надзвычай складана — не было гарантыі, што мясцовыя бальшавікі, нягледзячы на рэкамендацыі з Петраграда, не возьмуцца за старое і не пачнуць разганяць і арыштоўваць Савет з'езда чарговы раз. Таму на пасяджэнні Савета з'езда, якое адбылося 21 снежня, з ліку Савета з'езда быў вылучаны Выканаўчы камітэт на чале з Язэпам Варонкам. У выніку тыя з дэлегатаў з'езда, якія мелі магчымасць працаваць, засталіся ў Мінску. Выканаўчаму камітэту Савета з'езда пастановай ад 21 снежня 1917 года было даручана ўзяць уладу ў свае рукі, калі на гэта будуць спрыяльныя абставіны, і заняцца беларусізацыяй саветаў на месцах. У той час як бальшавікі, не маючы большасці ў складзе шэрагу губернскіх і павятовых Саветаў, створаных на беларускіх землях на працягу сакавіка—верасня 1917 года, іх разганялі, нацыянальныя дзеячы, як бачым, прымалі Саветы як форму ўлады, ніякім чынам сябе ім не супрацьпастаўляючы... Таксама Выканаўчы камітэт павінен быў паклапаціцца аб скліканні ў снежні 1918 года Усебеларускага ўстаноўчага сходу, на якім будзе канчаткова вырашана пытанне аб той ці іншай форме ўлады.

— У такім выпадку, атрымліваецца парадокс: фактычна людзі, якія не тое што былі лаяльныя — падтрымлівалі савецкую ўладу, пасля прыходу ў Мінск немцаў пачынаюць супрацоўнічаць ужо з імі...

— Ніякім чынам нельга рабіць такія спрошчаныя высновы. Да прыходу немцаў, калі бальшавікоў у Мінску ўжо не было, кіраўнікі Выканаўчага камітэта Савета з'езда паспелі паўсюль развесіць абвестку аб тым, што створаны беларускі ўрад — Народны Сакратарыят Беларусі. Немцы, кіруючыся ўмовамі ваеннага часу, натуральна, акрамя сваёй улады не хацелі бачыць ніякай іншай на акупаванай тэрыторыі. Немцы, дарэчы, увайшлі ў Мінск без бою, горад ніхто не абараняў. І прыйшоўшы ў Мінск, яны ўбачылі карціну: нейкія там беларусы, пра якіх дагэтуль не чулі, заяўляюць права на ўладу. І першае, што зрабілі немцы, — сарвалі з будынка на сённяшняй плошчы Свабоды, дзе ў лютым 1918 года размяшчаўся Народны Сакратарыят, узняты за некалькі дзён да гэтага бела-чырвона-белы сцяг і канфіскавалі касу Народнага Сакратарыята.

Сам Народны Сакратарыят быў практычна распушчаны — пры гэтым нікога не арыштавалі, але любая палітычная дзейнасць была забаронена. Акрамя таго, быў выдадзены асобны загад аб роспуску беларускага палка, фарміраванне якога толькі пачыналася пад кіраўніцтвам Канстанціна Езавітава, — да прыходу немцаў запісаліся некалькі дзясяткаў чалавек. Калі ж Езавітаў зрабіў спробу зноў сабраць гэты полк — яго арыштавалі.

— Фактычна гэтым людзям, якія ў снежні 1917-га сабралі прадстаўнічы з'езд і ўпершыню агучылі ідэю беларускай нацыянальнай дзяржаўнасці, у лютым 1918-га не было іншага варыянта, як заставацца на гэтай зямлі і працягваць нешта рабіць для рэалізацыі гэтай ідэі...

— Так, ім заставалася толькі самаарганізоўвацца. Следам за бальшавікамі, якія разагналі Усебеларускі з'езд, з'ехаць яны не маглі, немцам яны таксама не верылі: вайна на той час ішла ўжо не першы год, беларускія землі пацярпелі ад яе больш за іншыя, а дадайце яшчэ тысячы бежанцаў. Самі дзеячы БНР, паводле іх жа слоў, ставілі

Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

перад сабой задачу стварыць моцны палітычны цэнтр. Яны пісалі: «Мы абмінаем тут слова «ўлада». Улада павінна распаўсюджвацца на нейкую тэрыторыю. Цяпер ні адна з беларускіх палітычных структур не можа пахваліцца гэтым». Яны не былі ўтапістамі-рамантыкамі, яны цвяроза ацэньвалі сітуацыю. Але, разумеючы, што фактычнай улады яны не маюць, гэтыя людзі рук не складалі, а дзейнічалі: стваралі той самы палітычны цэнтр, яго асяродкі на месцах. Бо яны ведалі, што вайна рана ці позна скончыцца, і на перагаворах аб міры беларусы павінны голасна заявіць пра сябе, пра сваё права стварыць уласную дзяржаву на гэтай зямлі...

— Але падпісанне Брэсцкага міру адбылося значна раней, чым гэтыя памкненні нейкім чынам маглі б спраўдзіцца...

— Безумоўна. Беларусы ў Брэсце імкнуліся стаць не толькі аб'ектам, але і суб'ектам тых перамоў. Але Леў Троцкі, які прадстаўляў інтарэсы Расійскай Рэспублікі, заявіў, што ні пра якіх беларусаў не ведае, і таму прадстаўніцтву беларусаў як самастойнай дэлегацыі было адмоўлена. Хоць такая дэлегацыя, сфарміраваная Выканаўчым камітэтам Савета з'езда, накіравалася ў Брэст яшчэ да таго, як немцы ўвайшлі ў Мінск. Цікава, што для гэтай дэлегацыі Майсей Гутман, прадстаўнік Аб'яднанай яўрэйскай сацыялістычнай рабочай партыі, склаў спецыяльны мемарандум, які меркавалася агучыць на брэсцкіх перагаворах. Гутман быў ініцыятарам стварэння Лігі народаў, якая б дапамагала вырашаць канфлікты паміж краінамі без ваенных дзеянняў, шляхам перагавораў, — фактычна правобраза Лігі нацый. Такім чынам, можна лічыць, што ўпершыню ідэя безваеннага вырашэння канфліктаў зыходзіла менавіта з Беларусі. Дарэчы, на кватэры Гутмана прымалася Другая Устаўная грамата да народаў Беларусі 9 сакавіка 1918 года, якой абвяшчалася пра стварэнне БНР. Брэсцкі мір увогуле не ўлічыў інтарэсаў беларусаў. І нават калі дзеячы БНР звярталіся да германскага кіраўніцтва з просьбай прызнаць рэспубліку, немцам не трэба было нічога прыдумляць, каб адмовіць, дастаткова было фармулёўкі: «У адпаведнасці з умовамі Брэсцкага мірнага дагавора...», бо ў тым дагаворы ні пра беларусаў, ні тым больш пра іх дзяржаву не было ні слова.

— Навошта тады было прымаць ажно тры Устаўныя граматы, прычым дзве — ужо пры немцах? І чаму менавіта Трэцяя ў найноўшай гісторыі беларускай дзяржаўнасці лічыцца самай важнай з іх?

— У Другой Устаўной грамаце было абвешчана толькі стварэнне БНР. А вось ужо ў Трэцяй, прынятай 25 сакавіка, была абвешчана...

— Незалежнасць?

— Так, але гэта не самае галоўнае. Утрымліваўся зварот да ўсіх зацікаўленых бакоў перагледзець умовы Брэсцкага міру з тым, каб аднавіць і захаваць ЦЭЛАСНАСЦЬ беларускага краю. Менавіта з гэтай мэтай і склікаўся ў снежні 1917-га Усебеларускі з'езд. Таму што без гэтай умовы ні аб якім суверэнітэце, ні аб якой незалежнасці гаварыць немагчыма. Дарэчы, Макар Краўцоў у сваіх успамінах пісаў: «Мы не спяшаліся адлучыцца ад свайго ўсходняга суседа». Але той гвалт, які быў учынены да беларускага краю па ўмовах Брэсцкага міру, калі беларускія землі былі проста падзеленыя паміж усімі, акрамя беларусаў, прымусіў правіць рашучасць. І гэта рашучасць вылілася ў прыняцце Трэцяй Устаўной граматы. Калі б не такія ўмовы Брэсцкага міру, справа, думаю, не пайшла б далей патрабавання аўтаноміі Беларусі ў складзе Расійскай дзяржавы.

— Цэласнасць тэрыторыі на той час была тоесная незалежнасці, ці яна была першаснай, а незалежнасць — пасля?

— А адстойваць цэласнасць тэрыторыі можа толькі дзяржава. У Брэсце нашым дэлегатам так і заявілі: калі б вы прадстаўлялі не Выканаўчы камітэт Савета з'езда, а ўрад Беларускай рэспублікі — і размова б з вамі была іншай, як з паўнавартасным удзельнікам перагаворнага працэсу.

— Але ж гэту самую незалежнасць, як і патрабаванне цэласнасці, так ніхто і не прызнаў. Чым жа кіраваліся і на што спадзяваліся тыя, хто падпісваў устаўныя граматы, стварай урад дзяржавы без улады?..

— ... І, падкрэслю, — дзяржавы без войска. Народны Сакратарыят чатыры разы звяртаўся да нямецкіх уладаў з просьбай дазволіць рэгістрацыю беларусаў-афіцэраў. Мала таго, што немцы не дазвалялі — яны не прапускалі гэтых людзей на тэрыторыю Беларусі. Але нават без улады і без войска гэтыя людзі арганізоўвалі гаспадарча-эканамічную дзейнасць. Немцы не забаранялі гэта рабіць. 25 красавіка была створана Беларуская гандлёвая палата пад кіраўніцтвам Пятра Крэчэўскага, а ў Кіеве ствараецца таксама Беларуская гандлёвая палата ва Украіне пад началам Мітрафана Доўнар-Запольскага.

— Атрымліваецца, тагачасны ўрад БНР клапаціўся найперш пра эканоміку...

— Гэтыя людзі проста стараліся зрабіць тое, што можна было зрабіць у надзвычай складаных умовах на тагачасны момант. Напрыклад, у кастрычніку 1918 года Рада БНР распачала рэгістрацыю беспрацоўных з мэтай іх працаўладкавання. Была наладжана работа паштова-тэлеграфнай службы. Вялікія амбіцыйныя мэты — стварэнне незалежнай дзяржавы — у гэтых людзей, несумненна, былі, але яны займаліся вырашэннем надзённых пытанняў сваіх суайчыннікаў.

Але самае вялікае іх дасягненне — адраджэнне нацыянальна-культурнага жыцця. Да моманту абвяшчэння БНР працэс фарміравання беларусаў як нацыі не быў завершаны. І прычына гэтай незавершанасці — падзел паводле веравызнання на праваслаўных-«рускіх» і каталікоў-«палякаў». Гэта праяўлялася нават і ў правапісе: частка беларускіх выданняў друкавалася лацінкай, частка — кірыліцай. З красавіка 1918 года беларуская мова была абвешчана дзяржаўнай мовай БНР, а прадстаўнікам іншых нацыянальнасцяў дазвалялася свабодна карыстацца сваёй роднай мовай.

— Але для такой асветніцкай дзейнасці, здаецца, у той час была не падрыхтаваная глеба...

— Так, глеба была не тое што не падрыхтаваная — неспрыяльная. Бо, каб пашыраць тое самае беларускае друкаванае слова, трэба, каб былі тыя, хто элементарна ўмее чытаць. Многія ж нашы сяляне ўвогуле былі непісьменныя. Але нават у такіх неспрыяльных умовах зроблена было нямала: на працягу некалькіх месяцаў толькі ў Мінску арганізавалі дзесяць беларускіх школ, а ўсяго на тэрыторыі Беларусі ў 1918-м дзейнічала, паводле некаторых звестак, ад 150 да 350 беларускіх школ. А летам 1918 года ўжо не хапала настаўнікаў, якія б маглі выкладаць у адкрытых школах. І ў Мінску адкрылі падрыхтоўчыя курсы, былі створаныя беларускія гімназіі ў Слуцку і ў Будславе...

— Немцы, нават ужо калі ў іх адбылася рэвалюцыя, так і не дазволілі БНР стаць сапраўднай дзяржавай. Ці былі нейкія спадзяванні на бальшавікоў, якія прыйшлі ў канцы 1918-га?

— Многія з кіраўніцтва БНР, якія былі сацыялістамі, спадзяваліся, што ўдасца дамовіцца з савецкай уладай стварыць свае вайсковыя сілы, каб сумесна з бальшавікамі бараніць край ад новага агрэсара — Польшчы. Але дамовіцца не ўдалося. Усе ўстановы БНР былі абвешчаныя па-за законам, а дзеячы БНР, якія засталіся ў Мінску, у пачатку 1919-га былі арыштаваныя (праўда, ненадоўга). У той жа час пасля абвяшчэння БССР кіраўнікі БНР прызнавалі, што бальшавікі рэалізуюць тыя мэты, якія ставяць перад сабой яны. Пра гэта можна меркаваць з перапіскі Антона Луцкевіча з Аркадзем Смолічам. «Калі беларуская дзяржаўнасць будзе надалей умацоўвацца, то мы згодныя ваяваць з усім светам, каб падтрымаць бальшавікоў і захаваць гэту дзяржаўнасць»... Але пасля былі зробленыя крокі, якія імкненне захаваць дзяржаўнасць паставілі пад пытанне, — БССР аб'ядналі з Літоўскай рэспублікай, пасля быў заключаны Рыжскі мір, БССР засталася ў межах шасці паветаў. Зняверыўшыся, многія дзеячы БНР едуць у эміграцыю, і там дыпламатычным шляхам спрабуюць бараніць інтарэсы Беларусі. Антон Луцкевіч спрабаваў трапіць у Парыж на мірную канферэнцыю, каб агучыць сваю пазіцыю ў дыпламатычным парадку. Але яго не выпусцілі са сваёй тэрыторыі палякі...

— І ў 1925 годзе ўрад БНР склаў свае паўнамоцтвы.

— Дакладней, самараспусціўся. Бо паўнавартаснага складу ўрада, хаця б такога, які працаваў у 1918 годзе, ужо не было. Некаторыя з яго дзеячаў працавалі ўжо ў БССР па спецыяльнасці, дзеля карысці свайго народа. Аркадзь Смоліч выкладаў у БДУ, Янка Серада, ветэрынар па прафесіі, засноўваў у Мінску ветэрынарна-заатэхнічны тэхнікум... Да таго ж у той час тэрыторыя БССР значна павялічылася, ішла актыўная беларусізацыя, ствараласа нацыянальная акадэмія навук — фактычна адбывалася тое, што ставіў сваёй мэтай і ўрад БНР. Заставалася толькі прызнаць гэта і або далучыцца да працэсу, як зрабілі гэта Язэп Лёсік, Вацлаў Ластоўскі, Аляксандр Цвікевіч, вярнуўшыся на Радзіму, або адысці ад спраў, шкадуючы, што мара здзяйсняецца без іх...

Гутарыла Алена ЛЯЎКОВІЧ.

ПРАВИЛА ПРОВЕДЕНИЯ РЕКЛАМНОЙ ИГРЫ
«ЕВРОПЕЙСКИЕ КАНИКУЛЫ С МОМО»

МОМО ТОРГОВЫЙ ЦЕНТР

1. Наименование рекламной игры.

Настоящая рекламная игра называется «Европейские каникулы с МОМО» (далее – «Игра»), проводится в соответствии с условиями настоящих правил (далее – «Правила») согласно требованиям законодательства Республики Беларусь без взимания с участников Игры дополнительной платы.

2. Сведения об Организаторе.

2.1. Организатором Игры является Общество с ограниченной ответственностью «Мятный знак», УНП 192325716, зарегистрировано 20 августа 2014 г. решением Минского городского исполнительного комитета в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за № 192325716 (далее – Организатор).

2.2. Юридический адрес и местонахождение Организатора: 220030, Республика Беларусь, г. Минск, ул. Октябрьская, 19Б, оф. 6, этаж 3.

2.3. Заинтересованным лицом Игры является Иностранное унитарное производственно-коммерческое предприятие «БелВиллесден».

3. Территория проведения Игры.

Установленные Правилами проведения рекламной игры магазины и объекты общественного питания, расположенные на территории ТЦ «МОМО» г. Минск, пр-т Партизанский, 150А.

4. Период проведения Игры.

Игра проводится в период с 15.03.2018 г. по 01.07.2018 г., включая период розыгрыша и вручения призов.

5. Комиссия по проведению Игры.

Для контроля за ходом Игры создается Комиссия по ее проведению. Комиссия осуществляет свою деятельность в период проведения Игры. Комиссия состоит из председателя и 4 членов.

Председатель Комиссии:

Щербакова Светлана Владиславовна – управляющий ТЦ «МОМО» Иностранного унитарного производственно-коммерческого предприятия «БелВиллесден»:

Члены комиссии:

Никифорова Ольга Александровна – директор ООО «Мятный знак»;

Протько Марина Вячеславовна – главный бухгалтер ООО «Мятный знак»;

Шубич Татьяна Леонидовна, специалист по маркетингу ООО «Мятный знак»;

Бондаренко Надежда Дмитриевна – супервайзер ООО «Мятный знак».

Комиссия осуществляет контроль за соблюдением установленных Правил проведения Игры, рассматривает возникшие жалобы и предложения со стороны Участников.

Члены комиссии обязаны осуществлять возложенные на них полномочия в течение срока проведения Игры.

6. Цель игры.

Игра проводится в целях продвижения товаров и услуг, реализуемых в магазинах и объектах общественного питания со следующими названиями, расположенных на территории ТЦ «МОМО».

BagStory (БэгСтори)	Проспорт	Том Far
7 КАРАТ	ANYCASE	Adidas
Health&Beauty в период с 15.03.18 г. по 30.03.18 г.	Изготовление ключей «Сам Мастерс»	Евросеть (кроме оплат сотовой связи)
Silver&Silver	Сухофрукты и орехи	All tour.by
LC Waikiki	ЧАЙ КОФЕ	Спортмастер
ЭЛЕКТРОСИЛА	Специи OrGer	Valeon
Цифровой Фото Экспресс	Hand Made	Акварель
Рыболов. Охота и рыбалка	SELA	Galanteya
Party Mixx	Marko	Eliz
MILE	Rylko	Respect
Yves Rocher	TBOE	Sister's
Ювелирный магазин "585"	FAER&YUMAN	O'stin men
Ziko	MONTRE	Versado (Версадо)
OODJI	Артимода	Hunkemoller
JK beauty style	Мегатоп	Mothercare
Merci Beauty Bar	Mark Formele	Savage
Букваешка	Bag Street	Ассадики
Стильный дом	Ачоса	Гуляндия
Веревочный городок	Rieker	Арт -территория
Skechers	Буслик	O'stin women
Flormar	Kapika	Головные уборы
Оптика WDL	TOM	Milavitsa
Vino&Vino (кроме алкогольных, слабоалкогольных напитков, пива, табачных изделий)	Кондитерская «Тьери» (кроме алкогольных, слабоалкогольных напитков, пива, табачных изделий)	Кафе «Гараж» (кроме алкогольных, слабоалкогольных напитков, пива, табачных изделий)
Cinnabon (кроме алкогольных, слабоалкогольных напитков, пива, табачных изделий)	Папа Тако (кроме алкогольных, слабоалкогольных напитков, пива, табачных изделий)	Пицца Темпо (кроме алкогольных, слабоалкогольных напитков, пива, табачных изделий)
Vegans BY (кроме алкогольных, слабоалкогольных напитков, пива, табачных изделий) в период с 15.03.18 г. по 30.04.18 г.	МАМАДОМА (кроме алкогольных, слабоалкогольных напитков, пива, табачных изделий)	Крошка-Картошка (кроме алкогольных, слабоалкогольных напитков, пива, табачных изделий)
Салон связи «МТС» (кроме оплат сотовой связи)	Салон связи «Velcom» (кроме оплат сотовой связи)	Салон связи «НА СВЯЗИ» (кроме оплат сотовой связи)
Планета косметики	Shagovita	Anna-Victoria
MINA	Калінка	Sconti autlet
Цветы «ИРИС»	Jas	Джакетта
Diva	Provokator	Xiaomi
Парфюмерия	Episodes	Verally
OLIVER WEBER	LUBAWA	Goodok.by
Планета подарков	Кравт	McDonalds
Детский клуб «Йети и Дети»	By o la la ...! (Бай о ла ла ...!)	СУШИ ВЕСЛА
Baskin Robbins	Островок	Кофе Саунд
Fashion Protes (Фэшн Протест)	Страховые услуги	Соко бар
Colin's	ELIS (ЭЛИС)	

7. Участники Игры.

7.1. Участниками Игры могут быть:

• граждане Республики Беларусь, достигшие 18 лет.

• иностранные граждане, имеющие вид на жительство в Республике Беларусь и постоянно проживающие на территории Республики Беларусь и достигшие 18 лет.

• лица без гражданства, имеющие вид на жительство в Республике Беларусь, постоянно проживающие на территории Республики Беларусь и достигшие 18 лет.

• лица без гражданства, которым предоставлен статус беженца в Республике Беларусь и достигшие 18 лет.

7.2. Участниками Игры не могут быть члены Комиссии, а также лица, состоящие в трудовых отношениях с организатором, их супруги, их близкие родственники и лица, находящиеся с ними в отношениях свойства.

8. Условия участия в Игре.

8.1. Для участия в Игре физическому лицу необходимо:

8.1.1. В период с 10.00 15.03.2018 г. по 15.30 27.05.2018 г. совершить покупки/оплатить услуги на сумму не менее 50 (пятидесяти) белорусских рублей 00 копеек в участвующих в игре магазинах и объектах общественного питания ТЦ «МОМО» (чеки из разных магазинов и объектов общественного питания ТЦ «МОМО», датированные одним днем суммируются). Список магазинов и объектов общественного питания, участвующих в Игре, указан в п. 6 настоящих Правил.

8.1.2. В период с 12.00 15.03.2018 г. по 15.45 27.05.2018 г. зарегистрировать чек (чеки) на промо-стойке Игры в ТЦ «МОМО» на первом этаже красного атриума и заполнить карточку участника Игры.

8.1.2.1. Карточка участника Игры состоит из двух частей и содержит следующие обязательные для заполнения поля:

«Фамилия», «Имя», «Отчество», «Адрес проживания», «Контактный телефон», «Дата заполнения», «Подпись».

Порядковый номер участника Игры содержится на двух отрывных частях карточки участника. Одна часть карточки с порядковым номером передается участнику Игры, вторая часть с таким же порядковым номером и с заполненными участником личными данными забрасывается в лототрон для участия в розыгрыше призов Игры.

8.2. Промо-стойка работает с 15.03.2018 г. по 26.05.2018 г. с 12.00 до 20.00, 27.05.2018 г. с 12.00 до 15.45.

8.3. Чек (чеки), на который уже оформлена карточка участника, не может быть использован повторно, на обратной стороне чека делается пометка с номером карточки участника и ставится штамп «МОМО игра».

8.4. На каждые 50 (пятьдесят) белорусских рублей выдается 1 (одна) карточка участника. Один участник в период с 15.03.2018 г. по 27.05.2018 г. может заполнять неограниченное количество карточек.

8.5. Не допускаются к участию в Игре физические лица, которые:

– не зарегистрировали чек (чеки) на промо-стойке Игры в ТЦ «МОМО»;

– совершили покупки/оплатили услуги до 10.00 15.03.2018 г. или после 15.30 27.05.2018 г.

8.6. Сохранить до выдачи Приза оригинал чека (чеков) и карточку Участника с порядковым номером, подтверждающие факт совершения покупки/оплаты услуги, а также регистрации.

9. Состав и размер призового фонда.

Призовой фонд Игры в размере 3438 (три тысячи четыреста тридцать восемь) белорусских рублей 82 копейки, формируется за счет денежных средств Заинтересованного лица и состоит из:

№ п/п	Наименование приза	Кол-во (шт.)	Цена, бел. руб.	Общая стоимость, бел. руб.
1	Туристическое путешествие на 4 человека по маршруту: Минск – Берлин – Амстердам – Брюссель – Париж – Реймс –Люксембург-Трир* – Минск, согласно графику на сайте ТКООО «Турлюкс» 2018 (www.tourlux.com). **Программа тура:** 1-й день: 05.00 – Выезд из Минска (ст. Дружная). Транзит по территории РБ (~350 км), прохождение границы РБ и РП. Транзит по Польше (~700 км). При благоприятном прохождении границы и движении по маршруту – возможно посещение польского города Познань*. Ночлег в отеле на территории РП. 2-й день: Завтрак. Переезд в Берлин (~100 км). Обзорная экскурсия по городу (1,5 часа): Александр-Плац, Ратуша, квартал Св. Николая, Унтер ден Линден, Рейстаг. Свободное время (не более 1,5 часов). Переезд. (~650 км). Ночлег на территории Голландии. 3-й день: Прибытие в Амстердам. Посещение сыроварни в Голландии* Обзорная экскурсия по городу: площадь Дам, Королевский Дворец, квартал красных фонарей, фабрика бриллиантов. Прогулка на кораблике по каналам Амстердама*. Свободное время. Ночлег на территории Бельгии. 4-й день: Завтрак. Переезд в Брюссель – столицу Бельгии. Прогулка и осмотр самой красивой площади Европы Гранд Плас, манекен Пис, собора св. Михаила. Переезд в Париж (~350 км). Прогулка на корабликах по Сене*, подъем на Эйфелеву башню*. Ночлег в отеле в предместье Парижа. 5-й день: Завтрак. Посещение Диснейленда, проезд на метро и электричке. Ночлег в отеле в предместье Парижа. 6-й день: Завтрак. Поездка в Версаль* Прогулка по Версалю с аудиогидом*. Переезд в Реймс (~150 км) – столицу французской провинции Шампань – родину шампанского. Прогулка по историческому центру города с посещением самого известного во Франции собора – Нотр Дам Де Реймс, где короновались французские монархи и где можно увидеть витражи М. Шагала. Возможна дегустация шампанского. * Ночлег в отеле во Франции. (~190 км). 7-й день: Завтрак. Переезд в Великое Герцогство Люксембург. (~100 км) Обзорная экскурсия по городу. (1,5 часа) собор Нотр-Дам, Герцогский дворец, площадь Оружия, казематы, район Кирхсберг. Выезд в Польшу. По дороге возможен заезд в Трир*(осуществляется при желании всей группы). Ночлег в отеле на территории Польши. 8-й день: Завтрак. Транзит по территории РП. Прибытие на границу РП и РБ около 23.00. Прохождение границы. Прибытие в Минск утром следующего дня. *За дополнительную плату согласно прейскуранту, размещенному на сайте www.tourlux.com **Дата, время начала и окончания туристического путешествия.** Дата и время начала: согласно графику на сайте ТКООО «Турлюкс» 2018 (www.tourlux.com). Дата и время окончания: на восьмой день после выезда. **Порядок встречи и проводов, сопровождения туриста.** – сопровождение: сопровождающий компании. **Характеристика транспортных средств, сроки стыковок (совмещений) рейсов.** – вид транспортного средства основной перевозки (автобус, самолет и т. д.): Проезд автобусом евро класса. **Характеристика объектов для размещения туристов.** – классификация по законодательству страны (места) временного пребывания (вид и категория средства размещения): ночлеги в транзитных отелях. – характеристика номер: Однокомнатный двухместный номер стандарт. – правила временного проживания (дата и время выселения из номера и др.): согласно правилам отеля. **Порядок обеспечения питания туриста.** – в средстве размещения: 7 завтраков.	1	3 006,20	3 438,82
	Перечень и характеристика иных туристических услуг. – экскурсионные услуги: экскурсионное обслуживание по программе (кроме доп. экскурсий и входных билетов). Посещение Диснейленда (включена в стоимость). – трансфер: По маршруту. **Прочие условия.** – турист обязан до выезда: заключить договор страхования от несчастных случаев и болезней на время поездки за границу в пользу туриста и оплатить поездку; – турист обязан при выезде в страну временного пребывания иметь с собой денежные средства в сумме не менее: 50 евро на один день пребывания; Турист обязан оформить (получить) визу на себя и обеспечить оформление (получение) визы иными туристами, если это предусмотрено порядком въезда, выезда, пребывания и транзитного проезда, установленным страной временного пребывания			
	Денежная сумма		432,62	

10. Порядок проведения розыгрыша призового фонда.

10.1. Место проведения розыгрышей – Республика Беларусь, г. Минск, пр-т Партизанский, 150 А (ТЦ «МОМО») 27 мая 2018 г. в 16.00.

10.2. Розыгрыш призового фонда проводится открыто с возможностью присутствия на нем участников Игры. Результаты розыгрыша Игры не должны зависеть от воли Организатора и не могут быть никем специально устроены.

10.3. Розыгрыш осуществляется с помощью лототрона. Все карточки участников, соответствующие Правилам, в присутствии членов Комиссии перемешиваются, затем один из членов Комиссии или выбранный ими любой желающий из присутствующих на розыгрыше посетителей торгового центра путем случайного выбора достает из лототрона карточку Участника — так определяется Победитель розыгрыша Приза.

10.4. После определения Победителя Приза для обеспечения полной выдачи приза Организатор определяет одного Резервного победителя. Определение Резервного победителя происходит согласно порядку, установленному п.10.3. Правил.

11. Срок и способ информирования победителя розыгрыша призового фонда. Место, порядок и срок выдачи выигрыша.

11.1. Организатор уведомляет Победителя/Резервного победителя о выигрыше письменно заказным письмом с уведомлением и по телефону в сроки, указанные в Таблице 1.

11.2. Выдача приза проводится по адресу: г. Минск, пр-т Партизанский, 150а (инфоцентр ТЦ «МОМО») с 17.00 до 20.00 в сроки, указанные в Таблице 1.

Таблица 1

Сроки уведомления	Сроки выдачи Приза
Основные победители	
по 30.05.2018 г. включительно	по 14.06.2018 г. включительно
Резервные победители	
в течение 2 (двух) дней с момента определения Победителем Приза, но не позднее 16.06.2018 г.	по 01.07.2018 г. включительно

11.3. В случае если в момент проведения розыгрыша Победитель, выигравший Приз, присутствуют на розыгрыше, то вручение Приза может осуществляться в день проведения розыгрыша сразу после проведения розыгрыша до 20.00.

11.4. При получении приза Победитель должен представить Организатору паспорт, карточку участника Игры с выигравшим номером и оригинал чека (чеков), подтверждающий (-ие) совершение покупки/оплату услуги.

11.5. В случае если Победитель не может получить Приз лично, Приз может получить его законный представитель (доверенное лицо), предоставив лично доверенность от Победителя на получение Приза, заверенную нотариально.

11.6. Призы вручаются Резервным победителям в случае если основной Победитель:

– отказывается от получения Приза, о чем письменно извещает Организатора;

– не представляет необходимые подтверждающие документы, указанные в Правилах, в сроки и в порядке, установленные Правилами;

– не является для получения Приза в сроки, установленные Правилами.

– не выполнил все условия Игры, установленные Правилами.

11.7. Выплата денежного эквивалента Приза не допускается.

11.8. Начисление, удержание и перечисление подоходного налога проводится в порядке, установленном Особенной частью Налогового кодекса Республики Беларусь и осуществляется Организатором. Удержание с Победителей подоходного налога, исчисленного Организатором в соответствии с законодательством Республики Беларусь, производится Организатором (выступающим налоговым агентом) в момент выдачи Приза из денежной части Приза (денежная часть приза удерживается Организатором для уплаты подоходного налога в установленном размере).

12. Права и обязанности участников Игры.

12.1. Принимая участие в Игре, участники подтверждают свое ознакомление и согласие со всеми условиями Правил, а также принимают на себя обязательство выполнять все требования Правил и законодательства, вытекающие из участия в Игре и/или связанные с получением призов.

12.2. Победители дает свое согласие на рекламные интервью об участии в Игре, в том числе по радио, телевидению, в глобальной компьютерной сети Интернет, а равно и в иных средствах массовой информации, а также сниматься для изготовления графических рекламных материалов без уплаты им какого-либо вознаграждения в рамках данной Игры.

12.3. Факт участия в Игре подразумевает, что ее участники соглашаются с тем, что в рамках данной Игры их имена, фамилии, отчества, фотографии, аудио и видео интервью и иные материалы о них могут быть использованы Организатором в целях проведения данной Игры. Все права, в том числе исключительные имущественные права, на такие интервью и результаты съемки будут принадлежать Организатору.

12.4. Победители, претендующие на получение призов, обязуются заполнить и подписать все необходимые для их получения документы, представляемые Организатором, выполнить все условия, предусмотренные Правилами, а также формальности, необходимые для получения призов.

13. Наименование печатного издания средства массовой информации для публикации Правил и результатов розыгрышей, сроки публикации.

13.1. Правила Игры подлежат публикации в газете «Звязда» до начала Игры.

13.2. Результаты розыгрышей Игры подлежат публикации в газете «Звязда» не позднее 27.06.2018 г.

14. Порядок предоставления информации по вопросам проведения Игры.

14.1. Все возможные вопросы и претензии участников в отношении организации и условий передачи призов должны быть адресованы Организатору Игры по адресу: 220030, Республика Беларусь, г. Минск, ул. Октябрьская, 19Б, оф. 6, этаж 3.

14.2. Информацию об условиях участия и проведения Игры с 15.03.2018 г. по 01.07.2018 г. можно получить по телефону 8 033 335 51 10 с 10.00 до 17.00.

15. Общие положения.

15.1. Организатор не вступает в споры между участниками относительно определения собственника выигранного Приза и/или претендентов на получение Приза.

15.2. Организатор не несет ответственности за качество работы почтовых служб, в частности, за недоставку либо несвоевременную доставку почтовой корреспонденции.

Свидетельство о государственной регистрации рекламной игры № 3222 от 06.03.2018 выдано Министерством антимонопольного регулирования и торговли Республики Беларусь

КУ́ПАЛЬНЫХ СПРАЎ МАЙСТРЫ

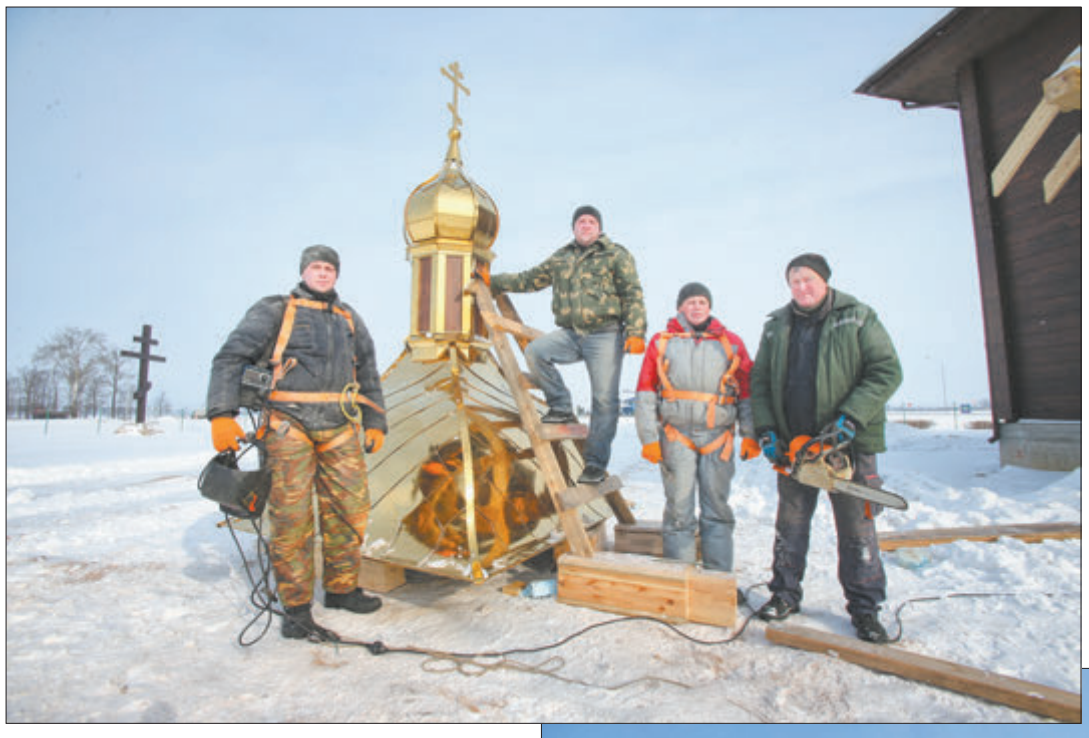

Брыгада будаўнікоў па ўзвядзенні культавых аб'ектаў — Аляксандр РОСЛАЎЦАЎ, Іосіф ШЫРОКІ, Чэслаў ВАХОВІЧ, Сяргей БАТУРА, завяршаюць яшчэ адзін — пазалочаны купал для праваслаўнага храма, які будуецца на ўездзе ў Слуцк. Брыгаду можна назваць спецыялістамі шырокага профілю — мулярамі, плітачнікамі, зваршчыкамі, сталярамі, аддзелачнікамі. Але фішка калектыву ў тым, што яны выконваюць эксклюзіўныя заказы — вырабляюць канструкцыі шатроў, барабанаў і купалаў, «апранаюць» іх у золата, устанаўліваюць на будынак. А таксама робяць кроўлю стромкіх дахаў бажніц. Будаўнічая геаграфія аб'ектаў духоўнага прызначэння, якія ўжо ўпрыгожваюць многія вёскі, былыя мястэчкі і гарады, сведчыць пра запатрабаванасць і майстэрства калектыву. Магілёўская, Віцебская, Мінская вобласці, Докшыцкі і Бялыніцкі раёны, горад Мінск. Гэта толькі невялікі спіс месцаў, дзе ўзвышаюцца і зіхацяць над наваколлем іх храмы. Толькі ў Слуцкім раёне гэты праваслаўны храм — ужо чацвёрты на ліку бляхароў-кровельшчыкаў.

Яны сустрэліся дзесяць гадоў таму. Хто з Ліды, хто з Бягомля, Мінска, Навагрудскай Любчы. Каб працягваць адраджэнне духоўных традыцый.

Анатоль КЛЯШЧУК, фота аўтара.
Слуцкі раён.

Центр Промышленной Оценки

- **Организация аукционов**
- **Оценка всех видов имущества**

Извещение о проведении повторного аукциона

Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703
Продавец	РУП «СМТ № 22», Витебская обл., г. Полоцк, ул. Шенягина, д. 54. Тел.: + 375 (214) 48-30-01,48-30-02, 48-30-03

Лот № 1

Имущество, в составе объектов недвижимости, оборудования, материалов, реализуемое одним лотом, в составе

Наименование	Общ. пл.	Инв. номер
Производственный корпус	4234,2 кв. м	250/D-36006

Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 23-2, в 0,3 км к востоку от д. Ксты

Обременения	Договор аренды. Подробная информация на сайте www.cpo.by

Канализационная насосная станция ливневая (составные части и принадлежности: подземная часть, бетонное покрытие (2833 кв. м); ограждение (панели железобетонные) длиной 193,2 м; ограждение (кирпичи) длиной 9,6 м; дороги и проезды заводской территории наружной площадью 159 кв. м (покрытие бетонное; плиты железобетонные); ворота (1/2 часть))	223,1 кв. м	250/C-34540

Адрес: Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 23Г, в 0,3 км к востоку от д. Ксты

Внеплощадочная канализационная сеть ливневая (составные части и принадлежности: участок сети (трубопровод напорный от КНС (ливневой) до К1, колодец К1, трубопровод безнапорный от К1 до К))	785 м	250/C-39078

Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 12 в 0,3 км к востоку от д. Ксты, внеплощадочная канализационная сеть ливневая от КНС (ливневой) до колодца в г. Полоцке, р-н ул. Строительной, 30/6

Сеть ливневой канализации (составные части и принадлежности: сеть ливневой канализации, в т. ч. трубопровод безнапорный, 87 колодцев, 12 дождеприемников, 25 выпусков)	2160,5 м	250/C-36840

Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, в 0,3 км к востоку от д. Ксты, сеть ливневой канализации

В состав лота входит следующее оборудование:

насос ФГГ 50/12,5, инв. № 05150, насос ФГГ 50/12,5, инв. № 05151, насос ФГГ 50/12,5, инв. № 05152, мост. кран 16-5к-22.5-16-У3, инв. № 02244, мост. кран 16-5к-22.5-16-У3, инв. № 02245, электротельфер канатный 0,5 т, б/н, насос «Гном», б/н

С перечнем материальных запасов (сырье, материалы, инвентарь), входящих в состав предмета аукциона, можно ознакомиться на сайте организатора аукциона WWW.CPO.BY

Сведения о земельном участке	Для обслуживания здания канализационной насосной станции предоставлен участок на праве постоянного пользования общ. пл. 0,6463 га

Начальная цена с НДС 20 %: 286 990,39 белорусских рублей
Шаг аукциона: **14 349,52** белорусских рублей

Порядок ознакомления по лоту № 1: осуществляется в рабочие дни с 9.00 до 16.00, перерыв с 12.00 до 13.00. Ответственное лицо: Абловацкий Петр Владимирович, ведущий механик, тел. 8 029 212-15-01

Лот № 2

Имущество, в составе объектов недвижимости, оборудования, материалов, реализуемое одним лотом, в составе

Наименование	Общ. пл.	Инв. номер
Цех деревообработки с пилорамой, сушилкой и котельной (составные части и принадлежности: навес, пристройка (навес), котельная, дороги и проезды заводской территории наружной площадью 2936 кв. м; забор (панели железобетонные) длиной 55,8 м; забор (панели железобетонные) длиной 11,8 м; забор (кирпичи) длиной 4,1 м; забор (панели железобетонные) длиной 8,2 м)	2439,5 кв. м	250/C-34934

Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с,12Б, в 0,3 км к востоку от д. Ксты

Вагон-бытовка (составные части и принадлежности: терраса)	164,4 кв. м	250/C-34538

Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 12Б/2, в 0,3 км к востоку от д. Ксты

Дом-вагон «Нева»	164,8 кв. м	250/C-34539

Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 12Б/3, в 0,3 км к востоку от д. Ксты

Тепловая сеть (составные части и принадлежности: участок тепловой сети: здания формовочного цеха, сооружений бытовых помещений (трубопровод тепловой сети от наружной стены здания котельной до наружной стены здания формовочного цеха; трубопровод тепловой сети от врезки (т. 1) до наружной стены сооружения бытового помещения производства участка № 3; трубопровод тепловой сети от наружной сети сооружения бытового помещения производства № 3 до наружной стены сооружения бытового помещения производства ПТК; участок тепловой сети от врезки (т. 2) до наружной стены сооружения бытового помещения)	236,8 м	250/C-39081

Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 12 в 0,3 км к востоку от д. Ксты, тепловая сеть

В состав лота входит следующее оборудование

Наименование	Инв. №	Наименование	Инв.№
Циклон бункерный	б/н – 3 единицы	Электровентилятор	б/н – 3 единицы
Котлоагрегат КВ-Т-0.5	40035	Рама лесопильная Р-63-НБ	44145
Кран мостовой 16-5К-22.5	41057	Рама лесопильная Р-63-НБ	44146
Улавливатель отходов УВП-1200	41603	Улавливатель отходов УВП-1200	41604

С перечнем оборудования, материальных запасов (сырье, материалы, инвентарь), входящих в состав предмета аукциона, можно ознакомиться на сайте организатора аукциона WWW.CPO.BY

Обременения	Договор аренды. Подробная информация на сайте www.cpo.by
Сведения о земельном участке	Для обслуживания здания цеха деревообработки предоставлен участок на праве постоянного пользования общ. пл. 1,1987 га. Ограничения (обременения) прав: охранная зона электрических сетей напряжением до 1000 В, площадь 0,0223 га

Начальная цена с НДС 20 %: 121 575,25 белорусских рублей
Шаг аукциона: **6 078,76** белорусских рублей

Порядок ознакомления по лоту № 2: осуществляется в рабочие дни с 9.00 до 16.00, перерыв с 12.00 до 13.00. Ответственное лицо: Мысник Наталья Васильевна, заместитель управляющего, тел. +375 29 516-32-23

Лот № 3

Наименование	Общ. пл.	Инв. номер
Элементы благоустройства (составные части и принадлежности: покрытие бетонное, ограждение (литер Б), ворота (литер б1), калитка (литер б2)	1626 кв. м	250/C-43117

Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, в 0,3 км к востоку от д. Ксты, элементы благоустройства

Сведения о земельном участке	Для обслуживания сооружения элементов благоустройства с инвентарным номером 250/C-43117 предоставлен участок на праве постоянного пользования общ. пл. 0,1714 га

Начальная цена с НДС 20 %: 8163,00 белорусских рублей
Шаг аукциона: **408,15** белорусских рублей

Порядок ознакомления по лоту № 3: осуществляется в рабочие дни с 9.00 до 16.00, перерыв с 12.00 до 13.00. Ответственное лицо: Мысник Наталья Васильевна, заместитель управляющего, тел. +375 29 516-32-23

Лот № 4

Наименование	Общ. пл.	Инв. номер
Производственный корпус (составные части и принадлежности: общее благоустройство территории – забор (кирпич), две калитки, забор (металл), забор (панели железобетонные – 24,0 м и 280,9 м), дороги и проезды заводской территории, покрытие бетонное, плиты железобетонные)	5694,7 кв. м	250/D-36976

Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 12-1, в 0,3 км к востоку от д. Ксты

В состав лота входит следующее оборудование

Наименование	Инв. №	Наименование	Инв. №
Кран мостовой электрический однобалочный Л-595	41070	Кран мостовой 16-5К-22,5	41071

С перечнем оборудования, материальных запасов (сырье, материалы, инвентарь), входящих в состав предмета аукциона, можно ознакомиться на сайте организатора аукциона WWW.CPO.BY

Обременения	Договор аренды. Подробная информация на сайте www.cpo.by

Начальная цена с НДС 20 %: 1 150 522,04 белорусских рублей
Шаг аукциона: **57 526,10** белорусских рублей

Лот № 5

Наименование	Общ. пл.	Инв. номер
Производственный корпус (составные части и принадлежности: бетонносмесительный цех, склад готовой продукции; общее благоустройство территории – забор (кирпич), две калитки, забор (металл), забор (панели железобетонные – 24,0 м и 280,9 м), дороги и проезды заводской территории, покрытие бетонное, плиты железобетонные)	11 371,2 кв. м	250/D-36977

Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 12-2, в 0,3 км к востоку от д. Ксты

Внутриплощадочная канализационная сеть (составные части и принадлежности: трубопровод, безнапорный, трубопровод, 45 колодцев, 4 дождеприемника, 17 выпусков)	1707,0 м	250/D-37674

Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с,12, в 0,3 км к востоку от д. Ксты, канализационная сеть

В состав лота входит следующее оборудование

Наименование	Инв. №	Наименование	Инв. №
Кран мостовой 16-5К-22,5	41067	Кран мостовой 16-5К-22,5	41068
Кран мостовой 16-5К-22,5	41069	Кран мостовой 16-5К-22,5	41058
Трансформаторная подстанция ТМ-1000	40036	Трансформаторная подстанция ТМ-1000	40037
Подмости шарнирно-панельные	07403	Подмости шарнирно-панельные	07404
Формы для изготовления бетонных образцов 100*100 (5 компл. по 2 шт.)	44102	Формы для изготовления бетонных образцов 100*100 (2 компл. по 3 шт.)	44106

С перечнем оборудования, материальных запасов (сырье, материалы, инвентарь), входящих в состав предмета аукциона, можно ознакомиться на сайте организатора аукциона WWW.CPO.BY

Начальная цена с НДС 20 %: 2 057 088,37 белорусских рублей
Шаг аукциона: **102 854,42** белорусских рублей

Лот № 6

Наименование	Общ. пл.	Инв. номер
Складское помещение (составные части и принадлежности: рампа (59/100); общее благоустройство территории – забор (кирпич), две калитки, забор (металл), забор (панели железобетонные – 24,0 м и 280,9 м), дороги и проезды заводской территории, покрытие бетонное, плиты железобетонные)	970,8 кв. м	250/D-36978

Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 12-3, в 0,3 км к востоку от д. Ксты

В состав лота входит следующее оборудование

Наименование	Инв. №	Наименование	Инв. №
Нивелир С-330	00081	Нивелир С-330	00519
Аппарат сварочный АС-150	42017	Трансформатор ТДМ-403 У2	00482
Инвертор сварочный ZX7-160	00480	Блок снижения напряжения БСН1СУ3	00489
Насос Гном 16*16	00487		

С перечнем оборудования, материальных запасов (сырье, материалы, инвентарь), входящих в состав предмета аукциона, можно ознакомиться на сайте организатора аукциона WWW.CPO.BY

Начальная цена с НДС 20 %: 93 253,79 белорусских рублей
Шаг аукциона: **4662,69** белорусских рублей

Лот № 7

Наименование	Общ. пл.	Инв. номер
Складское помещение (составные части и принадлежности: рампа (41/100); общее благоустройство территории – забор (кирпич), две калитки, забор (металл), забор (панели железобетонные – 24,0 м и 280,9 м), дороги и проезды заводской территории, покрытие бетонное, плиты железобетонные)	683,5 кв. м	250/D-36979

Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 12-4, в 0,3 км к востоку от д. Ксты

В состав лота входит следующее оборудование: линия по производству блоков из ячеистого бетона, инв. № 41080

Начальная цена с НДС 20 %: 66 006,00 белорусских рублей
Шаг аукциона: **3300,30** белорусских рублей

Лот № 8

Наименование	Общ. пл.	Инв. номер
Производственное помещение (составные части и принадлежности: общее благоустройство территории – забор (кирпич), две калитки, забор (металл), забор (панели железобетонные – 24,0 м и 280,9 м), дороги и проезды заводской территории, покрытие бетонное, плиты железобетонные)	551,6 кв. м	250/D-36980

Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 12-5, в 0,3 км к востоку от д. Ксты

Обременения	Договор аренды. Подробная информация на сайте www.cpo.by

С перечнем оборудования, материальных запасов (сырье, материалы, инвентарь), входящих в состав предмета аукциона, можно ознакомиться на сайте организатора аукциона WWW.CPO.BY

Начальная цена с НДС 20 %: 66 384,39 белорусских рублей
Шаг аукциона: **3 319,22** белорусских рублей

Лот № 9

Наименование	Общ. пл.	Инв. номер
Складское помещение (составные части и принадлежности: общее благоустройство территории – забор (кирпич), две калитки, забор (металл), забор (панели железобетонные – 24,0 м и 280,9 м), дороги и проезды заводской территории, покрытие бетонное, плиты железобетонные)	709,4 кв. м	250/D-36981

Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 12-6, в 0,3 км к востоку от д. Ксты

Обременения	Договор аренды. Подробная информация на сайте www.cpo.by

Начальная цена с НДС 20 %: 80 820,00 белорусских рублей
Шаг аукциона: **4041,00** белорусских рублей

Лот № 10

Наименование	Общ. пл.	Инв. номер
Складское помещение (Составные части и принадлежности: общее благоустройство территории – забор (кирпич), две калитки, забор (металл), забор (панели железобетонные – 24,0 м и 280,9 м), дороги и проезды заводской территории, покрытие бетонное, плиты железобетонные)	364,9 кв. м	250/D-36982

Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 12–7, в 0,3 км к востоку от д. Ксты

С перечнем оборудования, материальных запасов (сырье, материалы, инвентарь), входящих в состав предмета аукциона, можно ознакомиться на сайте организатора аукциона WWW.CPO.BY

Начальная цена с НДС 20 %: 47 459,68 белорусских рублей
Шаг аукциона: **2 372,98** белорусских рублей

Лот № 11

Наименование	Общ. пл.	Инв. номер
Складское помещение со стоянкой для автомашин (составные части и принадлежности: общее благоустройство территории – забор (кирпич), две калитки, забор (металл), забор (панели железобетонные – 24,0 м и 280,9 м), дороги и проезды заводской территории, покрытие бетонное, плиты железобетонные)	1093,7 кв. м	250/D-36983

Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 12-8, в 0,3 км к востоку от д. Ксты

Обременения	Договор аренды. Подробная информация на сайте www.cpo.by

Начальная цена с НДС 20 %: 119 640,00 белорусских рублей
Шаг аукциона: **5 982,00** белорусских рублей

Лот № 12

Наименование	Общ. пл.	Инв. номер
Складское помещение (Составные части и принадлежности: общее благоустройство территории – забор (кирпич), две калитки, забор (металл), забор (панели железобетонные – 24,0 м и 280,9 м), дороги и проезды заводской территории, покрытие бетонное, плиты железобетонные)	190,3 кв. м	250/D-36984

Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 12-9, в 0,3 км к востоку от д. Ксты

Начальная цена с НДС 20 %: 24 960,00 белорусских рублей
Шаг аукциона: **1 248,00** белорусских рублей

Порядок ознакомления по лотам №№ 4–12: осуществляется в рабочие дни с 9.00 до 16.00, перерыв с 12.00 до 13.00. Ответственное лицо: Мысник Наталья Васильевна, заместитель управляющего, тел. +375 (29) 516-32-32

Лот № 13

Имущество, в составе объектов недвижимости, оборудования, материалов, реализуемое одним лотом, в составе

Наименование (назначение)	Общ. пл.	Инв. номер
Здание автовесовой (здание административно-хозяйственное)	128,7 кв. м	250/C-33939

Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 12А/1, в 0,3 км к востоку от д. Ксты

Железнодорожные подъездные пути (сооружение специализированное железнодорожного транспорта)	1542,4 м	250/C-43216

Составные части и принадлежности: подъездной путь, в т. ч. переезд, три водопропускные трубы; подъездной путь, в т. ч. повышенный путь; подъездной путь, в т. ч. стрелочный перевод; подъездной путь, в т. ч. стрелочный перевод

Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 12А, в 0,3 км к востоку от д. Ксты

Здание бытовых помещений (здание административно-хозяйственное)	110,8 кв. м	250/C-33938

Составные части и принадлежности: дороги и проезды заводской территории наружной площадью 7735 кв. м; забор (металл) длиной 19 м; забор (панели железобетонные) длиной 71,7 м; забор (столбы ограждения 20 шт.); забор (панели железобетонные) длиной 181,8 м; забор (металл) длиной 2 м; калитка; забор (металл) длиной 98,1 м; 2 ворот; забор (металл) длиной 49,5 м

Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 12А/5, в 0,3 км к востоку от д. Ксты

Компрессорная с центральным тепловым пунктом (здание специализированное коммунального хозяйства)	586,6 кв. м	250/C-37672

Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 12А, в 0,3 км к востоку от д. Ксты

Склад извести (здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ)	65,8 кв. м	250/C-33940

Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 12А/2, в 0,3 км к востоку от д. Ксты

Склад цемента (здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ)	68,3 кв. м	250/C-34542

Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 12А/4, в 0,3 км к востоку от д. Ксты

Склад цемента (здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ)	67,8 кв. м	250/C-34543

Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 12А/3, в 0,3 км к востоку от д. Ксты

Склад цемента (сооружение специализированное складов, хранилищ)	61,3 кв. м	250/C-39624

Составные части и принадлежности: емкости

Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, в 0,3 км к востоку от д. Ксты, склад цемента

Здание теплогенераторной с котельной (здание специализированное коммунального хозяйства)	157,4 кв. м	250/C-33941

Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 12А/6, в 0,3 км к востоку от д.Ксты

Внеплощадочная водопроводная сеть хозпитьевая (сооружение специализированное водохозяйственного назначения)	988 м	250/C-39077

Составные части и принадлежности: участок сети (5 трубопроводов напорных, 4 колодца)

Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманском с/с, 12 в 0,3 км к востоку от д. Ксты от колодца в г. Полоцке, р-н ул. Строительной, 30/6 до колодца ВКЗ

Внутриплощадочная водопроводная сеть (сооружение специализированное водохозяйственного назначения)	867,2 м	250/C-37673

Составные части и принадлежности: трубопровод напорный, 11 колодцев, водопровод ввода

Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 12, в 0,3 км к востоку от д. Ксты, водопроводная сеть

Сети связи и сигнализации (сооружение специализированное связи)	750,1 м	250/C-39080

Составные части и принадлежности: участок линии электросвязи, участок линии телефонной канализации

Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 12 в 0,3 км к востоку от д. Ксты, сети связи и сигнализации территории УПТК

Электросети (сооружение специализированное энергетики)	658,4 м	250/C-43214

Составные части и принадлежности: два участка линии электропередачи

Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 12А, в 0,3 км к востоку от д. Ксты, электросети

В состав лота входит следующее оборудование

Наименование	Инв. №	Наименование	Инв. №
Весы автомобильные АЦ-40	47226	Емкость под известь V-10	42076
Установка мак-бетон (3 ед.)	42067, 42068, 42070	Трансформаторная подстанция ГКТП 10/04-160 кВт	40014

С перечнем оборудования, материальных запасов (сырье, материалы, инвентарь), входящих в состав предмета аукциона, можно ознакомиться на сайте организатора аукциона WWW.CPO.BY

Сведения о земельных участках	Для обслуживания сооружения железнодорожных подъездных путей с объектами хранения материалов предоставлен участок на праве постоянного пользования общ. пл. 7,9371 га. Ограничения (обременения) прав: охранная зона электрических сетей напряжением свыше 1000 В, площадь 0,5681 га
	Для содержания и обслуживания строений и сооружений производственной базы предоставлен участок на праве постоянного пользования общ. пл. 0,8240 га
	Для обслуживания опоры линии электропередачи 10 кВ сооружения электросети, продавцу на праве постоянного пользования предоставлены земельные участки пл. 0,0015 га (3 участка) и 0,0005 га

Начальная цена с НДС 20 %: 132 165,16 белорусских рублей
Шаг аукциона: **6 608,26** белорусских рублей

Порядок ознакомления по лоту № 13: осуществляется в рабочие дни с 9.00 до 16.00, перерыв с 13.00 до 14.00. Ответственное лицо: Мысник Наталья Васильевна, заместитель управляющего, тел. +375 29 516-32-23

Транспорт, спецтехника и оборудование, расположенные по адресу: Витебская область, Полоцкий район, Экиманский с/с, 0,3 км к востоку от д. Ксты, в составе

Лот №	Инв. №	Наименование предмета аукциона, год выпуска	Начальная стоимость, бел. руб. с учетом НДС	Шаг аукциона, бел. руб. с учетом НДС
14	01153	Автомобиль ГАЗ 31105 2224ВА-2	1037,60	51,88
15	03454	Дизмолот сваебойный МСДШ	3792,00	189,60
16	02500	Захват 1ПТМ 791170г/п 10т	288,00	14,40
17	02501	Захват 2ПТМ 791170г/п 5т	360,00	18,00
18	02218	Кран башенный БМ-401П	47 976,00	2398,80

Порядок ознакомления: осуществляется в рабочие дни с 9.00 до 16.00, перерыв с 12.00 до 13.00. Ответственное лицо: Абловацкий Петр Владимирович, ведущий механик, тел. +375 29 212-15-01

Оборудование, расположенное по адресу: Витебская область, Полоцкий район, Экиманский с/с, 0,3 км к востоку от д. Ксты, в составе

Лот №	Инв. №	Наименование предмета аукциона, год изготовления	Начальная стоимость, бел. руб. с учетом НДС	Шаг аукциона, бел. руб. с учетом НДС
19	31800	Агрегат сварочный АДД 4002 М2, 2006 г. в.	1056,00	52,80
20	31801	Агрегат сварочный АДД 4003, 2000 г. в.	912,00	45,60
21	05063	Дистилятор	60,00	3,00
22	00086	Измеритель дымности отработав-ших газов МЕТА-01 МП.01, 2009 г.	118,60	5,93
23	31798	Сварочный аппарат JASIC ARC-140, 2007 г. в.	9,60	0,48
24	05071	Станок шлифовальный 3К-634, 1987 г. в.	60,00	3,00
25	05061	Стенд Р-770, 1991 г. в.	309,60	15,48
26	05053	Тележка Э-312, 1991 г. в.	38,40	1,92
27	31816	Трансформатор ТДМ-403 У2	64,80	3,24
28	41227	Автоматический станок для резки штапика CKY-501	582,60	29,13
29	42020	Выпрямитель V-160 S, 2006 г. в.	68,00	3,40
30	42021	Выпрямитель дуговой сварки ВДМ-1202С, 2007 г.	273,00	13,65
31	47228	Комплект тензометрии BSS-2t с индикаторомCi 6001	38,40	1,92
32	47197	Машина испытательная ИП-100, 1994 г. в.	1011,60	50,58
33	40221	Парогазогенератор ПГГ-2	864,00	43,20
34	40015	Сварочный аппарат ВДМ-1201, 1991 г.	184,80	9,24
35	41228	Станок для зачистки углов профиля КТ-504/2, 2009 г.	1212,00	60,60
36	41044	Станок настольно-сверлильный ВШ-029	696,00	34,80
37	41048	Станок правильно-отрезной СМЖ 357К	792,00	39,60
38	42069	Станок точечной сварки МТ16/18, 1991 г.	676,80	33,84
39	44095	Станок шлифовальный 3К-1334	184,80	9,24
40	00464	Трансформатор сварочный ТДМ-252 У2	74,40	3,72
41	41065	Установка горизонтальная СМЖ-54А	1608,00	80,40
42	40024	Установка прогрева бетона КТП ТО 80-86 У1, 1996 г. в.	275,40	13,77
43	70223	Шкаф металлический, 2000 г. в.	53,60	2,68
44	8911	Блок-контейнер	729,20	36,46
45	8907	Блок-контейнер «Душевые кабины женские»	1434,40	71,72
46	30004	Нивелир НИ-3, зав. № 2359	84,00	4,20
47	00506	Теодолит 3Т5КП	302,40	15,12
48	04130	Штукатурная станция СШ-6	1128,00	56,40
49	04131	Штукатурная станция СШ-6	984,00	49,20
50	00485	Блок снижения напряжения БСН 1 СУЗ, 2008 г. в.	57,60	2,88
51	00486	Блок снижения напряжения БСН 1 СУЗ, 2008 г. в.	57,60	2,88
52	01207	Очиститель высокого давления Kranzle 800 TS T	432,00	21,60
53	01138	Станция прогрева бетона ТСД 3-80/0,38 У3	613,80	30,69
54	01139	Станция прогрева бетона ТСД 3-80/0,38 У3	613,80	30,69
55	00490	Трансформатор НТС 2.5У, 2011 г. в.	31,20	1,56
56	00491	Трансформатор НТС 2.5У, 2011 г. в.	31,20	1,56
57	00463	Трансформатор ТДМ-403У2, 2008 г. в.	64,80	3,24
58	01129	Установка для приготовления и выдачи раствора УПР-3	2224,80	111,24
59	01130	Установка для приготовления и выдачи раствора УПР-3	2224,80	111,24

С подробной информацией по предмету аукциона можно ознакомиться на сайте организатора аукциона WWW.CPO.BY

Порядок ознакомления: осуществляется в рабочие дни с 9.00 до 16.00, перерыв с 13.00 до 14.00. **По лотам №№ 19–26** ответственное лицо: Абловацкий Петр Владимирович, ведущий механик, тел. +375 29 212-15-01. **По лотам №№ 27–49** ответственное лицо: Зызников Виктор Иванович, заведующий базой, тел. +375 33 677-45-09. **По лотам №№ 50–59** ответственное лицо Свердлов Михаил Данилович, ведущий энергетик, тел. +375 29 516-31-13

Задаток 10 % от начальной цены предмета аукциона перечисляется на р/с **BY60BLBB30120191021390001001** в Дирекции «ОАО Белинвестбанк» по г. Минску и Минской области (адрес банка: г. Минск, ул. Коллекторная, 11), БИК BLBBBY2X, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»

Срок подписания договора купли-продажи: 10 (десять) рабочих дней после проведения аукциона

Срок оплаты: по лотам №№ 1–13: не более 30 (тридцати) дней со дня заключения договора купли-продажи (если иное не предусмотрено договором купли-продажи).

По лотам №№ 14–59 при цене продажи предмета аукциона в сумме до 49 999,99 BYN – срок оплаты не более **10** (десяти) дней со дня заключения договора купли-продажи. При цене продажи предмета аукциона в сумме свыше 50 000,00 BYN – срок оплаты не более **20** (двадцати) дней со дня заключения договора купли-продажи

Порядок оформления участия в аукционе и результатов торгов: аукцион проводится в соответствии с Положением о порядке продажи имущества ликвидируемого юридического лица с публичных торгов, утвержденным постановлением Совмина РБ от 8 января 2013 г. № 16 «О некоторых вопросах продажи имущества ликвидируемого юридического лица». К участию в торгах допускаются лица, подавшие организатору аукциона в указанный в извещении срок заявление с приложением всех необходимых документов, зарегистрированное в журнале регистрации заявлений на участие в торгах, и заключившие с организатором торгов договор о задатке. С подробной информацией о перечне предоставляемых документов, образцами заявления на участие в аукционе и договора о задатке, а также правилами проведения аукциона можно ознакомиться на сайте организатора аукциона **WWW.CPO.BY**

В случае признания торгов несостоявшимися в связи с тем, что заявление на участие в них было подано только одним участником либо для участия в них явился только один участник, возможна продажа предмета торгов этому участнику, по начальной цене, увеличенной на 5 %

Затраты на организацию и проведение торгов возмещаются организатору аукциона участником торгов, с которым заключается договор купли-продажи в течение 5 дней со дня проведения торгов

Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время до объявления его проданным без объяснения причин снятия

Предыдущее извещение о проведении аукциона опубликовано в газете «Звязда» от 20.02.2018 г.

Дата и время проведения аукциона: 28.03.2018 в 13.00 по адресу: РУП «СМТ № 22», Витебская обл., г. Полоцк, ул. Шенягина, д. 54, актовый зал

Дата и время окончания приема документов: 26.03.2018 до 17.00 по адресу: г. **Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки»**

Тел.: +375 17-280-36-37; +375 29-317-95-42.
Email: auction@cpo.by

Центр Промышленной Оценки

- **Организация аукционов**
- **Оценка всех видов имущества**

Извещение о проведении повторного аукциона

Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703
Продавец	ОАО «Белинвестбанк», г. Минск, пр-т Машерова, 29

Предмет аукциона

Квартира № 73, общ. пл. **86,9 кв. м** инв. номер **700/D-138302.** Адрес: **Могилевская обл., г. Могилев, пер. Урожайный, 10-73. Начальная цена без НДС – 81 543,22 бел. руб. (снижена на 10 %)**

Задаток 10 % от начальной цены предмета аукциона в белорусских рублях (BYN) перечисляется на р/с BY60BLBB30120191021390001001; нерезидентами РБ задаток может перечисляться в валютном эквиваленте по курсу Нацбанка РБ на дату платежа на в/с: в долларах США (USD) – BY76BLBB30120191021390001004; в евро (EUR) – BY33BLBB30120191021390001002; в российских рублях (RUB) – BY22BLBB30120191021390001006 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по г. Минску и Минской области (адрес банка: г. Минск, ул. Коллекторная, 11), БИК BLBBBY2X, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»

Срок заключения договора купли-продажи: 15 рабочих дней после проведения аукциона

Условия оплаты предмета аукциона: победитель аукциона или единственный участник аукциона, согласившийся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5 %, обязан произвести оплату в размере 100% стоимости имущества не позднее **30** календарных дней с момента заключения договора купли-продажи

Порядок проведения аукциона, оформления участия в аукционе, определения лица, выигравшего аукцион, а также возмещения затрат и оплаты вознаграждения за организацию аукциона оговорен в Условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.cpo.by.

Передача имущества победителю аукциона, заключившему договор купли-продажи, производится по акту приема-передачи в течение 5 рабочих дней с момента внесения оплаты в размере 100% стоимости недвижимого имущества.

Победителю аукциона (единственному участнику аукциона) обратиться за государственной регистрацией перехода права собственности на недвижимое имущество после передачи ему имущества в установленном порядке.

Расходы, связанные с организацией и проведением торгов, заключением (удостоверением) договора купли-продажи, государственной регистрацией договора и перехода права собственности на недвижимое имущество, несет победитель аукциона (единственный участник аукциона), заключивший договор купли-продажи

Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время до объявления его проданным без объяснения причин снятия

Предыдущее извещение о проведении аукциона опубликовано в газете «Звязда» от 23.01.2018 г.

Дата и время проведения аукциона	**13.04.2018** в 15.00 по адресу: **г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки»**
Дата и время окончания приема документов	**11.04.2018** до 17.00 по адресу: **г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки»**
Контактные телефоны	+375 17 280-36-37; +375 29 317-95-42. Email: auction@cpo.by

---

ООО «БелИнвестОценка»
извещает о проведении повторного открытого аукциона ПО ПРОДАЖЕ ОБЪЕКТОВ
Открытым акционерным обществом «ДОРОРС»

Лот №1. Капитальное строение (телятник) с инв. № 600/С-149893 общей площадью 886,60 кв. м, год постройки 1958. Капитальное строение (откормочник (телятник) с инв. № 600/С-149894 общей площадью 671,30 кв. м, год постройки – 1978. Начальная цена продажи – 224 000,00 (двести двадцать четыре тысячи белорусских рублей 00 копеек) с НДС. Задаток на участие в аукционе – 10 % от начальной цены продажи 22 400,00 (двадцать две тысячи четыреста белорусских рублей 00 копеек с НДС)

Объекты представляют собой одноэтажные кирпичные строения, перекрытия – деревянные балки, полы бетонные, проемы дверные и оконные деревянные.

Объекты расположены по адресу: **Республика Беларусь, Минская область, Минский р-н, Луговослободской с/с, 50/1, 50, район деревни Обчак** на земельном участке с кадастровым номером 623684100001000674, предоставленном на праве постоянного пользования. Описание права, ограничения (обременения) прав на земельный участок: водоохранная зона водозабора «Фелицианова», площадь 1,0224 га; охранных зонах ЛЭП напряжением свыше 1000 вольт, площадь 0,1214 га; охранных зонах ЛЭП напряжением свыше 1000 вольт, площадь 0,0328 га.

Аукцион состоится **20 марта 2018 г. в 14.00** по адресу: г. Минск, ул. Казинца, 62, актовый зал. Продавец объектов – Открытое акционерное общество «ДОРОРС».

Задаток перечисляется Организатору аукциона на р/с №BY29BPSB30121505440129330000 в ЦБУ № 701 ОАО «БПС-Сбербанк», код BPSBBY2X. Получатель – ООО «БелИнвестОценка», УНП 191692351.

Заявления на участие в аукционе принимаются в рабочие дни с 9.00 до 17.00 по 17.03.2018 включительно по адресу: г. Минск, ул. Казинца, д. 62, оф. 910. Заключительная регистрация участников – **20.03.2017 г. с 13.30 до 13.45** по месту проведения аукциона.

Всем желающим предоставляется возможность предварительно ознакомиться с объектом продажи с 10.00 до 18.00. Контактный телефон продавца **8 (017) 240-62-19** (по организационным вопросам); **8 (017) 501-63-39 (осмотр).** Дополнительную информацию можно узнать у Организатора аукциона: **8 (017) 398-29-44**, **+375 29 615-40-08**, e-mail: **belinvo@tut.by.**

Информация о предыдущем аукционе была опубликована в номере газеты «Звязда» от 04.11.2017

ЗАСО «Промтрансинвест» предлагает принять участие в процедуре закупки № 2018-548017, размещенной на сайте http://www.icetrade.by, по «Полиграфическая / издательская деятельность > Бланки / книги учета».

УНП 100357923

Утерянную представительством Белгосстраха по Смолевичскому району квитанцию о приеме наличных денежных средств (страховых взносов) формы 1СУ серия СВ № 1945484 в количестве 1 шт. **считать недействительной.**

УНП 100122726

ОАО «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга» (организатор аукциона) по поручению ОАО «Свитязь» (продавец), в лице управляющего в деле о банкротстве – директор ЧУП по оказанию услуг «АспектРеформа» Ангельцовой Н. А., извещает о проведении 30 марта 2018 года открытого повторного аукциона по продаже имущества в 11.00 в городе Гомеле по улице Гагарина, 20

№ лота	Наименование предметов торгов	Начальная цена продажи имущества, с учетом НДС (20 %), бел. руб.	Шаг аукциона (5 %), бел. руб.	Сумма задатка, с учетом НДС (20 %), бел. руб.
	Местонахождение лотов: Гомельская область, г. Рогачев, ул. Белинского, 54а. Претендент на покупку (победитель) аукционных торгов самостоятельно и за свой счет проводит демонтаж, погрузку, транспортировку приобретенного на аукционе имущества. В случае нарушения целостности имущества Продавца при демонтаже и погрузке приобретенного имущества на Покупателя возлагается обязанность по приведению поврежденного имущества в первоначальное состояние. Переоформление транспортных средств производится Покупателем на основании выданной доверенности Продавцом, за их счет и их силами			
1	Станок вертикально-сверлильный СВА-2, инв. № 03001	**400,00**	20,00	40,00
2	Станок сверлильно-пазовальный СВА-2М, инв. № 03002	**600,00**	30,00	60,00
3	Станок сверлильно-пазовальный СВА-2М, инв. № 03003	**600,00**	30,00	60,00
4	Станок для высверливания СВАСА-2, инв. № 03004	**800,00**	40,00	80,00
6	Станок доводочный СД-120, инв. № 03479	**770,00**	38,50	77,00
7	Станок фрезерный ВФК-2, инв. № 02005	**500,00**	25,00	50,00
12	Станок шлифовальный, инв. № 01009	**82,00**	4,10	8,20
13	Фрезерно-копировальный станок, инв. № 01013	**160,00**	8,00	16,00
14	Станок круглопильный ГМ-146, инв. № 01069	**500,00**	25,00	50,00
15	Станок токарный по дереву ТП-40, инв. № 04001	**460,00**	23,00	46,00
16	Станок плоскошлифовальный ШЛПС-7, инв. № 04003	**600,00**	30,00	60,00
17	Станок универсально-фрезерный СФ-676, инв. № 04024	**1750,00**	87,50	175,00
18	Станок универсально-фрезерный 676 ТОК, инв. № №07021	**1750,00**	87,50	175,00
19	Станок универсальный 3Е-642, инв. № 06174	**2300,00**	115,00	230,00
23	Станок заточки плоских ножей ТЧПА-5, инв. № 06072	**770,00**	38,50	77,00
24	Станок заточки круглых пил ТЧПА-6, инв. № 06073	**900,00**	45,00	90,00
25	Станок заточки рамных пил ТЧПА-5, инв. № 09001	**1000,00**	50,00	100,00
28	Станок фуговальный СФ-6-1А, инв. № 09011	**490,00**	24,50	49,00
30	Станок шарнирно-маятниковый ЦМЭ-3А, инв. № 09013	**750,00**	37,50	75,00
31	Станок гвоздезабивальный 2ЯГ – 1, инв. № 09015	**400,00**	20,00	40,00
35	Пресс склеивания дверей 939-6, инв. № 04062	**1950,00**	97,50	195,00
41	Воздухонагреватель ANTARES, инв. № 03095	**320,00**	16,00	32,00
43	Бетоносмеситель СБ-250/380, инв. № 00045	**370,00**	18,50	37,00
45	Установка для приемки и выдачи раствора, инв. №00068	**840,00**	42,00	84,00
46	Тара для раствора ТР-2 (металлическая), инв. № 00017; ящик для раствора ТР-2, инв. № 00054; ящик для раствора ТР-2, инв. № 00055	**330,00**	16,50	33,00
47	Емкость для цемента металлическая, инв. № 01161; емкость для цемента металлическая, инв. № 01162; бетоносмесительная установка МА-500, инв. № 01004	**10 750,00**	537,50	1075,00
48	Штукатурная станция СШ-6-СО-50-АМ, инв. № 42038	**950,00**	47,50	95,00
49	Штукатурная станция СШ-6-СО-50-АМ, инв. № 42039	**950,00**	47,50	95,00
50	Растворонасос СО-50А, инв. № 04036	**700,00**	35,00	70,00
51	Растворонасос СО-50А, инв. № 00074	**700,00**	35,00	70,00
52	Емкость 25 куб. м, метал. д/бензина, 1996 г. в. инв. № 02017	**2050,00**	102,50	205,00
53	Емкость 25 куб. м, метал./для дизтоплива, инв. № 01016	**2050,00**	102,50	205,00
56	Тележка траверсная, инв. № 01622	**410,00**	20,50	41,00
58	Вентилятор, инв. № 04089	**90,00**	4,50	9,00
59	Таль электрическая ГП-3,2 т, инв. № 04017; кран козловой ККТ-5, инв. № 01074	**8515,00**	425,75	851,50
67	Автобус ПАЗ 32053, 2007 г. в., рег. № АВ1886-3, инв. № 051098	**2950,00**	147,50	295,00
68	Автокран МАЗ 5335-КС 3562Б, 1982 г. в., рег. № АВ9365-3, инв. № 00171, г/п 10 тн	**2600,00**	130,00	260,00
69	Автокран МАЗ 5337-КС 3577, 1991 г. в., рег. № ЕВ4352, инв. № 01101, г/п 14 тн	**3650,00**	182,50	365,00
70	Автомобиль ГАЗ 3110, 2002 г. в., рег. № 4308ЕАВ, инв. № 50030	**1100,00**	55,00	110,00
71	Автомобиль МАЗ 5549,1990 г. в., г/п 8 тн, рег. № АЕ0268-3, инв. № 01061	**2100,00**	105,00	210,00
72	Автомобиль МАЗ 5336602, 2002 г. в., г/п 9,8 тн, рег. № ЕС7451, инв. №50432	**4450,00**	222,50	445,00
73	Прицеп МАЗ 83781041, г/п 10 тн, 2004 г. в., рег. № Е2298А, инв. № 50433	**2800,00**	140,00	280,00
74	Автомобиль ВАЗ 21213, 2000 г. в., рег. № 6927ВЕ-3, инв. № 51099	**1250,00**	62,50	125,00
75	Автомобиль ЗИЛ-ММЗ №-4502 АДП-243, рег. № АК1175-3, 1991 г. в., инв. № 00401	**1250,00**	62,50	125,00
76	Автомобиль УРАЛ 5557, г/п 5,5 т, седельный тягач, рег. № ЕА4645,1990 г. в., инв. № 01062	**8750,00**	437,50	875,00
77	Автомобиль ГАЗ 3307, бортовой, г/п 4,5т тн, рег. № ЕС 6076, инв. № 00421	**1200,00**	60,00	120,00
78	Полуприцеп МАЗ 93801, бортовой г/п 13,5 тн, 1981 г. в., рег. № 0192ЕВ, инв. № 01068	**750,00**	37,50	75,00
79	Полуприцеп ОДАЗ 9357, бортовой г/п 11 тн, рег. № 6649ЕА, год выпуска – н/о, инв. № 01088	**500,00**	25,00	50,00
80	Прицеп РЛ-551,бортовой, г/п 1 тн, инв. № 5026	**130,00**	6,50	13,00
81	Автопогрузчик 4081 (Львовский), 1989 года выпуска, инв. № 00349	**2350,00**	117,50	235,00
83	Бульдозер Д-606 до 75 лс, инв. № 02041	**2050,00**	102,50	205,00
84	Экскаватор ЭО3323А,1991 г. в., рег. № н/д, инв. № 01102, трактор-погрузчик (экскаватор до 0,4 куб. м)	**3000,00**	150,00	300,00
85	Экскаватор ЭО3322Д,1984 г. в., рег. № н/д, инв. № 02040	**3000,00**	150,00	300,00

Продавец: ОАО «Свитязь», в лице управляющего в деле о банкротстве – директора ЧУП по оказанию услуг «АспектРеформа» Ангельцовой Н. А., тел. 8(029) 696-70-06.
Шаг аукционных торгов – 5 (пять) % от начальной цены предмета аукциона и не изменяется в течение всего аукциона. Для участия в аукционе необходимо:
1. Оплатить задаток на расчетный счет **Продавца имущества (ОАО «Свитязь»):** р/с BY55 BAPB 3012 4615 9001 3000 0000 Филиал ОАО «Белагропромбанк» ГОУ, код банка BAPB BY23912, УНН 400241807, назначение платежа – задаток за участие в аукционных торгах по лоту № (задаток для участия в аукционе перечисляется до подачи заявления); **2.** Подать заявление организатору аукциона по установленной форме с приложением необходимых документов можно **с 14 марта 2018 г.** по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 20, 2-й этаж, каб. «Эксперт-Услуга» в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и 14.00 до 16.00. Прием заявлений для участия в аукционе **заканчивается 28 марта 2018 г. в 16.00 включительно.** Заявления, поступившие после установленного срока, не принимаются. **Организатор аукциона вправе отказаться от проведения аукциона в любое время, но не позднее, чем за три дня до его проведения.** В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только единственным участником (претендентом на покупку), объекты аукциона продаются этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на **5 (пять) %**. Участник торгов имеет право до начала торгов письменно отозвать свое заявление на участие. Неявка участника торгов на торги признается отказом от участия в торгах. В этих случаях сумма внесенного им задатка возвращается **Продавцом имущества** в течение **5 (пяти)** рабочих дней со дня проведения торгов. Победителями торгов будут признаны участники, предложившие более высокую цену. Лица, являющиеся победителями торгов, обязаны: подписать протокол о результатах аукциона; заключить договор купли-продажи в течение **5 (пяти) рабочих дней** от даты подписания протокола о результатах аукциона; оплатить приобретаемое имущество согласно договору купли-продажи в течение **7 (семи) рабочих дней** и возместить затраты на организацию и проведение аукциона в течение **3 (трех) рабочих дней** с момента подписания протокола. Задатки, уплаченные участниками аукциона, ставшими победителями, будут учтены в счет исполнения обязательств по договору купли-продажи. Проводится аукцион в соответствии с Положением открытого акционерного общества «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга» о порядке организации и проведения аукционов по продаже имущества и права на заключение договоров аренды нежилых помещений (их части) и с Законом РБ от 13.07.2012 № 415-З (ред. от 04.01.2014) «Об экономической несостоятельности (банкротстве)», ст.127. **Подробное извещение о первых торгах опубликовано в газете «Звязда» от 02.11.2017 г. и на сайте www.bankrot.gov.by. Дополнительная информация по контактным телефонам Организатора торгов: 8 (0232) 23-23-54, 23-23-56, 8(029)126-66-62. Порядок оформления участия в аукционе содержится на сайте Организатора торгов – www.gomeloblreklama.by, раздел «Аукционы» и www.bankrot.gov.by**

Крынічка

Вядучая рубрыкі Ірына ТАМКОВІЧ. Тэл. 8 (017) 287-18-15

УРАДЖАЙ ТАМАТАЎ І БУЛЬБЫ З АДНАГО КУСТА

Нядаўна ў прэсе з'явіліся паведамленні з Вялікабрытаніі і Новай Зеландыі аб вырошчванні раслін, якія даюць магчымасць атрымліваць адначасова ўраджай як таматаў, так і бульбы з аднаго куста. Гэты цуд назвалі «таматабульба», і ён не прадукт геннай інжынерыі або селекцыі, а вынік адмысловай тэхналогіі прышчэпак.

Ці магчыма самастойна паспяхова выгадаваць такія расліны ў сябе на лецішчы і атрымаць устойлівы ўраджай як «вяршкоў», так і «карэньчыкаў»? Практычны вопыт паказаў, што магчыма. Паспрабуем разабрацца ў гэтай тэхналогіі, тым больш што тут ёсць вельмі важныя нюансы.

Прышчэпка — адзін са спосабаў размнажэння раслін і павышэння іх устойлівасці да неспрыяльных умоў. Для агародніны яго пачалі выкарыстоўваць у пачатку мінулага стагоддзя. Высветлілася, што развітая каранёвая сістэма прышчэпы забяспечвае павышаную і стабільную ўраджайнасць агародніны ў адкрытым грунце. Пры гэтым вегетацыйны перыяд прышчэпленых раслін скарачаецца і значна павышаецца іх ураджайнасць. У цяперашні час найбольш папулярная ўнутрывідавая прышчэпка раслін, у асноўным пладовых культур. Міжродавая прышчэпка вядомая, але сустракаецца вельмі рэдка.

Усе мы ведаем, што бацвінне бульбы ўтрымлівае таксічныя рэчывы. Калі ў бульбы вырасце не роднае бацвінне, а памідорны куст, то ці не з'явяцца гэтыя таксіны ў таматах і як усё гэта адаб'ецца на таксічнасці клубняў бульбы? У якую частку расліны будзе накіраваны асноўны паток пажыўных рэчываў, у верхнюю або ніжнюю? Ці патрэбна спецыяльная агратэхніка для вырошчвання такіх раслін?

Пяройдзем непасрэдна да тэхналогіі. У сярэдзіне красавіка ў прыдатную ёмістасць высадзіце клубні бульбы ў грунт. Праз два тыдні можна рабіць прышчэпку тамата на бульбу, пажадана метадам палепшанай капуліроўкі. Капуліроўка — спосаб злучэння прышчэпачных кампанентаў больш-менш аднолькавага дыяметру, пры палепшанай — не толькі злучаюцца зрэзы, але і робіцца дадатковы расшчэп, і чаранок з прышчэпай звязаны крыху мацней.

Прышчэпку ажыццяўляюць пры дасягненні таўшчыні сцябла бульбы і памідорнай расады 0,5 см. Пры гэтым прышчапляецца кожны парастак. Пажадана, каб даўжыня зрэзаў перавышала больш чым у чатыры разы таўшчыню стволікаў, якія прышчапляюцца. На зрэзах стволікаў лязом робяцца расшчэпы-язычкі, якія адразу злучаюцца, не дапускаючы

ніякага падсыхання. Пасля гэтага парасткі шчыльна абвязваюць бактэрыцыдным лейкапластырам і ставяць у зацененым месцы, папярэдне ўвільгатніўшы глебу і саму расліну.

Не палохайцеся, калі праз дзень-два прышчэпа тамата прывяне, калі ўсё зроблена правільна, ужо на наступны дзень яна адновіць першапачатковы выгляд. Праз 7—9 дзён можна ажыццяўляць высадку расліны на градку пад укрыўны матэрыял, а яшчэ праз тыдзень зняць павязку з месца прышчэпкі. Неўзабаве з'явіцца гронка кветак тамата, а праз месяц можна будзе пабачыць і плады. Калі асцярожна разрыхліць глебу, можна разглядзець з'яўленне маладых клубняў.

Час збіраць ураджай. З аднаго куста можна сабраць 1,5—3 кг бульбы і 5—8 кг таматаў, што вельмі нядрэнна.

Даследаванні навукоўцаў выявілі павышаную ўстойлівасць прышчэпленых раслін да фітафтарозу і каларадскага жука, а ўтрыманне таксічнага рэчыва саланіну ў пладах тамата і клубнях бульбы пры гэтым застаецца ў межах нормы. Вопыт паказвае, што адмысловай агратэхнікі вырошчвання прышчэпленай расліне не патрабуецца.

Даты Падзеі Людзі

14 САКАВІКА

У краіне

1499 год — Мінск атрымаў самакіраванне паводле магдэбургскага права.

1898 год — нарадзіўся (в. Буда-Лазавая, цяпер у Кіраўскім раёне) Аляксандр Макаравіч Рабцэвіч, Герой Савецкага Саюза. Удзельнік грамадзянскай вайны ў 1918—1920 гадах, партызанскага руху ў Заходняй Беларусі, вайны ў Іспаніі ў 1936—1939-м. У Вялікую Айчынную вайну з 1941 года — камандзір роты асобнай мотастралковай брыгады. З ліпеня 1942 года капітан Рабцэвіч — камандзір дыверсійнага партызанскага спецатрада «Храбрацы», які дзейнічаў у Гомельскай і Мінскай абласцях. Атрад здзейсніў 218 дыверсій, у выніку якіх пушчаны пад адхон 91 эшалон, падарваныя 73 цягнікі, 23 бронемашыны, 102 аўтамашыны, пяць мастоў, разгромлены два гарнізоны ворага. Памёр у 1961 годзе.

1923 год — у Мінску ў доме, дзе ў 1898 годзе праходзіў Першы з'езд РСДРП, адкрыты Дом-музей 1-га з'езда РСДРП. У Вялікую Айчынную вайну будынак згарэў. Адноўлены ў 1948-м. З 1992 года з'яўляецца філіялам Нацыянальнага гістарычнага музея Рэспублікі Беларусь. У экспазіцыі знаходзяцца дакументы і матэрыялы пра ўзнікненне рабочага руху ў Расіі, падрыхтоўку і правядзенне з'езда, пра лёсы ўдзельнікаў з'езда і іншыя. Адзін са стэндаў прысвечаны чыгуначнаму служачаму П. В. Румянцаву, у кватэры якога па вуліцы Захар'еўскай праходзілі пасяджэнні з'езда.

1969 год — на базе Педагагічнага інстытута імя В. П. Чкалава заснаваны Гомельскі дзяржаўны ўніверсітэт. У 1988 годзе ўніверсітэту прысвоена імя Францыска Скарыны.

У свеце

1930 год — ЦК ВКП(б) прыняў пастанову «Аб барацьбе са скрыўленнямі партыйнай лініі ў калгасным руху». *«Канстатуючы, што за кароткі тэрмін партыя дабілася найвялікшых поспехаў у справе калектывізацыі (ужо калектывізавана больш як 50 % гаспадарак, пяцігадовы план ужо выкананы больш, чым удвая), ЦК лічыць найважнейшай задачай партыі замацаванне дасягнутых поспехаў, умацаванне завяваных пазіцый для далейшага паспяховага разгортвання і ўмацавання калектывізацыі. Гэтая задача можа быць выканана толькі пры рашучай, бязлітаснай барацьбе са скрыўленнямі палітыкі партыі ў калгасным руху...»*, — гаварылася, у прыватнасці, у пастанове.

1942 год — ва ўмовах ваеннага часу прэзідэнт ЗША Франклін Рузвельт звярнуўся да губернатараў з просьбай абмежаваць на дарогах хуткасць 40 мілямі ў гадзіну для большай захаванасці аўтапакрышак.

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск —	7.27	19.11	11.44
Віцебск —	7.18	19.01	11.43
Магілёў —	7.18	19.01	11.43
Гомель —	7.14	18.59	11.45
Гродна —	7.43	19.27	11.44
Брэст —	7.43	19.28	11.45

Месяц

Апошняя квадра
9 сакавіка.
Месяц у сузор'і Вадаліва.

Імяніны

Пр. *Антаніны, Ганны, Еўдакіі, Надзеі, Аляксандра, Антона, Васіля, Івана, Несцера, Пятра.*
К. *Евы, Мацільды, Лазара, Лявона, Міхала.*

Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

ЗАЎТРА

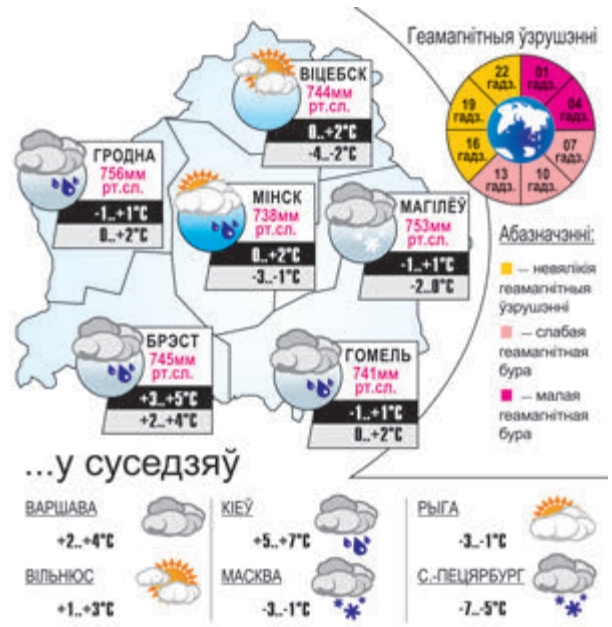

УСМІХНЕМСЯ

Давялі даішнікі: сёння ў прыбіральні на аўтамаце прышпіліўся туалетнай паперай...

— Фіма, чаму вы, пражыўшы з жонкай 40 гадоў, вырашылі развесціся?

— Гэтая старая сцерва забылася выключыць святло ў прыбіральні! І па квітанцыі бачу, што ўжо ж такі другі раз.

Хто рана ўстае, той есці падае.

Народная каціная мудрасць.

Урач пацыенту:

— Вам, галубок, патрабуецца поўны супакой. Ніякіх хваляванняў, ніякай спешкі. Раю вам зноў выйсці на працу.

Вырашыла пахудзець, папрасіла бацькоў мяне маральна падтрымаць.

Прыходжу дадому, на халадзільніку паперка: «Тоўстая дачка — ганьба для сям'і!»

— Фіма, да нас сёння Каспяровічы ў госці прыходзяць, так што сталовае серабро схавай.

— Могуць скрасці?

— Могуць пазнаць!

caricatura.ru

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Дырэктар — галоўны рэдактар СУХАРУКАЎ Павел Якаўлевіч.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: Н. ДРЫНДРОЖЫК, Н. КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. ЛЯЎКОВІЧ (першы намеснік дырэктара), М. ЛІТВІНАЎ (намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК, Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК.

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ Ў МІНСКУ: прыёмнай – 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 287 18 64, маркетынгу — 337 44 04, бухгалтэрыі: 287 18 81.

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

http://www.zviazda.by;
e-mail: info@zviazda.by,
(для зваротаў): zvarot@zviazda.by

ПРЫЁМ тэл./факс: 287 17 79,
РЭКЛАМЫ e-mail: reklama@zviazda.by

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень.

Тыраж 20.008. Індэкс 63850. Зак. № 1070. Нумар падпісаны ў 19.30 13 сакавіка 2018 года.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12